

SCIENCE
FICTION

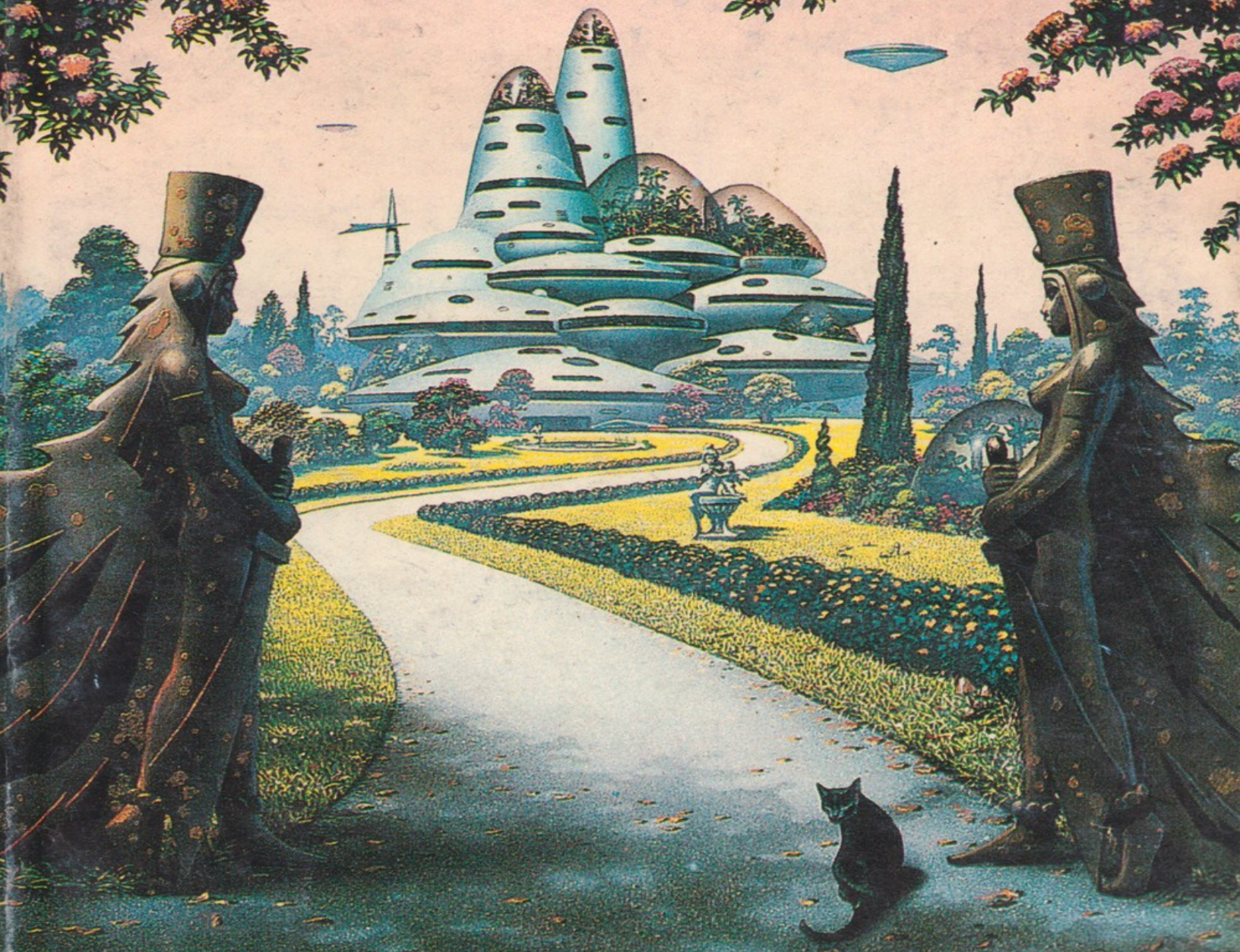


ТРИЛЪР

24

РОБОТИ И ФАНТАСТИКА

ДВУРЪКАТА МАШИНА



ДВУРЪКАТА МАШИНА РОБОТИ И ФАНТАСТИКА

chitanka.info

ДЖОН БРАНЪР
ТЪРГОВЦИ НА РОБИ В КОСМОСА

ГЛАВА I

През изминалите месеци Ларс Талибранд пътешестваше дълго и много — от звезда към звезда, от планетна система към планетна система. Пресичаше Вселената назад и напред, стараяше се да избягва дългите полети, като се мъчеше да спести един-два скъпоценни дни. Но все пак не успя да се изплъзне от смъртта, която настойчиво го следваше по петите.

Летеше от Верние до Ирсород и по-нататък до Криу'н Дич, оттам до Нюхолм, а сетне до Марс. Най-после попадна на Земята в началото на карнавала, когато всички хора празнуваха.

Точно тук, в една от стаите на хотела, от чиито прозорци от едната страна се виждаше суматохата на панаира, а от другата — морският бряг, го настигна съдбата. Когато това се случи и определени хора го разбраха, беше изпратено съобщение там, откъдето пристигна Ларс. На разпръснатите из цялата Галактика светове някои мъже и жени облекчено въздъхнаха, защото Ларс Талибранд най-сетне беше мъртъв.

* * *

Вопли, тракане и крясъци на музикалните състави, гърмко пеещи групи хора, имитатори на животински гласове, тълпи и хорове от дивашки нощни фанатици, смеещи се на висок глас и пускащи в небето книжни хвърчила, карнавални процесии покрай хотела — целият свят сякаш се беше превърнал в огромна сцена, на която се разиграваше чудовищна гротескна комедия. Но Ларс Талибранд вече не можеше да види нищо.

Същите карнавални процесии като онази, която се точеше край хотела, се движеха по улиците на всеки град на Земята. Колкото по-нависоко се издигаше слънцето на небосвода, толкова повече градове се включваха в празненството.

Долу на брега служителите правеха последна проверка, преди да включат фенерите и да пуснат миниатюрни светещи бактерии, от които целият океан ще засияе. Слугите-роботи проверяваха частите и инсталациите си един на друг, за да са абсолютно сигурни, че през следващата седмица няма да се повредят. На панаира собствениците издигаха будки, палатки и навеси, монтираха въртележки, люлки-лодки и площадки за танци. Тежко натоварени камиони боботеха покрай хотела, докарвайки последните стоки: сладкиши, книжни хвърчила, знаменца, ребуси, сандъци с бутилки вино, маски, саби за дуелиране и хиляди други неща.

Предпазливите хора предадоха скъпоценностите си в държавните хранилища. Собствениците на автомобили и хеликоптери, които нямаха гаражи, ги дадоха в държавни. През карнавала на никого не му се налагаше да заминава спешно нанякъде. По това време никой не работеше и не съществуваше нищо, което би трябвало да се урежда спешно. До тротоарите стояха киберуправляеми таксита-кълба, които можеха да закарат пътниците, където им е нужно. През деня просто трябваше да кажеш на робота в таксита-кълбо адреса — своя или на някого друго, а през нощта главният кибер на сектора решаваше къде да бъде закаран пътникът.

Синевата на безоблачното небе над града искреше, сгъстяваше се и ставаше по-наситена. Тук-там на Земята през карнавалната седмица валеше дъжд, за да се поддържа метеорологичното равновесие на атмосферата, но нещата по възможност бяха устроени така, че дъждът да вали по-дълго над открито море, а до следващата вечер нощните фанатици идваха на себе си.

След карнавалната процесия бавно се движеха коли с продукти. Тук имаше хиляди транспортни средства — трябваше да са хиляди, защото по време на карнавала никой не се занимаваше с професионалната си дейност, нито един магазин не беше отворен.

Когато най-сетне слънцето залезе, затвориха врати парфюмерийните павилиони и питейните заведения, които до последната минута се мъчеха да задоволят нуждите на хората от бръснари, шивачи, козметика и парфюмерия, както и от спиртни напитки. Персоналът им напусна работните си места, за да се смеси с ревящата тълпа.

* * *

Дери Хорн се дръпна от прозореца с изглед към улицата. Последните карнавални процесии стигнаха до панаирния площад и музиката на парадния оркестър се смеси с вопли, стонове, крясъци и скърцането на латерните. Тъкмо сега му беше времето да се облече и също да излезе навън.

Хорн изрече къса заповед и прозорецът стана непрозрачен. Вратите на гардероба се отвориха и се разкри гледката на различни костюми, предназначени за карнавала. Когато прокара изпитателно пръсти по коприната и дантелите, се почувства страшно изгубен.

Раздразнено взе един костюм и го хвърли на облегалката на стола.

Съблече дрехите си и влезе в банята да се освежи.

След душа отиде в сушилнята и застана пред огледалото, високо колкото човешки ръст. Замислено се заразглежда.

„И тъй — каза на себе си, — това си ти, Дери Хорн, двадесет и две годишен.“

От огледалото го гледаше тъмнокос млад човек с бледа кожа и тъмносини очи. Около пълната му уста личаха признаци на изнеженост. Бледата кожа и тъмните коси подчертаваха брадичката и бузите му, които изглеждаха почти сини. Забеляза няколко косъмчета по брадата си, която не се подчиняваше и на най-хубавата самообръсначка.

Подпря лявата си буза с ръка и се замисли.

Какъв ли атавизъм кара мъжа да не се чувства мъж, ако не му расте брада, въпреки че полага много усилия да спре растежа ѝ?

Може би защото всеки трябва да има нещо, което не се подчинява на волята му? На този дисциплиниран свят имаше много малко неща, които не се покоряваха на волята на хората.

Щом забеляза, че се е изсушил, излезе от сушилнята. Когато тежестта му престана да натиска пода, съскането на дюзите, изпускащи топъл въздух, замлъкна.

Върна се в стаята. Костюмът, който си беше избрал, му се стори още по-смешен. Но когато погледна все още отворения гардероб, не видя нищо, което да му подхожда повече. Отпусна се в едно кресло и

запали цигара. Господ му беше свидетел, че не беше в най-доброто си настроение, и то през първата нощ на карнавалната седмица!

Хрумна му, че алкохолът може да промени това, и бързо извика келнера, който мигновено се появи, дойде до креслото и с въпросително изражение спря пред Хорн, без да обръща никакво внимание, че е гол.

Неговото стройно пластмасово тяло също беше без дрехи.

— Трябва ми нещо, което да подобри отвратителното ми настроение — рязко подхвърли Хорн. — Какво ще ми предложиш?

Келнерът се поколеба.

— Не съм упълномощен да предписвам лекарства, сър — отвърна със съжаление той. — Може би...

— Не съм болен! — прекъсна го Хорн. — Необходима ми е някаква възбуждаща напитка, най-добрата, която има тук.

— Мога да ви донеса най-скъпото — предложи келнерът с нотка на съмнение в гласа си. — То вероятно ще бъде и най-доброто. За да бъде честен обаче, трябва да ви предупредя: чувал съм от много гости, че напитките с умерени цени са по-вкусни.

— Може би ще бъде по-добре, ако ръководството на хотела използва андроида за келнери вместо работи! — ядосано викна Хорн. — Поне те знаят какъв вкус има тази или онази напитка!

Келнерът тихо протестира:

— Ако позволите, искам да ви съобщя, че това не бива да се прави. Вие знаете, че на андроидите е забранено да употребяват алкохол.

— Но тази наредба може да се заобиколи!

Лицето на Хорн имаше израза на човек, който неведнъж е заобикалял множество наредби и това е просто поредният път. Той беше заможен, дори ако се вземе предвид, че сега всички хора са заможни.

— Това обаче няма никакъв смисъл, защото след една чашка алкохол всичките ти електрически вериги ще отидат по дяволите!

Внезапно Хорн осъзна колко смешна е сцената на диспута му с робота и гръмко се разсмя.

Келнерът незабавно се доближи, но той му махна отегчено с ръка.

— Още не сте ми казал каква напитка желаете — напомни му келнерът.

— Това няма никакво значение — отвърна Хорн и стана. — Забравете го!

— Аз физически не мога да забравя нищо — гордо заяви келнерът. — Струва ми се, че ще ви трябва твърде много време, за да ми обясните значението на тези думи.

Сетне роботът внезапно осъзна, че признанието му може силно да му навреди. Поколеба се още малко и излезе от стаята.

Хорн най-сетне облече карнавалния костюм и още веднъж внимателно огледа стаята. Беше дошъл да живее тук през карнавалната седмица. Поне беше някакво разнообразие. Би трябвало да е доволен. Ако не успее да се развесели с нещо, може би завинаги ще изгуби способността да се забавлява. Целият му живот тогава ще се превърне в монотонен, вечно еднакъв скучен кръговрат, от който искаше да избяга.

ГЛАВА II

Хорн автоматично се насочи към личния си асансьор, свързващ стаята му с другите помещения на хотела, и вече натисна копчето, когато изведнъж си спомни, че карнавалната седмица е започнала. Асансьорът не пристигна, а високоговорителят на стената припука и със сладникав глас му напомни:

— Всички сме на карнавала, сър! В обществен интерес службата за лични асансьори в хотела остави главния асансьор да действа. Моля, излезте от стаята си и вървете по коридора вляво. Така ще стигнете до най-близкия обществен асансьор. Надяваме се, че там ще намерите приятна компания още преди да се смесите отвън с радостната тълпа!

Когато Дери беше на шестнадесет или седемнадесет години, той с няколко приятели имаха навика да си правят шеги с управата на хотела и всяка вечер осигуряваха на посетителите наистина приятни преживявания. Дегизираха се и се гримираха като трупове на удушени — с посинели лица и бели контактни лещи на очите. Лягаха на пода на асансьора и чакаха какво ще се случи. Освен всичко друго няколко души получиха инфаркт. Тогава здравата се повеселиха.

Сега обаче, когато си спомняше, кой знае защо, това не му се струваше толкова смешно. Надяваше се на никого да не му дойде наум подобна мисъл или онзи, на когото му хрумне, да не я осъществи в самото начало на карнавала.

Бързо премина празния коридор, намери асансьора, посегна с пръст към копчето за повикване и се огледа.

Тук се пресичаха под ъгъл два коридора.

В другия близо до асансьора беше натрупан багаж, очаквайки някой да го прибере. От другата страна на купа внезапно нещо се размърда. Появи се ръка, сякаш лежащ на пода човек искаше да се повдигне, а в следния миг се чу тих стон.

Можеше да е убийство! Твърде вероятно бе.

— Помощ!

И тъй, някой си беше направил същата шега, както той и приятелите му студенти преди пет години. Е, добре, това беше стар номер. Отново натисна копчето за повикване, надявайки се кабината да дойде бързо до етажата му.

Ръката падна. Във въздуха се появи крак и диво зарита, сетне със силно тупване падна на пода. Отново се чу вик.

В него имаше смъртен ужас и предположението на Хорн, че това беше номер, се стопи. Изглежда не бе карнавална шега. Викът беше изпълнен с болка.

Без да мисли какво върши, Дери изтича към багажа.

Кожата на ръката и крака, които се подаваха изпод купа, беше синя. Значи беше андроид, но все пак чувстващо същество, което усеща болка. Сандъците и куфарите, натрупани върху него, изглеждаха тежки. Някои, които преди бяха притискали ръката и крака му, бяха бутнати настрана.

— Служебен робот! — извика Хорн с вдигната глава.

Викът му отекна в дългия коридор. После Дери се наведе да премести багажа, притиснал андроида.

Той беше по-лек, отколкото изглеждаше, но Хорн не бе свикнал самичък да вдига такива предмети — за тази работа имаше роботи. Още преди да премести пет-шест куфара, плувна в пот.

Едва не повърна, когато погледна към обезобразения андроид.

Никога през живота си не се бе чувствал толкова безпомощен. Ужасно му се поиска да излезе на улицата и да се потопи във водовъртежа на карнавала, но другото му „аз“ го убеждаваше да направи всичко, за да намали болката на обезобразения андроид, ако може да го стори. Хорн се наведе и чу глас зад гърба си:

— Ти ли ме извика, приятел?

Той се огледа. От кабината на асансьора се подаваше нисък мъж на средна възраст в пъстро шутовско облекло. Вероятно се бе озовал на повикването.

— Да. Виж! Ела по-скоро!

Нисичкият мъж се захили.

— Какво криеш под багажа? Да не би да е някакъв капан, а? — Той вдигна рамене. — Е, съгласен съм, нали е карнавал!

Излезе от асансьора и приближи до Хорн.

Когато Дери чу стреснатата му въздишка, разбра, че е променил мнението си за възможния капан.

— Та това е ужасно! Но защо роботите още не са го отнесли някъде?

— Той лежеше под сандъците и куфарите — отговори Хорн. — Вероятно е загубил съзнание. После, когато е дошъл на себе си, е разбутал куфарите и извика за помощ. Точно в този момент аз минавах наблизо.

Нисичкият мъж отстъпи крачка назад.

— Хайде да се махаме оттук, приятел. Скоро ще почистят.

Високоговорителят до асансьора съобщи, че един от гостите от друг етаж се нуждае от него и че ако до тридесет секунди някой пътник не влезе в кабината, тя ще отиде нагоре.

— Решавайте — промърмори мъжът и побърза нататък.

Успя да влезе в кабината, преди вратата да се затвори автоматично.

Хорн почувства очите му да се напълват със сълзи, защото андроидът очевидно наистина бе дошъл в съзнание и чуваше гласовете до себе си. Вдигна едната си ръка, сякаш се мъчеше да се улови за света, който вече не можеше да вижда.

Хорн клекна до него и взе синята му ръка в своята. Андроидът слабо я стисна. Това като че ли малко го успокои.

Защо, по дяволите, нито един робот не дойде, когато Хорн ги повика?

Той ядосано вдигна глава и викна отново.

Но когато усети, че някой стои до него, едва не падна от страх и гърлото му се сви.

— Много любезно от ваша страна да му помогнете — произнесе тих глас. — Боя се обаче, че все едно нищо не ще успеем да направим за него.

Хорн внимателно освободи ръката си от ръката на умирация андроид и стана.

— Вие да не би да сте от персонала на хотела?

Синьокожият мъж със сериозно лице кимна. Самият факт, че беше в обикновено облекло, докато всички хора отдавна вече бяха навлекли карнавалните си костюми, безспорно беше отговор на въпроса на Хорн.

— Аз съм секретарят на управителя — поясни андроидът. — А понастоящем съм менаджер. Моят шеф преди десет минути отиде на панаира. Какво е станало тук?

Хорн му разказа.

— Вярвам ви.

Секретарят впи поглед в лицето на Хорн.

— Не бих повярвал, ако самият аз не бях видял как държахте ръката му. Но това, разбира се, няма никакво значение.

В гласа му прозвуча открита враждебност.

— Какво си мислите? — грубо го попита Хорн. Беше принуден да премине към отбрана.

Андроидът вдигна рамене.

— Нищо няма да се случи. Както знаете, това не е престъпление. С нас можете да правите всичко и да постъпвате, както ви се поиска. Изплашихте ли се? — поинтересува се той.

— Естествено... — недоверчиво започна Хорн.

— О, той беше обучен и беше много ценен за хотела. Ако всичко се беше случило в нормално време, ръководството може би щеше да подаде иск виновният да компенсира нанесените щети и да заплати стойността на обучението на андроида и това, че вече не е на служба. Но сега е карнавал! Шефът ми отложи всичките си работи за след една седмица. Докато не се върне и не изтрезнее дотолкова, че да започне да се занимава с работата си, няма никаква друга надежда да намерят негодника.

— Какво ще правите сега?

— Ще изпратя друг андроид на този етаж и работи-чистачи, за да почистят тук.

В тона му почти прозвуча оскърбление.

— Но това би трябвало да засяга и вас! — с отвращение произнесе Хорн.

Не искаше да се забърква в тази работа, обаче чувстваше, че е принуден да го направи.

— Така е. Много ви благодаря, че го държахте за ръката. От повечето хора не може да се очаква подобен жест.

Хорн си спомни нисичкия мъж и с внезапно разбиране попита:

— Искате да кажете, че не вярвате на повечето хора, така ли?

Почувства се странно поласкан, когато андроидът се усмихна и поклати глава.

— Не, не е точно така. Повечето хора след карнавала биха си спомнили и биха разказали на началника си. С това работата щеше да приключи. Ние трябва да бъдем много предпазливи, повярвайте ми.

— Ако мога да ви помогна с нещо тук? — предложи услугите си Хорн.

— Не, благодаря. Аз ще направя всичко необходимо. Мисля, че вече можете спокойно да се потопите в удоволствията.

Дери поклати глава:

— Не смятам, че бих могъл да изпитам удоволствие, след като пред очите ми е тази картина. Ще се върна в стаята си и ще се опитам да я изхвърля от главата си.

Вървейки по коридора, той усещаше погледа на андроида на тила си. Измина около двадесет крачки, преди да забележи, че е тръгнал в грешна посока.

Сърдито спря, после бавно се върна. Надникна в откренатата врата на една стая. Зад вратата...

Подскочи и я блъсна със сила.

— Елате тук! — закрещя той. — Елате бързо тук!

Секретарят на управителя приближи, без да бърза.

— Какво се е случило?

— Това е шансът ви да хванете негодника, който е убил андроида.

Хорн влезе в стаята. Беше също както си го е представял.

— Да предположим, че престъпникът е един и същ — продължи той. — И дори през карнавалната седмица полицията е длъжна да се заеме с убийството!

Мъжът беше риж, кожата му имаше същия цвят като на всички хора.

Лежеше на гръб върху килима, голям нож стърчеше от гърдите му там, където се намираше сърцето.

ГЛАВА III

Полицаяте дойдоха. На лицата им бе изписано отвращение. Това бяха четирима андроида, водени от офицер човек. В движенията му личеше мълчалив въпрос: защо трябва да работи, когато всички останали се забавляват? Наричаше се Кулин и беше сприхав човек, пушеше цигара след цигара, докато екипът му душеше в стаята и коридора.

Взеха отпечатъци от мъртвеца и от убития андроид, чиито стонове замлъкнаха няколко минути преди да дойдат, без обаче да произнесе нито една разбираема дума. Най-накрая Кулин сметна, че са свършили каквото трябва, и събра натоварения си с апаратура екип в стаята около убития.

— Искам да знам какво ни е известно по това дело — избоботи той. — Кой изобщо е този човек?

Андроидът Дорди, заместник-управител, вдигна рамене.

— Когато пристигна вчера, се нарече Уинч, но може и да не е било истинското му име. Забелязах, че говореше с акцент, който ми е непознат.

— В хотел като вашия сигурно има твърде пъстра тълпа посетители от различни страни.

— От всички краища на света — потвърди Дорди — и вероятно дори от други планети.

Кулин седна на креслото и погледна трупа.

— Обикновен нож. Странно. Да предположим, че съществува някой, комуто този човек е застанал на пътя, и онзи е поискал да го убие. Идеята не е лоша. Сега обаче сме карнавалната седмица. Би могъл да почака нощта и да го предизвика на дуел, ако има достатъчна енергия за това. От друга страна, можеше просто да му сипе отрова в чашата. По този начин щеше да избегне срещата си с него лице в лице, за да се налага да го промуши с ножа.

Погледът му шареше из стаята.

— Не ми изглежда да е имало борба. Викал ли е за помощ?

Дорди кимна.

— Повикал е нашия келнер на етаж, дето го намерихме умиращ в коридора. Убиецът е бил висок човек, сър, и силен.

— Защото е обезобразил вашия асистент ли? Хм... — Кулин хвърли цигарата си и стана. — Този коридор не се използва често, нали?

— С изключение на карнавала никога не се ползва. Във всяка стая има лични асансьори. Използват го роботите-чистачи, когато ги повикат, а понякога и персоналът, но никой друг.

— И така, можем да предположим, че убиецът е дошъл по коридора, а сетне си е отишъл, без никой да го забележи. Най-вероятно вече се е смесил с тълпата отвън. — Кулин направи широк жест с ръка. — Избрал е много подходящо време за убийството. Ще проведе разследване, но не мога да ви обещавам нищо.

Той повика с ръка асистентите си.

— Вземете показания от Хорн и от Дорди, макар че не знам дали съдът ще ги признае, защото е намесено убийство на андроид.

За последен път огледа всичко наоколо.

— Направете необходимото трупове да бъдат махнати, а след това почакайте долу, във фоайето. Дорди, съобщете по телефона на служителите си, че ще отида при тях и какво ми е необходимо.

Андроидът кимна.

Даването на показания не отне много време. Сетне отнесоха двата трупа във вертолета, който долетя до прозореца на стаята.

С това всичко приключи.

Хорн остана в креслото, където седеше след идването на Кулин, и замислено се взираше в петното кръв на килима.

Вратата пак се отвори — върна се Дорди. Този път го придружаваха двама работи-чистачи. Кимна на Хорн, сякаш го смяташе за равен. През друго време той вероятно би възприел този жест за оскърбление. Дорди даде нареждания на роботите и проследи да извършат както трябва работата си, сетне се обърна към Хорн.

— Не бяха прави, нали? — изрече той тихо.

Хорн се изправи.

— Какво имате предвид?

— Че това е шансът ми да намеря онзи, който е извършил престъплението. — Дорди вдигна рамене. — Ако разбирам нещо от

човешки знания, бих казал, че този офицер от полицията извърши работата си твърде повърхностно.

Хорн поклати глава.

— Мисля, че ние тук, на Земята, вече сме доста свикнали да разчитаме на закона. Но в нас все още са живи инстинктите, враждебни на обществото, и ние им позволяваме да излязат на бял свят по време на карнавала. Много ми се иска да зная как полицията обяснява това количество убийства само за една година.

— Две или три на един милиард жители — с отнесен вид произнесе Дорди. Той потърка с крак мястото, което роботите бяха почистили от кръвта. — Освен това убиват и андроида. И то, разбира се, много повече.

Хорн смутено се размърда в креслото.

— Вероятно е твърде тежко да си андроид — най-сетне колебливо произнесе той.

— Да, така е. — Дорди го погледна в очите. — Искате ли да разберете колко е трудно? Сега е карнавал. Вземете синя боя, намажете се с нея и се облечете обикновено, сетне излезте на улицата. Това ще бъде добър урок за вас.

Внезапно той измъчено се усмихна.

— Много съжалявам, мистър Хорн. Искам от вас толкова, защото направихте този жест на приличие. Смятам, че ще е по-добре, ако повече не говоря.

Хорн стана и отиде до прозореца. Оттук виждаше брега на залива, където весели лодки плаваха по осветената с ярки пъстри светлини вода. По-зле се виждаше другата страна на града, където беше панаирният площад и откъдето долитаха разнообразните звуци на карнавалния панаир.

— Не зная — внезапно се обади той, — струва ми се, че Кулин не направи много — как да се изразя? — да хване убиеца.

— Каза, че убитият се нарича Уинч, но се съмнявам.

— Моето впечатление е, че андроидите, които го придружаваха, повече бяха заинтересовани да разберат кой е убил вашия келнер от този етаж. Това ме учуди.

Хорн изразително погледна Дорди.

— Може би защото ние си нямаме нито семейства, нито роднини. Защото сме излезли от автоклавите на химическите фабрики,

а не от утробата на жена — Дорди саркастично се усмихна. — Това ни прави братя, мистър Хорн, всички нас.

— Вярвам ви. Аз...

Хорн се запъна. Трудно му бе да продължи, защото звучеше почти сантиментално и би могло да се сметне за грешка.

— Според мен ще бъде по-добре, ако се грижим един за друг.

— Вие отхвърляте четирихилядигодишна история — напомни му Дорди.

Влязоха роботите-чистачи и попитаха дали работата е свършена както трябва. Дорди потвърди и те излязоха. Веднага след като затвори вратата, той отиде до гардероба и бързо го отвори. Хорн учудено го погледна.

— Та тук все още са окачени всички дрехи на Уинч! Защо не го казахте на Кулин, да ги разгледа?

— Изложих му предположенията си веднага щом дойде — подхвърли Дорди през рамо. — Защо самият той не се сети? Навярно просто защото не бе истински заинтересован. Много бързо си съставих мнение за вас. Този навик ми е професионален. Длъжен съм да преценя клиента веднага щом го погледна, да определя дали би могъл да ни причини неприятности, дали ще бъде трудно да го обслужваме и така нататък.

Говорейки, Дорди отваряше чекмеджетата. Повечето бяха празни.

— Що се отнася до Уинч, аз бях прав. Сметнах, че се мъчи да не привлича вниманието. Ако бях предположил, че го преследва убиец, също щеше да бъде вярно.

Остави чекмеджето издърпано и тръгна към вратата. На прага спря и се огледа.

— Сега имате шанс да постъпите така, както ми казахте, а вие го казахте сериозно — да се погрижите за някого от вашата раса също тъй, както ние се грижим за някого от нашата.

Пъхна синята си ръка в туниката на служебната си униформа, извади от джоба плосък продълговат предмет и го подхвърли през цялата стая. Хорн автоматично го хвана.

— Не се е казвал Уинч — натърти Дорди. — Казвал се е Ларс Талибранд.

Сетне излезе.

След като андроидът си отиде, Хорн още дълго седя в креслото, въртейки в ръце предмета. Беше подобен на портфейл от тънка сива металоподобна тъкан, с нещо като джобче, в което се намираше някакъв тесен предмет. Това беше тъничка малка книжка, на чиято първа страница бяха напечатани много думи на четири или пет езика.

Хорн успя да прочете само единия език, но и това беше достатъчно, за да отвори широко очи от удивление.

Напечатаното гласеше: „Гражданин на Галактиката.“

От вътрешната страна имаше пластифото за биоидентификация. Първоначалните му цветове се размазваха и се бяха превърнали в безличен сив цвят. Очите бяха затворени, оставаха обаче достатъчно подробности, които даваха възможност да се определи със сигурност, че е същият риж мъж, убит в хотелската стая.

Върху страницата срещу снимката имаше текст, от който Хорн успя да прочете само името Ларс Талибранд. Следващата разбра — вероятно беше превод на предишната. Там се казваше, че правителството на света, наречен Криу'н Дич, е дало на Ларс Талибранд званието Гражданин на Галактиката.

Отдолу с друг шрифт беше напечатано, че светът Верние подкрепя това звание, а под него пак с друг шрифт пишеше, че светът Лигос също е съгласен.

На края на страницата имаше списък на пет свята, които също потвърждаваха статута на Ларс Талибранд.

Хорн почувства, че по гърба му полазиха тръпки на благоговение. Кой беше този човек, който умря тук? Каква ли работа е свършил, за да заслужи благодарността на всички планети?

Хорн стана, решен по-внимателно да разгледа оскъдните вещи на убития, които бяха останали в стаята. В гардероба висяха няколко костюма и въпреки грижливото им поддържане личеше, че много са носени. В едно чекмедже имаше няколко нови тоалетни принадлежности, които сигурно е купил, след като е пристигнал тук. Може би убиецът вече го е чакал, макар да не се виждаха никакви следи на безпорядък.

Недоволен от находките си, Хорн отново разтвори малката книжка. Предполагаше, че цялата се състои от текстове на различни езици. Сега обаче установи, че това са преводи на един и същ текст на пет езика. Следваха страници с входно-изходни печати от различни

планети. Доколкото можеше да прецени, те бяха около двеста, и то от повече от двадесетина планети. Само от тази мисъл главата му се замая. Сигурно този човек е бил велик пътешественик.

Хорн любопитно погледна последната страница, за да установи кога убитият е пристигнал на Земята. Но там нямаше печат за пристигане.

Отново пхна книжката в джобчето на портфейла и слезе долу, за да намери Дорди. Искаше да му зададе няколко въпроса.

ГЛАВА IV

От обществения асансьор вече се чуваха гласовете на хора, бързащи за карнавала.

Стройна жена се опитваше да склони Хорн да пийне от специалната възбуждаща напитка, която бе успяла да намери. Сериозен юноша на шестнайсетина години слизаше на първия етаж с намерението да си завъди нови приятели сред роботите и андроидите от сутерена с помощта на едно сандъче с фойерверки. За щастие жената успя да го придума да пийне от питието, преди да излезе от асансьора.

Хорн няколко пъти се огледа и отново видя юношата, който седеше на пода, опрял гръб о стената, и се тресеше от истеричен смях.

Един робот, смутен, че е открил на първия етаж гост на хотела в карнавален костюм, попита Хорн дали не се е заблудил. Той поклати глава и обясни, че търси кабинета на Дорди.

Роботът го упрекна, че търси управителя само за да му помогне по-бързо да си намери стаята.

— Знам какво правя — сурово му отвърна Хорн. — Къде е кабинетът му?

— Третата врата вдясно. Но твърде вероятно е да го няма там.

Кабинетът наистина беше празен. Хорн седна в едно кресло. Сетне запали цигара. Беше я изпушил почти половината, когато влезе Дорди.

— Много съжалявам, че ви накарах да чакате. Току-що изпратих полицаите-андроиди. Те много по-добре си свършиха работата, отколкото Кулин.

— Очаквахте ли ме? Така ми се стори.

— Струва ми се, да.

Дорди седна и праметна крак върху крак. Погледна Хорн, когато той измъкна от джоба си порфейла от сива метална тъкан.

— Вероятно искате да ми зададете няколко въпроса?

Хорн кимна.

— Какво е това нещо? Разбира се, аз го прочетох и разбрах, че е някакъв паспорт или удостоверение за самоличност, но никога не съм чувал някой да се нарича Гражданин на Галактиката. Звучи толкова мелодраматично!

— Те не признават Земята — отговори Дорди. — И това не е чудно. Ние живеем на твърде жестока планета, но в Галактиката съществуват и други светове, както сте се убедил от смайващия брой печати на последните страници на тази книжка.

— Всички го знаят. Имам предвид, че всички са учили галактография и знаят за звездите с населени планети. А също и вносните луксозни предмети и т.н. Само си мисля, че това не отговаря на действителното положение.

— Официално е така.

Май в гласа на Дорди прозвуча насмешка. Защо ли? Внезапно Хорн усети гнетящо чувство на неприязън към този синьокож човек, който в края на краищата е само подобие на човек, направено от разтвори на органични вещества по начин, чиито подробности не знаеше. Нали хората са изобретили процеса на направа на андронидите!

Още веднъж си го повтори. Може би Дорди притежаваше по-остро зрение или нещо подобно, но това нямаше значение.

— Все пак ми е много интересно как изобщо сте се добрал до този документ? — най-сетне попита той.

— Талибранд ми го даде, когато дойде тук. То беше най-ценното, което притежаваше, с изключение на живота му. Даде ми документа само защото знаеше, че у мен ще е в по-голяма безопасност. Ако го намереха у него, съдбата му щеше да бъде решена, колкото и добре да е прикрил следите си.

— Но защо го е дал именно на вас? — Хорн изобщо не знаеше какво да прави по-нататък. — Добре ли го познавахте?

— Никога преди не съм го виждал.

— Тогава...

Не, всичко това нямаше никакъв смисъл. Хорн опита да подходи от друга страна.

— От кого тогава е бягал? Откъде е знаел, че е в опасност? И ако вие сте знаел за това, защо не казахте всичко на Кулин?

— Поради същите причини, заради които нямам намерение да го кажа и на вас.

Дорди се усмихна.

— Тогава значи знаете?

— Знам нещичко. Мога да кажа името му и да твърдя със значителна доза увереност, че съм прав, но все пак не съм убеден, че мога да го докажа.

— Моето впечатление е, че си губите времето — внезапно изрече Хорн. — Май искате да ме забъркате в тази работа. Тя обаче никак не ме интересува. Струва ми се, че желаете единствено да намерите някого, който да окаже натиск върху полицията, за да накаже убиеца на вашия приятел, главния келнер на етаж. Според мен Талибранд никак не ви интересува. Много е вероятно да сте прегледал набързо личните му вещи, преди Кулин и хората му да дойдат тук, и сте измъкнал тази книжка оттам, защото сте бил убеден, че е нещо важно.

Той хвърли сивия портфейл със странната книжка на масата и стана.

— За днес ми стига. Сега най-последно искам да се забавлявам.

Понечи да излезе от стаята, но Дорди, който досега седеше неподвижен, го повика:

— Мистър Хорн!

Обърна се, без да каже нещо.

— Не сте прав да твърдите, че Талибранд не ме интересува. Той беше добър човек.

— Така е написано в книжката. Но от чия гледна точка? На Земята това не означава нищо.

— Тук също не сте прав. Впрочем няма никакъв смисъл да ми оставяте този документ. Не ми е нужен.

— На мен също — подхвърли Хорн и напусна стаята.

* * *

Излезе от хотела и мина покрай едно фонтанче за питиета. Спря пред него, за да глътне от възбуждащата течност с вкус на плодове, която бликаше от десетина отвора. Внезапно усети, че у него се надига изкуствена веселост. Купи от минаващия покрай него уличен търговец маска и си я сложи.

До тротоара бяха наредени таксито-къмба. Търпеливите работи едва чуто боботеха, очаквайки пътници. Хорн влезе в най-близкото до него.

Веднага се издигнаха.

Той се облегна на удобната седалка и погледна нагоре, към звездното небе. След известно време обърна глава, за да разгледа светлините под тях. Там долу беше панаирният площад.

Естествено, че там беше и далечната дъга на морския бряг, а в далечината светещи ивици пресичаха водата — това се получаваше, когато теченията случайно се сменяха.

Таксито го носеше по широка дъга над града и сега той можеше да чува клокочещия шум от панаирния площад. От време на време вятърът донасяше откъси от песни от лодките, които се поклащаха върху леко развълнуваната вода на една миля от брега. Карнавал!

— Това вече изглежда по-добре! — със задоволство констатира Хорн.

Надяваше се таксито да го спусне на панаирния площад и той да се окаже в гъстото карнавално шествие.

Надеждите му се сбъднаха. Плавно като перце таксито се спусна и кацна на ивица трева до панаирния площад. Хорн излезе и със смях го поглади по хълбока, сякаш беше живо същество. Сетне вдигна ръка, извика и се затича по алеята между два павилиона.

Две момичета, хванати за ръце, излязоха насреща му. Понечиха да се разделят и да му дадат път помежду си. Но не бяха толкова бързи и секунда по-късно и тримата лежах на земята и се заливаха от истеричен смях, нещо обикновено за карнавала.

— Идиот! — изхили се едното момиче.

Тя вдигна изкуствената си синтетична плитка, паднала недалеч от тях, и я хвърли на Хорн. Той се олюля, оплетен в тъмните коси.

— Да, аз съм идиот! — съгласи се Дери. — Карнавалът вече три часа е в разгара си, а аз едва сега излязох навън. Не искате ли да ми помогнете да наваксам изпуснатото време?

Те се съгласиха. Тръгнаха надолу по улицата и този път Хорн беше в средата. Приблжиха панаирния площад, подскачайки в ритъма на шлагера, който звучеше отнякъде.

На едно място имаше сребристо проблясващи къмба, които се вдигаха и спускаха в сияеща от светлина колона; силата на тежестта

можеше да се променя произволно. Десет минути те се забавляваха, люлееха се напред и назад, вдигаха се нагоре и падаха надолу, хвърляха назад-напред сребристите кълба.

Сетне ги обхвана неутолима жажда. Спряха пред едно питейно фонтанче. Хорн изпи три чаши.

След това нощта за него се превърна в сън. По пътя се натъкна на други хора, които вървяха срещу тях, и ги подбираха със себе си. Най-накрая почти изгубилият съзнание Хорн забеляза, че води след себе си дузина или повече хора през луди търговски вериги, като все повече си покачва цената и все повече се харесва на останалите.

В края на краищата обаче се оказа, че веселото настроение на другите постепенно спаднаше, а неговото все още се увеличаваше. Нощта почти премина и до разсъмването оставаше около час. Няколко души вече лежаха на тревата и направо на пръстта и спяха здрав сън. През първата нощ от карнавала в това нямаше нищо необичайно. Сутринта хората ще заспят за през целия ден, за да се събудят привечер освежени и готови за ново веселие. През този пръв ден те бяха на крака повече от осемнадесет часа, а някои и цяло денонощие.

— Хайде с нас! — истерично крещеше Хорн на всички срещнати. — Ние трябва още...

Млъкна и недоверчиво се огледа наоколо. Не се виждаше нито един човек. Очевидно компанията му го беше напуснала и се бе разпръснала. Нито едно от момичетата, с които започна вечерта, го нямаше и му беше невъзможно да си образува тайфа.

Разочаровано, с наведена глава той тръгна, подсвирквайки си някакъв мотив.

Спъна се в колчета от палатка и падна.

Останките от възбуждащите напитки си отидоха заедно с късото изсмиване, подобно на блеене, което излезе от устата му. Когато отново дойде на себе си, откри, че лежи на земята, и известно време си почиваше с глава върху лакътя си.

След няколко минути някой спря до Хорн. Стоеше и го гледаше през златната си маска.

— Вие се наричате Хорн — изрече чужденецът.

Гласът му се стори на Дери познат. Автоматично посегна към собствената си маска, която висеше на връвчица на гърба му.

— Така е — отговори той. — И какво от това?

Чужденецът му протегна ръкохватката на меч за дуелиране.
— Имам намерение да ви убия — каза той на Хорн.

ГЛАВА V

Известно време всичко се въртеше пред очите му. Струваше му се, че се намира на хиродрума, който бе открил миналата вечер. Най-сетне поклати глава.

— Сигурно не сте наред — каза Хорн. — Не ви познавам. Никога не съм ви направил нещо, което да оправдае това предизвикателство.

— Можете да избирате — ледено изрече мъжът, облечен в бяло и златно. — Честна схватка в Залата за дуели или ужасна смърт тук, на тревата.

Като с вълшебна пръчка мечът се обърна в ръката му — острието вече сочеше Хорн.

— Никой освен приятелите ми няма да види.

Едва сега Хорн забеляза, че е заобиколен от клекнали в сянката мълчаливи фигури.

— Добре — уморено се съгласи той и стана.

Облеченият в бяло и златно мъж отстъпи една крачка. Изглежда приемането на предизвикателството го бе учудило, но бързо се овладя.

— Великолепно. Най-близката зала се намира на няколко крачки оттук. Както виждам, вие нямате меч. Там ще можете да получите необходимото ви оръжие.

Хорн не обърна внимание на забележката и се устреми към стойката с изстудени напитки и бонбони. Потопи ръце в ледената течност и охлади главата си. Сетне взе шепа лепкава, но ледена фруктова салата и си я сложи на челото като компрес. Тя потече по лицето му, обаче главата му се проясни.

В него закипя гняв. Може би защото подсъзнателно познаваше предизвикалия го на дуел, макар че не си спомняше името му.

— Е, добре, съгласен съм. — Хорн изтри с кърпичка ледената фруктова салата от лицето си. — Къде се намира вашата Зала за дуели?

Предизвикалият го леко махна с ръка и тръгна напред. Хорн вървеше редом с него. Призрачните фигури се държаха на почтително разстояние, но все още бяха наблизко и внимателно ги наблюдаваха.

— Май бързо намират общ език с убийците — огорчено отбеляза Хорн след малко. — Често ли ви се налага да ги наемате?

Очите на непознатия проблеснаха.

— На всеки карнавал.

— Вероятно винаги търсите противник, с когото никога не сте се били? — попита Хорн.

Стараеше се думите му да звучат колкото се може по-язвително. Съдейки по тона на отговора, човекът в бяло и златно би трябвало да е почервенял от срам.

— Само веднъж! А вие май никога не сте се дуелирал?

Хорн го изгледа с крайчеца на очите си и поклати глава.

— В родния ми град миналата година спечелих първата награда в боя със саби.

Предизвикалият го не отговори нищо.

Последните метри преминаха мълчешком.

Залата за дуели беше празна. Само собственикът на заведението сънно се беше облегал на масата си. Веднага обаче скочи, когато мъжете влязоха.

— Имате ли мечове? — попита непознатият.

Той извади своя меч от ножницата и го стисна за дръжката. Хорн се наведе и зараглежда във витрината оръжието, което се даваше под наем.

— Имате ли „Двойният шампион“?

Собственикът кимна и му протегна меч. Хорн прекара ръка по острието, сетне го мина на шмиргела до масата на собственика, за да премахне няколко грама метал от дебелината част — искаше мечът да е по-уравновесен.

След това кимна доволно, а собственикът с подканващ жест им посочи от креслото си посипаната с талаш арена.

— Можете да се биете, където искате, господа. Не мисля, че до разсъмване ще се появят други клиенти.

Хорн усети, че клепачите му нервно потрепват, но същевременно почувства как отдавна забравената увереност и ловкост на крайниците му се връща. Преди беше държал меч само на игра и в спортни състезания, а сега въпросът беше на живот и смърт. Искаше му се всичко да свърши по-бързо. Въпреки че предизвикалият го мъж още с

нищо не се беше проявил — нито с движение, нито с поза, Хорн разбра, че противникът му е ловък.

Излязоха на арената един срещу друг, кръстосаха остриета, парираха ударите и се оттеглиха в защита.

Сетне непознатият се впусна във вихрена атака и извоюва няколко сантиметра. В мига, когато горната част на тялото му се изви далеч напред, Хорн моментално прехвърли меча от лявата в дясната си ръка и замахна. После се обърна и бавно напусна арената.

Червената кръв едва беше успяла да пропие в бяло-златното облекло на непознатия, когато Хорн се обърна.

Собственикът на залата с разширени зеници стана от масата си — искаше да знае кой ще плати наема.

— Той ме предизвика. — Хорн вдигна рамене. — Поискайте си го от него, ако още е...

Внезапно го озари една мисъл и той се обърна рязко. Кой все пак беше чужденецът? Хорн клекна и смъкна маската от лицето на убития.

Нищо чудно, че гласът на непознатия засегна някаква струна в душата му, макар и да разбираше, че поради официалните изрази и грижливо подбраните фрази му се беше сторил чужд.

Това беше офицерът от полицията Кулин.

* * *

Хорн неспокойно се въртеше в удобната си постеля. Беше изтощен физически, но не успяваше да потъне в обятията на съня. Макар вече да си мислеше, че най-сетне му се е приспало, отново и отново пред очите му изникваше страшната картина и така се развълнуваше, че сънят му отлиташе.

После изникваха и други картини. Повечето бяха лица, които го заобикаляха: лицето на умирация андроид, намерен от него в коридора, лицето на рижия човек, прободен с нож, и лицето на Кулин.

Сетне пред мисления му взор се появи малката сива книжка. Видя страниците ѝ да се прелистват, те му разкриваха различни светове. Почти всеки свят беше нанесъл своята благодарност на първите страници от този удивителен документ, в самото начало на книжката. Е, поне половината от населените светове и, разбира се, това

беше само по себе си достатъчно поразително. Какво ли искаше да направи сега Ларс Галибранд?

Естествено, Хорн беше убеден, че това ще да е нещо необикновено.

Ето например той не можеше да си представи, че дядо му би могъл да получи такъв документ! Старецът беше твърде аристократичен, за да обърне наопаки целия живот на семейство Хорн. Дядо му през всичките тези години е направил повече работи, отколкото която и да е друга конкурентна фирма. Той успя да завладее целия пазар, защото въведе радикални подобрения и принуди всичките си конкуренти да обновят машинния си парк.

Когато най-сетне другите фирми се опомниха и решиха да продължат борбата, пазарът на продукцията им падна дотолкова, че те вече не бяха в състояние да обновяват фабриките и заводите си.

Внезапно Хорн си спомни нещо. Дочу го, когато беше на десетина или дори по-малко години. Дядо му промърмори тогава нещо от рода на: и аз имам намерение да започна търговия с андроиди. Сега се питаше защо не беше чул нищо повече за този проект?

Ако старецът разбере за днешните събития, безспорно ще му устрои грандиозен скандал, както в ученическите години, че е бил толкова глупав да се замеси в нещо, което изобщо не го засяга.

Ами баща му? Вероятно ще го похвали за победата му на дуела, а после ще го обхване ярост заради възможните затруднения, които тази постъпка би могла да му причини. Майка му навярно ще му се разсърди, че е рискувал живота си. Сетне обаче ще се хвали пред приятелките си.

По-малката му с четири години сестра ще го гледа с широко отворени очи като герой.

А другите членове на семейството? Ще клатят неодобрително глави, смятайки, че това е само и единствено безразсъдно поведение на сегашната младеж.

Хорн беше почти уверен, че повече не ще може да се наслаждава на карнавалната седмица, както преди. Дори беше убеден, че ще му се вгорчиви целият живот.

Повече от час се мятеше в кревата, а слънцето се вдигаше все по-нагоре в небето. Най-сетне заповяда на прозореца да се затъмни и в края на краищата успя да заспи.

Когато се събуди, в стаята нещо се бе променило. Отначало не можа да разбере в какво се състои промяната и я приписа на факта, че е свикнал по време на карнавала да се събужда в собствената си стая или у приятели, а сега за пръв път отваряше очи в хотел в един чужд град.

Но не беше това. Чувстваше, че го гложде съмнение. Стана от удобния креват и се огледа. Най-после установи каква е причината за безпокойството му. Това беше нещо малко, но много значително, много важно.

Докато е спял, някой е влизал в стаята му — вероятно Дорди, — защото на масичката до главата му, където преди освен пакет цигари и носна кърпа нямаше нищо, сега се мъдреше блестящият сив портфейл от метална тъкан, принадлежащ на Ларс Талибранд.

Хорн отвори прозореца, взе си цигара, извади от джобчето на сивия портфейл малката книжка и още веднъж я прелисти. Имената на чуждите светове, на които Ларс е бил желан гост, звучаха на Хорн някак странно, мамещо и вълнуващо.

Как ли изглеждаха? Като студент накратко, с няколко думи се беше запознал с всеки от тях. Намръщи се и се опита да свърже фактите, които помнеше, с имената на световите. Криу'н Дич...

Нещо в това название се асоциираше в представите му с топъл ситен дъжд или студени пориви на вятъра, който духаше откъм гигантска планинска верига. Ърсуърлд... Пред мисления му взор се появиха огромни вълни, техните безкрайни редици връхлитаха върху дълъг бряг и запращаха бяла пяна на белия пясък.

Всичко това беше нейде там, отвън, далеч — живот със собствен ритъм, нрави и обичаи, с любов, омраза и всичко останало, което е присъщо на хората. Не такива като него обаче, защото те живееха невероятно далеч от Земята, в безкрайния Космос, на други светове.

Хорн усети почти болезнена промяна в собствения си душевен свят, сякаш някой насила беше завладял съзнанието му и го беше откъснал от обикновения му път. Можеше да си представи Земята — майката Земя, тя си почиваше като доволна и умиротворена вдовица, която заедно с малкото си кученце си търси вдъхновение в дреболии, докато синовете ѝ са се изтръгнали навън и нещо изследват, покоряват и заселват.

Този човек с фамилията Талибранд, който беше пристигнал на Земята...

Хорн отново прелисти от самото начало страниците на тънката книжка и намери мястото, където беше отпечатана снимката.

Сивият цвят вече беше съвсем излинял. Ларс Талибранд повече не съществуваше на този свят. И все пак беше толкова важен и необходим човек, че враговете му го преследваха по петите от свят на свят, от планета на планета и дори са го последвали на Земята, където званието му Гражданин на Галактиката не можеше да го защити. Но ако той беше толкова важен и опасен за враговете си, би трябвало да има и приятели, които дори след смъртта му трябваше да са му верни...

В ума на Хорн постепенно се оформяше решение. Прелисти последните страници с печатите и очите му спряха още веднъж на имената, символизиращи за него вълнуващата истина.

Нюхолм. Това название звучеше приятно. Не го очароваха екзотичните романтични имена: Криу'н Дич, Ърсуърлд или Лигос. И все пак това беше нещо съвсем друго, не като безвкусното „Земя“.

Решението му се затвърди и за миг той учудено се запита: дали не беше, защото Дорди толкова странно говореше с него?

Но може би това няма никакво значение. При всички случаи той трябва да отиде на Нюхолм.

ГЛАВА VI

Обхвана го трескава възбуда, но бързо се изпари и на нейно място дойдоха хладно учудване и храброст. Хорн скочи от леглото и повика обслужващия робот. Нареди му да намери Дорди и да му го изпрати в стаята.

Вече бе взел душ, облече се и с връзката си стегна скъсаното на самото си, когато синьокожият заместник-управител на хотела почука на вратата и влезе.

— Викал сте ме, мистър Хорн?

— Да. — Дери престана да се гледа в огледалото и се обърна. — Напускам.

— Сигурно сте си намерил по-добро жилище за останалите дни от карнавала?

— Сега не ми е до карнавал. — Хорн произнесе тези думи подчертано натъртено. — Омръзнаха ми хората, участващи в него. Искам да се махна по-далеч от всичко това.

Дорди отново кимна.

— Но карнавалната седмица още не е завършила — напомни му той.

За миг Хорн се взря в него, докато смисълът на думите достигна до съзнанието му.

Разбира се! Карнавалната седмица! През следващите шест дни ще бъде почти невъзможно да замине в друг град. От хората се очакваше да бъдат заети само с наслаждения. Сетне отново се отпусна. Все пак трябва да съществува някакъв начин да разреши този проблем!

— Вероятно може да се уреди някак — вдигна рамене той. — Навярно ще ви заинтересува, че през нощта — или може би сутринта — някой ме извика на дуел и аз го убих.

— И тъй, значи вчера убитите бяха малко — заключи Дорди.

— За Кулин очевидно не.

— Това обяснява много неща — тихо изрече андроидът.

— Той наистина ли ви е казал нещо? Аз се лутам на тъмно — обясни Хорн с почти жалостив глас.

Слугата-робот влезе в стаята с поднос със закуската. Хорн премести стола си по-близо и започна да се храни. Отворил му се беше апетит, който учуди и него самия.

— Е, добре — промърмори с пълна уста. — Какво ще стане, ако вие седнете и ми разкажете какво все пак означават действията на Кулин?

Дорди врътна глава отрицателно.

— Мога единствено да ви предупредя. Това, че сте замесен в убийството на Ларс Талибранд, е само един нещастен случай. Ако се държахте като обикновен среден гражданин и просто бяхте изпълнили минимума на дълга си — да ми съобщите за случилото се и да дадете да се разбере, че не желаете да губите повече време от карнавалната седмица с всичките ѝ удоволствия, тогава навярно щяхте да останете в пълно неведение. Но сега очевидно сте претъпил границата на нещо важно и по този начин сте създали потенциална опасност за опасни хора.

Хорн примига.

— Това звучи като сцена от историческа мелодрама! — възкликна той.

— Мислите ли? Нима не е драматично, че преследват човек от планета на планета и го гонят от места, където славата му е и негова защита, за да го настигнат в края на краищата на Земята и да го убият?

— Струва ми се, че вие знаете много за Ларс Талибранд — изхъмка Хорн. — Откъде ви е известно всичко това?

— Може би си мислите, че обикновеният андроид знае за ставащото в Галактиката повече от вас? Но защо трябва да ми вярвате? Вие сте длъжен да намерите доказателства и да разберете всичко. И ще ги намерите твърде скоро, ако не пожалите труда си и самичък отидете да ги търсите.

— Ще го направя — решително каза Хорн.

Дорди отново разви бурна дейност.

— Ще ви приготвя багажа, за да заминете незабавно, щом успеете да намерите подходящо транспортно средство, мистър Хорн. Надявам се това да стане скоро. Искам да ви пожелаая всичко най-хубаво, щом напускате града при тези обстоятелства.

Той кимна и излезе от стаята. Хорн опря лакти от двете страни на подноса със закуската и потъна в размисъл.

* * *

Когато сериозно се зае да търси възможност, за да се върне вкъщи, въдушевлението му започна да се изпарява.

Най-после намери няколко души, които имаха собствени превозни средства, но те бяха твърде заети, за да се затрудняват с толкова незначителен проблем като някакво пътуване по време на карнавала. В отчаянието си Хорн им предложи цена на границата на разумното, но никой, който беше достатъчно богат да има лично превозно средство, не можеше да разбере положението му и не искаше да пожертва един ден и по-голямата част от нощта за предложената от него сума.

Не успя да постигне успех, защото залезът беше близо и хората вече бяха готови да тръгнат за брега на удоволствията, за панаирния площад или в някое кабаре. Хорн мрачно се върна в хотела, проклинайки карнавала и всичко, свързано с него.

У себе си имаше достатъчно пари за развлеченията по време на карнавала, но те бяха твърде малко, дори едва биха стигнали за обикновен билет за кораб от Земята до една от населените планети.

Естествено всички пътнически агенции бяха затворени. Всички обществени средства за съобщения и собственият вертолет на Хорн, с който бе дошъл дотук, се намираха в обществени гаражи, а ще ги отворят на сутринта след карнавала. Но може би тук, в хотела, ще успее да получи голяма сума в брой, с която сутринта ще се опита да постигне нещо, като удвои предишната цена.

С тези намерения изпрати слугата-робот да потърси Дорди. Той вероятно беше тръгнал за насам, защото едва роботът излезе, и андроидът почука на вратата.

— Както виждам, никакъв успех, а? — попита Дорди. — Но за всеки случай още не съм отнесъл багажа ви долу.

Хорн кимна.

— Сега никой не иска нищо друго, освен тези проклети карнавални удоволствия! Човек може да си помисли, че целият свят е

спрял движението си!

Значението на последните му думи стигна до съзнанието му едва когато ги произнесе. Той отпусна глава на ръцете си и потъна в размисъл.

— Но това не може да бъде, нали така? Защото все трябва да има някакви служби, които работят и по време на карнавала — водоснабдяването, отоплителната система, обслужването на такситата-кълба, питейните фонтанчета и т.н. Освен това има и полиция. Някой трябва да поддържа това движение. Кой?

— Как мислите — кой? — попита Дорди със следи на умора в гласа си.

Протегна синята си ръка и я сви в юмрук така, че палецът му сочеше гърдите.

— Моля за извинение — произнесе след малко Хорн. — Би трябвало да бъда по-умен и да не задавам смешни въпроси.

— Не бива да се извинявате. В края на краищата ние затова сме тук. Макар роботите да са сигурни до известна степен, ако се отнася до много сложни неща, заемаме се ние.

Хорн седна и посочи на Дорди стол.

— Цигара? — попита събеседника си и му протегна пакета.

Дорди отказа.

— Забранено ни е. Имаме имунитет срещу цигарите и алкохолните напитки.

Хорн кимна.

— Как мислите, не можем ли да помолим някой от вашите да ме закара вкъщи или да ми даде вертолет, или нещо подобно? Ще му заплатя добре.

— Едва ли става въпрос за заплащане. Ние изобщо не бива да имаме никакви пари, това е общоизвестно, така че те нямат никакво значение за нас. Не, парите не играят никаква роля тук.

— Не знам какво друго мога да предложа — смутено изрече Хорн.

Нещо от древната история изплува от паметта му и той попита:

— А какво ще кажеш... Как по-добре да се изразя... Ах, да, за освобождаването... Имам предвид, че бих могъл да предложа голям откуп за вас. Семейството ми е доста богато. Ще се погрижа за това, ако изобщо е възможно, или предложението ми е наивно?

— Именно — потвърди Дорди. — Всеки от нас може да получи свобода едва след смъртта си. Как мислите, какво ще правя аз, ако някой дойде и ми каже: „Дорди, можете да напуснете работа и никога нищо да не правите!“ Учтиво ще му благодаря и ще отклоня великодушното му предложение. Какво друго да правя, освен да се занимавам с работата си? Може би да стоя в безделие в някоя барака за андрониди и през целия си останал живот да чета класическа литература и развлекателни книжки?

Гласът му звучеше скучно, сякаш всичко това имаше за него чисто академичен интерес.

— Кажете, мистър Хорн, какво смятате да правите, за да се доберете до дома?

— Е, аз самият все още не зная точно — честно му отговори Хорн. — Може би ще намеря някого, който ще ме откара, а сетне ще започна издирване. Може да намеря убиеца на Ларс Галибранд и на вашия келнер и тогава той ще бъде изправен пред съда. Макар че всичко това звучи като да е взето от някой старинен роман. Все пак ще се опитам, дори и намеренията ми да звучат смешно. Искам да замина оттук и да разбера какво правят хората там, горе, от другата страна на нашето прекрасно, ясно, чисто синьо небе. Искам да разбера какво трябва да извърши човек, за да получи званието Гражданин на Галактиката.

— Дали по този начин ще постигнете нещо положително?

— Не мога да разбера, докато не узная защо се случи всичко това.

— Да, много важно е да се знае защо е станало — съгласи се Дорди и погледна към тавана. — Доколкото ми е известно, на другите светове не е толкова удобно, както тук, на Земята. Това — първо. Разбира се, и тук не винаги е удобно и приятно, но това изобщо не ви засяга.

— Е, и после какво?

Хорн стана и нервно закрачи напред-назад из стаята.

— Това напълно ме устройва и когато го разкажа на моя старец, убеден съм, че той ще ме нарече глупак и че не знам какво за мен е добре и какво не е. Е, и после какво? Ако в живота все още съществува нещо по-важно, тогава по-добре да си прережа гърлото.

Дорди сякаш спореше сам със себе си наум. След известно време стана, погледна дрехите си и с бързи движения ги оправи.

— Добре, мистър Хорн. Щом това е толкова важно за вас, ще ви помогна да стигнете до дома си още днес през нощта.

ГЛАВА VII

В кабинета на Дорди стоеше висок мълчалив андроид в униформа на някаква служба. Когато Хорн и Дорди влязоха, той изпитателно огледа Дери от главата до краката, сетне погледна заместник-управителя.

— Той ли е? — попита с тон, който звучеше почти презрително.

— Да — потвърди Дорди. — Мистър Хорн, позволете ми да ви представя Бърл. Той работи в едно от предприятията в града. Помислих, че няма да успеете по обичайния начин да намерите транспортно средство през карнавала, затова разпитах хората си дали някой не е свободен тази нощ и дали ще има достъп до вертолет, камион или нещо подобно. Бърл е свободен днес и каза, че е готов да вземе вертолет и да ви откара до дома.

Нещо в очите на андроида разтревожи Хорн.

— Няма да е необходимо. Сам мога да управлявам вертолета, ако ми го дадете. Летял съм на собствения си хеликоптер, макар и не през карнавала.

— А помислихте ли, че всички линии за континентално управление ще бъдат изключени? — попита Бърл, за пръв път обръщайки се направо към него.

— Не, имам предвид... Наистина ли? Не съм помислял за това.

— Разбира се, всички са изключени. Карнавалната седмица е единствената ни възможност да извършим профилактичен преглед на апаратурата на службата за обществено движение. Можете да си представите, че през цялото време трябва да работим като бесни. — Премести поглед от Хорн към Дорди. — Може би си струва да се обединим и да поискаме да удължат времето за карнавала, а?

Зад вратата се разнесе тихо съскане, сетне силен удар и дрънчене, сякаш от тавана е паднала чаша.

— Решавайте сами — отговори Дорди.

Излезе да види какво става навън, но веднага се върна.

— Онзи юноша с фойерверките. Вече беше тук миналата нощ. Почти е полудял. Откъсна с един заряд крака на един робот-слуга. А ти, Бърл, искаше карнавалът да продължи не една, а две седмици. Нали така?

Синьокожите мъже се спогледаха с разбиране. Хорн се почувства странно изолиран. Сетне Бърл вдигна рамене.

— Е, какво пък, животът ти се дава само веднъж. И така, вие искате да летите, мистър Хорн? Навярно моят вертолет ще ви се стори по-неудобен от вашия. Той се използва за теглене. Но това е единственият ви шанс.

Хорн кимна и смутено се обърна към Дорди.

— Наистина не зная как да ви благодаря. Мога ли да направя нещо за вас? Вече ми казахте, че парите не означават нищо за вашето брата.

Бърл издаде звук, който прозвуча като полуръмжене, полусмях, стана и тръгна към вратата.

— Не, не ми трябва никаква благодарност — отговори Дорди, — поне не като към андроид. Повярвайте ми, не бих направил за вас нито на йота повече от това, което влиза в служебните ми задължения, ако не бяхте казал, че искате да продължите работата на Ларс Талибранд.

Дали го бе казал, или това беше неизбежният извод от желанието му да напусне Земята и да тръгне по следите на Ларс Талибранд?

Хорн се почувства смутен и учудено се запита наистина ли е дал такова обещание. Сетне попита:

— Момент, а каква всъщност е била работата на Талибранд, за която вие, както изглежда, толкова много знаете?

— Вече сте загазил — непоколебимо изрече Дорди, — независимо дали ви харесва или не. Затънал сте в тази работа до гуша и сега от вас зависи дали ще се върнете с глава на раменете или не. Довиждане, мистър Хорн.

Чувство на дълбока тревога и самота обхвана Дери и той потръпна. Стори му се, че върви по ръба на пропаст и вижда как неумолимо хлътва в бездната, като маха с ръце и търси опора, но не я намира. Това чувство бе последвано от странно пълно успокояване.

Протегна ръка на Дорди и с гордост се убеди, че тя не трепери. След кратко колебание андроидът я стисна. Отзад Бърл изгъркори нещо. Този път това беше израз на учудено признание.

* * *

Вертолетът действително много се различаваше от пътническият модел, с който Хорн беше свикнал. Тромавата, но мощна машина летеше с рев в нощната тъма. От двете страни на корпуса бяха прибрани буксирните куки, а плазовете за кацане излизаха далеч встрани. Хорн се въртеше неудобно на гладката метална пейка между сандъка с инструменти и изглеждащата подозрително тънка врата с автоматично отваряща се заключалка.

— Машината не е предназначена за пътешествия — обясни Бърл весело.

Летяха вече час. Бърл наблюдаваше неуспешните опити на Хорн да се настани по-удобно и около очите му все по-ясно се открояваха бръчици на сподавен смях.

Това бяха първите думи, които той произнесе след вдигането им във въздуха. Почти с презрение игнорираше опитите на Хорн да завърже разговор.

Тук, горе, в звездното небе беше студено. Хорн се притисна до облегалката на пейката, та поне малко да се стопли от турбините зад стената на кабината.

— Впрочем за какво е направен този вертолет? — най-сетне запита той. — Казахте, че е предназначен за теглене, така ли?

Бърл кимна.

— Този вертолет е конструиран специално за тежки подежни работи. Долу, между плазовете, е универсалното окачващо устройство. За него могат да се закачат една, две, три, дори четири наземни машини, както и да се окачи лека ракета, а турбините са достатъчно мощни, за да ги вдигнат и да ги пренесат по въздуха на разстояние няколкостотин мили.

Той любопитно погледна надолу.

— Никога ли не сте виждал как работи такъв вертолет?

Хорн поклати глава.

— Струва ми се, че веднъж бях наблизко, когато стана нещастен случай, но мястото на катастрофата вече беше оградено, когато се появих там.

Внезапно нещо му дойде наум и той добави:

— Изглежда вашите хора работят дяволски бързо.

Бърл се изхили.

— Поне се стараем. Понастоящем, разбира се, тук не се използват такива тежки вертолети за теглене като този, защото освен такситата-кълба по пътищата сега няма нищо. Ако някое транспортно средство попадне в затруднение, ще ни е необходим само механик-електроник, а не вертолет за теглене.

Преминаха над източния край на града, който Хорн не познаваше. От машината се виждаха петна млечнобяла светлина, подобни на далечни галактики, наблюдавани през мощен телескоп. Ярките точки само подчертаваха сходството.

Хорн направи забележка на Бърл, а той избоботи:

— Нямам никаква представа. Аз се занимавам само с теглене.

„Тъп, тъп, та вдлъбнат“ — помисли си Хорн.

Той започна да задава на андроида въпроси за най-простите неща на Земята, които преди никога не са го тревожили.

— Съществуват безкрайно много неща, за които нищо не зная — прошепна Хорн. — Може би има смисъл, преди да напусна Земята, отначало да се поогледам?

Не последва никакъв отговор.

Хорн внезапно разбра, че вертолетът губи височина и огньовете пред него придобиват познати очертания. Това беше неговият дом. Те кацаха. Напомни си, че си струва да обмисли какво ще каже на семейството си и възможните им възражения.

Не беше късно да го направи, макар че полетът почти свършваше. Оставаха час или два, докато членовете на семейството му ще се върнат от града, за да заспят за през целия настъпващ ден. Или може би светлините долу означават, че в къщата цари веселие? Изкусно управляван от Бърл, вертолетът извърши меко кацане. Андроидът протегна мускулестата си ръка назад и натисна дръжката на вратата до Хорн. Тя се отвори и образува стълбичка. Хорн се измъкна навън с несгъващи се нозе и се обърна — Бърл го гледаше.

— Дорди помоли да ви предам това.

Хвърли му нещо плоско и продълговато, но още преди да го хване, Хорн разбра, че е портфейлът на Ларс Талибранд.

— Впрочем споменахте нещо си да останете на Земята, за да проумеете работата на другите хора и разни други неща — не губете

време! Оставете на андроидите да се грижат за превозването на отломките и за общественото осигуряване, а вие си вършете работата. Довиждане.

Вратата-стълбичка се вдигна и се затвори.

Ревът на мотора се усили и тромавата машина се издигна към небето. Хорн я проследи с поглед, обърна се и тръгна към къщата. Държеше, претегляйки го с ръка, малкия сив портфейл на Галибранд.

Пристигането му не остана незабелязано — огромният вертолет боботеше много силно. Макар че Бърл намали рева на турбините, все пак това не беше пътническа машина. Вървейки по пътеката през градината, зад която се виждаше къщата, Хорн забеляза, че прожекторите се запалват и се насочват към него, но той гледаше само към ръката си с джобното фенерче. Светна още един прожектор и студен глас произнесе до него:

— Добро утро, мистър Дери. Радвам се, че се върнахте.

— Благодаря, Роул. Хм... май не си много учуден от внезапното ми завръщане.

Хорн тръгна редом с андроида-майордом, който работеше в семейството му, откакто го бяха докарали на Земята. Чувал беше за скандала, избухнал, когато най-големият производител на работи на Земята си наумил да вземе андроид, докаран от друга планета, да води домакинството му. В края на краищата скандалът бил потушен и било решено, че андроидите са твърде скъпи, за да ги използват за лични слуги и икономи. Роул си останал единственият, който завеждал домакинството на едно от най-богатите семейства. Всички останали слуги били работи, специално конструирани за тази цел.

— Не, мистър Дери. Управителят на хотела, където сте се настанил — или по-точно неговият секретар, — ми съобщи, че пристигате.

— Нима е направил това? — възкликна Хорн и се втренчи в андроида. Намираха се в голямото патио^[1] пред къщата.

Дантелената решетка на оградата караше човек да си мисли, че вътрешността на патиото и околността не са отделени с нищо. Можеше да се види, че в къщата няма никого и нищо не се движи, освен усърдните слуги-работи. Роул изключи портативния си прожектор, защото вече беше достатъчно светло.

Погледът му падна върху металната тъкан на портфейла в ръката на Хорн и сякаш залепна за него.

Изглежда Роул нямаше намерение да отговори на забележката му. Хорн смени темата:

— Май всички останали са долу, в града, а?

— О, да. Мистър Дери старши още не се е върнал. Мисис Лю каза да не я чакаме днес. Старият мистър Хорн заяви, че карнавалът няма да му достави голямо удоволствие. Когато вчера се върна вкъщи, беше в много лошо настроение и мисля, че и днес не е в по-добро.

— А сестра ми?

— О, мис Виа тръгна с група студенти под надзора на братовчедка си, мисис Леадора, и е в безопасност.

— Дявол да го вземе! Изобщо бях забравил. Е, добре, все пак трябва да опитам. Как мислиш, дали в къщата има сто хиляди в брой, а, Роул?

Андроидът го погледна със съмнение.

— Вероятно, мистър Дери. Но до края на карнавала тук може да има само пет или десет хиляди. Впрочем управителят на вашият хотел каза, че имате намерение да напуснете Земята. Ако ми позволите да попитам, истина ли е, или просто не ви е харесало в хотела?

— Най-чиста истина, Роул. Щом успея, ще задействам своя план, ето защо са ми нужни сто хиляди. — Той влезе в къщата. — Донеси ми аперитив и нещо да хапна. Смятам, че преди разговора с дядо ми е необходимо да се подкрепя.

[1] Открит вътрешен двор, разпространен главно в средиземноморските страни и Латинска Америка. Бел.пр. ↑

ГЛАВА VIII

Хорн ядеше сам на дългата маса, протегнала се от единия до другия край на салона за хранене. Едната от стените му беше съвсем прозрачна и оттам се виждаше патиото. По другата непрекъснато се преливаха светлинни ефекти с различни цветове и променящ се рисунък. На третата имаше витрина, пълна с хелий против разпадане, и в нея висеше килим на повече от хиляда години.

Дери едва беше приключил с яденето и вадеше цигара, когато в салона влязоха Виа и Леадора, съпроводени от тълпа викащи и вдигащи шум млади хора. Роул вървеше след тях.

Като видя брат си, Виа се хвърли към него с вик:

— Дери, това си ти! Ти си виновен, че изгубих бас!

— Какъв бас? — учуди се Хорн.

— Хванах се на бас със Семпидж: толкова ще ти хареса карнавалът, че ще се върнеш вкъщи, защото е много по-приятно да прекараш времето си с хора, които познаваш. И така, ти се върна. Значи той излезе прав, нали?

— Остави ме на мира с глупавия си бас! — Хорн стана. — Върнах се не заради карнавала. И той, и всичко, свързано с него, повече не ме интересува. Ще поискам от дядо сто хиляди, за да замина за Нюхолм или някъде още по-далеч. За начало и това е достатъчно.

— Къде е Нюхолм? — малко неуверено попита Виа. — Далеч ли е?

— Доста далеч е от Земята, но не чак толкова! — сърдито й отговори Хорн.

Всички впериха очи в него. Юноша на осемнадесетина години излезе напред и се приближи до него. Хорн го погледна с безразличие. Едва чуваше как Виа му обяснява, че това е самият Семпидж, с когото се е хванала на бас.

— Ако съм ви разбрал правилно, вие искате да напуснете Земята? — настойчиво попита Семпидж.

Хорн кимна.

— Защо? Имам предвид насред карнавала? Много странно е, че точно сега ви е обхванал пионерски дух.

— Просто всичко ми писна — грубо му отговори Хорн.

Някой хвърли възглавница от другия ъгъл, обаче не улучи Семпидж, в когото очевидно се целеше, а попадна право в лицето на Хорн. Мигновено избухна горещ бой с възглавници, гарниран с взривове смях и припадъци от фалшив страх. Хорн изгуби равновесие и падна тежко на пода.

— Какво значи всичко това, дявол да го вземе! Роул, изхвърлете оттук тази банда побойници! Стига толкова!

Надвисна мълчание, сякаш нощ върху лишена от атмосфера планета. Младежите поставиха възглавниците на мястото им и срамежливо промърмориха:

— Добро утро, сър.

Сетне побързаха да изчезнат, а заедно с тях Виа и Семпидж.

На вратата стоеше дядото, старият мистър Хорн.

Преди да влезе, той ги огледа и се намръщи.

— Роул, питие! — заповяда на майордома.

Роул се подчини. Чак когато седнаше бавничко, старецът забеляза внука си, който едва се вдигаше от пода.

— Дери! Какво правиш тук, дявол да го вземе? Мислех, че нашата компания не е достатъчно добра за теб по време на годишния карнавал. Нима си променил мнението си?

Обикновено в присъствие на дядо си Хорн се държеше вежливо, но сега се оказа в такова положение, че се радваше да приеме помощ дори от дявола. Със същия суров тон, с който беше зададен въпросът, той отговори:

— Стигнах до заключението, че такава компания наистина не ми подхожда. Дойдох тук, за да помоля за сто хиляди от своето наследство, защото искам да напусна Земята.

Дядо му недоверчиво се наведе напред.

Роул се приближи с поднос, върху който се кипреше богат избор от напитки, но старецът нетърпеливо го отпрати с ръка.

— Ей, момче, ти или си си изгубил ума, или... А, сега разбирам!

Той се изхили и се изправи.

— Какво представлява момичето? Трябва да си полудял, за да се решиш на такава самоубийствена постъпка.

— Няма никакво момиче! — грубо отговори Хорн. — Просто се изморих от карнавала, от Земята и освен това там, навън, трябва да свърша нещо.

Деветдесетте години на дядо му винаги потискаха Хорн. Старецът често се възползваше от това обстоятелство, за да взема внука си под свое покровителство. Сега потупа възглавницата до себе си, канейки Дери да седне.

— Ела и седни, Дери. Никой не може да твърди, че нямам време да се занимавам с проблемите на семейството си.

Хорн поклати глава и остана прав.

Дядо му вдигна рамене.

— Е, добре. И така, сега можем да обсъдим заминаването ти от Земята. Ти си извършил някакво тежко престъпление, нали?

— През последната нощ убих човек, офицер от полицията — започна Дери.

Дядо му скочи.

— Това не ми звучи особено добре. Така си и помислих: зад намерението ти се крие нещо. Но дори офицер от полицията не е толкова страшно. Как стана?

— Той ме извика на дуел и ме принуди да се бия с него.

— Ти си убил предизвикалия те по всички правила? Дявол да го вземе, младежо! Та това е карнавал! Затова изобщо нищо не могат да ти направят. Нима не го разбираш?

Старецът мислено отново затвори портфейла си.

Отвън се разнесе звук на кацащ вертолет. Дядото обърна глава.

— Роул, къде ми е питието, което ти поръчах? Ах, да, ето го къде е. Чий е този вертолет?

— На мистър Дери старши, сър. Във всеки случай от същия тип.

— Добре, а сега ме чуй, младежо. Ти ще изпиеш една чашка и ще останеш тук, докато баща ти се върне, а ние ще видим как да избием от главата ти налудничавата ти идея.

В стаята влезе баща му, пиян като морков, едва се държеше на крака. Старецът сърдито замърмори и отпрати Роул да донесе лекарство срещу алкохол. Дери Хорн старши слабо протестира. Дядото го настани в креслото, сякаш онзи беше малко момче.

— А сега се помъчи главата ти да се избистри колкото се може по-бързо. Май не си представяш размерите на отговорността ти! Тук

седи един млад човек и главата му е пълна с налудничави планове. Иска да напусне Земята, а ти си се натряскал като талпа!

Това достигна до съзнанието на Дери Хорн старши.

— Какво иска? — Обърна се към сина си. — Какви планове има?

— Ето така вече е по-добре — рязко каза старецът. — Сега, момчето ми, ти ще ни разкажеш всичко, а ние ще видим.

Хорн се подчини. Нямаше такова намерение, но не искаше да получи парите и да тръгне, като остави останалите членове на семейството да се чудят дали са постъпили правилно и защо той е постъпил така. Събитията, довели го до това решение, ясно изплуваха пред мисления му взор и толкова силно му повлияха, че просто не можеше да разказва историята така, както се беше развила.

Когато Дери свърши, се възцари мълчание. Той напразно търсеше по лицата на слушателите си признаци на разбиране. Дори погледна Роул, който стоеше най-отзад, но андроидът се криеше в сянката и по чертите му не можеше да се прочете за какво мисли.

— И така, заради това, че си видял някакъв мъж от друга планета, който е позволил да го убият по време на карнавала — най-сетне обобщи баща му, — ти искаш да пренебрегнеш задълженията си към своето семейство и да заминеш за чужд свят, където вероятно ще завършиш като прост фермер, заровен в кал и изпражнения.

— Задължения към семейството! — избухна Хорн. — От устата ти това звучи много добре! Още не съм виждал да правиш нещо друго, освен да стоварваш собствените си задължения върху плещите на дядо.

— Ти прекаляваш! Сега ще те напляскам! — отвърна баща му, почервенял от яд.

— Седни, Дери! — заповяда старецът, когато Дери Хорн старши понечи да стане и да изпълни закана си. — Тази работа търпи отлагане. Смятам, че ние трябва да предприемем нещо срещу този андроид от хотела, който е натъпкал в главата на сина ти идеята, че е попаднал в опасно положение заради намесата си в убийството на човека от друг свят. Ще се погрижим за него!

— Ти няма да направиш това! Омръзна ми да се крия зад парите ви! — прекъсна го Хорн.

Старецът му метна гневен поглед.

— Според мен си убеден, че вече си достатъчно възрастен и независим, нали? Добре! И има смелост да дойдеш и да ми поискаш сто хиляди, а? Тази сума е пет пъти по-голяма, отколкото е необходимо да се оправи работата, без да се напуска Земята.

— Добре, де — уморено отвърна Хорн. — Няма да говорим повече. Струва ми се, че имам достатъчно пари да си купя билет до Нюхолм. И ако в мен е останало нещо, достойно за уважение, аз ще тръгна, а ако не — е, не е чак толкова лошо. Тогава значи животът ми няма никакъв смисъл.

— Татко — нервно дръпна стареца за ръкава Дери старши, без да сваля поглед от сина си. — Мисля, че той говори съвсем сериозно.

— Значи най-сетне това стигна до мозъка ти през дебелия ти череп, а? — изсъска старият Хорн.

— Как смееш да разговаряш така с мен? Ти смяташ всичките тези мечти за пътешествие и получаване на званието Гражданин на Галактиката и тем подобни за сериозни, но от мен не можеш да очакваш това. Ако имаше достатъчно мозък, нямаше да си пъхаш носа, където не трябва, заради този безполезен андроид!

— През последните двадесет и четири часа срещнах доста андроиди, които бяха много по-добри от хората, например като тебе! Дявол да го вземе! Поне те се занимават с полезен труд!

Последва дълго ледено мълчание. Най-сетне то бе прекъснато от шумоленето на банкноти, които дядо му броеше.

— Щом си против нас, младежо, мисля, че наистина ще бъде по-добре колкото се може по-скоро да напуснеш Земята. — Лицето на дядо му сякаш се бе вкаменило. — Смяташ, че трудът на андроидите е по-полезен от моя или на баща ти, ето защо ще те принудя да изпълняваш работата на андроид. В момента във Фаравай Филд се подготвя за излитане кораб, натоварен с роботи. Той е от Нюхолм и екипажът му не участва в карнавала. Имах намерение да изпратя като придружител андроид, но вместо него ще отидеш ти. Не ме прекъсвай! — изрева той на внука си, който понечи да протестира. — Мой потомък, който иска да общува с андроиди вместо със себеподобните си — това е твърде отворително, за да остана спокоен!

Той протегна на Хорн пачка банкноти.

— Това е заплащането ти за рейса. Тук са двадесет хиляди. При това съм много великодушен. Андроидът щеше да ми струва само

храната, пиенето и облеклото. Ако ти са нужни повече от двадесет хиляди, всичко зависи от теб! Ще се погрижа да ти откажат връщане на Земята, дори и да имаш два пъти повече пари, отколкото сега. Трябват ли ти повече или не?

Учудвайки се на спокойствието си, Хорн взе парите и внимателно ги преброи.

Отделяйки деветнадесет хиляди, протегна останалите на дядо си.

— Това са за храната, пиенето и облеклото, които ще ми са необходими — добави с глас, в който прозвуча дълбока обида.

Дядо му стана, лицето му беше червено. Посочи вратата.

— Вън! — викна обидено. — Вън и повече не се връщай!

После се въртна на токовете си и изхвърча от стаята.

ГЛАВА ІХ

— Тази каюта е за съпровождащия товар — обясни му мъж с женски очи — Първият офицер на кораба.

Показа с пръст тесен люк, водещ към мъничка каюта.

— Напъхайте нещата си тук, след това отидете в товарен трюм номер едно и проверете всичко да бъде приведено колкото се може по-бързо в съответствие с корабните правила. Имате на разположение 25 минути.

Отстъпи, пропускайки Хорн покрай себе си. Дери най-сетне успя да се пъхне в тесния люк. Хвърли нещата си на пода и се огледа. Изглежда на лицето му се отразиха чувствата, които изпитваше, защото офицерът вдигна рамене.

— Това помещение е за андроид. Какво друго очаквахте?

Когато Първият офицер си тръгна, Хорн напъха повечето неща под кревата и между кревата и санитарния възел. Сетне седна на койката и скри лице в дланите си. Ето че вече е тук.

Сега може да разчита само на себе си и всичко зависи от това, как ще се държи по-нататък. Пред очите му отново изникна горещата сцена с баща му и дядо му и той почти се упрекна за постъпката си. Най-последно отпъди голямата обида. Върна се вкъщи да поиска нещо от тях, но за съжаление такава беше тяхната приумица.

Не, не беше приумица! Той пусна ръце, изправи глава и се огледа. Това не беше приумица, която ще премине, чувството на разкаяние и жал към самия себе си го напусна. Това си беше истинско решение.

Но той се чувстваше смешно млад и не беше в състояние да вземе в свои ръце бъдещето си поради това внезапно решение.

Огледа обстановката. Креватът беше почти толкова твърд, както металната пейка във вертолета, с който Бърл го докара вкъщи. Имаше умивалник, над него висеше нещо като екран. Кранът сочеше право в канала, който нямаше тапа. Трябваша му няколко минути да разбере защо. Когато настъпи безтегловност, водата ще се разплиска из цялото

помещение, вместо да тече надолу. Освен това в каютата имаше малък гардероб и нищо друго.

С ужас забеляза, че пет от скъпоценните двадесет и пет минути вече бяха изтекли.

Изми се и бързо се преоблече. Сложи си куртка на космически търговец, която му даде Първият офицер и която му седеше лошо. После излезе от каютата.

Повъртя се, докато намери товарен трюм номер едно. Когато най-сетне успя да я открие, Първият офицер вече го чакаше с нетърпение.

— Къде, дявол да го вземе, се забавихте толкова, Хорн? — изрева той. После продължи, преди Дери да успее да обясни нещо: — Сега виждам, че ни предстои труден полет с проклет, глупав придружител човек. Андройдите поне правят онова, което им заповядват!

С искрящи очи Хорн взе списъка на стоката и започна прилежно да го сверява, сандък след сандък, работи, които търпеливо си лежах в пластмасовата си опаковка и чакаха да ги събудят. Офицерът му обясни неразбираемите и необичайни за него кодови числа. Работата беше тежка. Трябваше да пълзи из всички ъгълчета и да търси маркировката.

След като времето изтече, останаха непроверени още много работи. Не беше проверил осемнадесет легла. Офицерът с досада му посочи, че трябва да прелисти две страници от списъка.

— Е, добре — най-сетне рече той, — а сега се връщайте в каютата. След четвърт час ще се храним, а след два часа излитаме. Не знам какво ще ви дадат за ядене, но не мисля, че трябва да ви храним с това, което получават андройдите, защото вие все пак сте човек. Никога досега не съм съжалявал толкова за андройдите, както сега.

Когато офицерът го заведе в каюткомпанията, капитан Лароу, който вече седеше на масата, остави вилицата си и се втренчи във влезлите.

— Хорн — с леден глас изрече той, — какво правите тук?

— Доведе ме Първият офицер — отговори Хорн, като учудено го погледна.

Капитанът премести погледа си.

— Диз, нямате никаква причина да правите подобно нещо! Нима не ви казах, че Хорн старши строго ми заповяда да се отнасяме с

нашия помощник като с андроид? Това важи за храната и за всичко останало!

Капитанът беше червенолик мъж с гъсти пухкави вежди.

— Заведете го обратно в каютата му и му дайте порцията, който му се полага. И запомнете, Хорн, в следващата обедна почивка ще отидете при стюарда мистър Арглеуейн и ще си вземете храната от него. Може би ще ви се стори не толкова вкусна като деликатесите, на които сте свикнал там, на Земята, но не ще получите нищо друго. Веднъж и аз се храних няколко дни с това.

Той замърмори и съсредоточи вниманието си върху сочния къс месо на чинията пред него.

Храната на андроидите беше нещо като сивозелена каша, която вероятно беше извлечена от водорасли. Хорн хапна малко, но стомахът му веднага я изхвърли обратно, защото вече бяха в безтегловност.

— Трябва да забравите за това — съжалително каза Диз, който минаваше наблизко — поне през следващите осем часа. Придружаващият е много зает. — Висеше на около трийсетина сантиметра от пода. — Повярвайте ми, не преувеличавам.

— Вярвам ви — вяло му отговори Хорн. — Кажете ми, мистър Диз! Минутка, мистър Диз!

— Какво има?

Първият офицер спря във въздуха, като леко се придържаше с ръка за масата.

— Вие сте от Нюхолм, нали?

— Да, разбира се! Вие сте на борда на кораб, който е от Нюхолм.

— Как изглежда този Нюхолм? Имам предвид дали там е така, както е навсякъде? По какво се различава от Земята?

Хорн се опита да разкопчае коланите, с които бе привързан за леглото. Цветът на лицето му бе почти като на мъчносмилаемата храна за андроиди, която той непрекъснато изхвърляше.

— Въпросът ви е твърде интересен — отговори Диз. Той отново бавно изплува през люка. — Защо искате да знаете?

— Това е едно от основанията, които изтъкнах пред дядо си, че искам да напусна Земята. — Хорн вяло махна с ръка. — Хора живеят на двадесет или повече светове, но ние на Земята знаем за тях твърде малко, освен може би това, че купуваме стоки от тях. Искам да знам какви са хората извън Земята, как са облечени, какво предпочитат да

ядат. Искам да знам каква е разликата между техния и нашия начин на живот.

— Ха! — възкликна Диз.

Той се настани по-удобно във въздуха и измъкна от джоба си лула. Най-сетне успя да я запали въпреки потока въздух от вентилатора.

— Това звучи твърде разумно.

Диз му разказа, че жителите на Земята могат да не съжالياват за нищо, тъй като са много заети със себе си и своя начин на живот. Но направи на Хорн приятен комплимент, защото почувства честните намерения, които се криеха зад наивния му въпрос, и му разказа много неща за световите, посетени от него.

Той облекчаваше живота на Дери. Понякога му помагаше в работата, даваше му напътствия, без които трудът му щеше да бъде много повече и по-тежък.

Три дни след отлитането им от Земята Диз почука на вратата му и го завари да сърба с лъжица от сивозелената храна за андроида.

— Елате с мен!

Махна му с ръка и побърза по главния коридор към каюткомпанията. Учуденият Хорн за момент застина на входа, когато другите членове на екипажа го погледнаха. После капитан Лароу посочи с ръка към един стол.

— Моля, нахранете се с нас — каза той тежко. — Мистър Диз ми съобщи, че вие сте подходящ за нашето общество.

След три дни направиха голям скок и оставиха назад светлинните години, разделящи планетите. Тогава Хорн вече можеше да се радва, макар малко преди това да мислеше, че това е невъзможно. Веднъж с удивление откри, че си тананика някаква мелодийка, сякаш бе намерил изтичане на кораба.

След кацането на Нюхолм изпразниха трюмовете, изчистиха ги и Дери се върна в каютата си, за да си вземе нещата, преди да слезе от кораба. Диз го откри там в обикновеното си облекло. Хорн стоеше и мислеше дали да си обръсне брадата, порасла за изминалите дванадесет дни.

— И тъй, няма да останете с нас — отбеляза Диз.

— Не. — В този миг Хорн реши да си остави брадата. — Но с удоволствие бих летял отново с вас.

— Ще се радвам пак да ви видя — отвърна Диз — и мисля, че и капитанът смята така, макар и нищо да не казва. Още нещо: охотно вземам думите си за андроидите обратно.

— Имате предвид, че с тях е по-лесно да се работи ли? — Хорн се разсмя. — Добре. Вероятно е така. Какво ще натоварите в обратния рейс?

— Както винаги, андроиди.

— Андроиди? — Хорн изпусна гребена си в умивалника, толкова бе учуден. — Искате да кажете, че и андроидите ги превозват като роботите?

— Разбира се, че е така! Освен онзи, когото назначават за придружител. Той получава каюта. Вместо сандъци товарим клетки и андроидите понасят добре дванадесетдневното пътешествие.

Хорн за миг се втренчи в него. Принуди се да се усмихне, сетне се обърна.

— Напомнихте ми, че пристигнах с вас едва вчера. С роботите се отнасят по-елементарно.

— Андроидите не ни причиняват никакви неприятности.

— Значи активно търгуват с тях, а? А аз винаги съм си мислел, че повечето се произвеждат на Земята.

Диз поклати глава.

— Ако изобщо ги правят на Земята, то е в много незначителни количества. А ние превозваме всеки рейс по 1800 андроиди — и така тридесет дни наред. Правят ги дори не на Нюхолм, тук е само товаро-разтоварната база. Изработват ги някъде далеч, може би на Лигос или на Криу'н Дич.

И тъй, гордостта на семейството, че притежава вносен андроид — Роул, беше смешна.

Хорн се разсмя, сетне поклати глава, когато Диз го попита защо се смее. Намръщи се от потискащата го мисъл, чиято причина не можеше да си обясни.

— Ако останете тук — забеляза Диз, — един от нас трябва да ви придружава. Искате ли да дойдете заедно с мен в града, да ви запозная с местните жители?

— Великолепно! — възкликна Хорн. — Само един миг, моля ви, да погледна да не би да съм забравил нещо.

Погледна в гардероба и под леглото, но не намери нищо. После още веднъж се увери, че парите му са на сигурно място. Имаше всичко на всичко двадесет и шест хиляди, включително сумата, която не бе изхарчил на карнавала.

Най-сетне извади малкия сив портфейл от метална тъкан, за да се убеди, че още е в него. Искаше да го пъхне обратно, но ръката на Диз го хвана като с клещи.

— Ей! — протестира Хорн.

Забеляза, че очите на Диз светнаха с налудничав огън.

— Какво ти става?

В поведението на офицера имаше нещо обвиняващо.

Той изтръгна портфейла от ръката на Хорн и го държеше в протегнатата си ръка.

— Всичките дяволи да ви вземат, както правите тук с тази вещ?
— изсъска с леден глас Диз. — Никога не сте направил нещо, заради което бихте могъл да я притежавате, вие, жалък земен измамник!

ГЛАВА X

Хорн нервно се засмя.

— Защо не разгледате тази книжка? Тя не е моя и дори не съм се опитвал да си я присвоя.

Недоверчиво, сякаш без желание Диз премести поглед от лицето на Хорн и се взря в сивото изображение на мъртвото пластифото.

— Откъде е попаднала у вас? — попита той.

— Тя принадлежи на един човек, когото убиха в същия хотел, където живеех. Той я е дал на андроида, изпълняващ функциите на управител. Аз открих убийтия. После андроидът ми даде тази книжка. Онова, което ви разказах за подбудите ми да напусна Земята, не е съвсем вярно. Реших да проследя пътя на Ларс Талибранд и да разбера защо са го убили.

Признателност започна да замества недоверието в очите на Диз.

— А защо все пак андроидът я е дал именно на вас?

Хорн разтвори ръце.

— Едновременно убиха и един андроид, вероятно го е сторил същият убиец. Секретарят на управителя на хотела е андроид, както вече ви казах. Мисля, че му направих добро впечатление. Очевидно той самият не може да предприеме това пътешествие, ето защо реши да накара мен. И ето че съм тук.

Диз горчиво се усмихна.

— Приятелю, не мислех, че ще ви видя отново тук, на борда. Едва ли ще живеете още дълго. — Почти с благоговение прелисти книжката. — Нещо се мъти около това, нали?

Разглеждаше печатите за заминаване и пристигане на последните страници.

Хорн се облегна на умивалника.

— Кажете, знаете ли нещо повече за този документ? Никога преди не съм виждал подобен.

— Аз също не съм виждал, поне не истински. Разбира се, изображения на такива книжки съм виждал, затова веднага я познах.

Затвори я и я пхна в портфейла.

— А какви са всъщност Гражданите на Галактиката? Какво правят?

— Повече от всички нас, взети заедно — късо отговори Диз.

Постави портфейла в ръката на Хорн.

— Нищичко не зная за тях — оплака се Дери. — Казвали са ми, че на Земята не ги признават.

— Онези глупаци на Земята не признават нищо, дори Слънцето да се измести от орбитата си — насмешливо каза Диз. — Е, добре. Искам да ви обясня всичко откровенно, макар че звучи почти смешно. Тук, извън Земята, ние го учим още в първи клас на началното училище. Понастоящем съществуват трима Граждани на Галактиката, не, извинете, само двама, защото Ларс Талибранд е убит. Нали така го наричаха? Ларс Талибранд! Знаехме, че е получил званието Гражданин на Галактиката преди няколко години, но не го познавахме. Когато станаха известни името и външността му, за него говореха, че където и да отиде, навсякъде се занимава с работата си. Двамата други Граждани на Галактиката са вече стари. Единият живее на Верние, а другият на Ърсуърлд. Гайк от Верние е лекар. Той самичък се зарази с пет-шест болести и всички мислехме, че вече с нищо не може да му се помогне. Но той се излекува от тях. Откри някакъв препарат, синтезира го в собствената си лаборатория. Твърдеше, че можел да излекува всички болести независимо какви са. Гайк се отказа от помощта на доброволци при изпитанията на препарата, защото не искаше да се получат някакви непредвидени последици.

— Значи препаратът се оказа ефикасен?

— Да. Но разбра това едва когато го изпробва върху себе си.

— Изглежда е бил смел човек — поклати глава Хорн. — А онзи, от Ърсуърлд?

— Той е космически изследовател — гордо отвърна Диз. — Една от звездите трябваше всеки момент да се превърне в нова. Дотогава учените никога не са успявали да проведат пълни спектрографски изследвания на подобно явление. Ето защо на най-близката до звездата планета беше поставена автоматична наблюдателна станция и оттам по радиото трябваше да бъдат предавани техническите данни. Когато обаче процесите на новата започнаха, смущенията станаха толкова силни, че радиосигналите престанаха да идват. Самописците на

наблюдателната станция са зафиксирали всички данни, необходими при създалите се обстоятелства. Не биваше да се изпращат роботи, защото при толкова силни магнитни полета те излизаха от строя. Затова този човек отиде там и взе данните. Обгоря много силно и стана инвалид. И така, виждате, че за да получиш званието Гражданин на Галактиката, трябва да направиш нещо изключително важно за народите на всички планети.

Хорн примига.

— И доколко е помогнал на хората, като е донесъл данните от уредите?

— Когато ги получихме, вече никой не се страхуваше, че светът му ще стане на пепел. Сега можем да евакуираме населението, преди слънцето на планетната система да достигне опасната фаза и да се превърне в нова. Разбирате ли?

— Значи хората вече имат възможност да бъдат предупредени?

— Да, точно така.

— Ами Ларс Талибранд?

Хорн почука с пръст по книжката в портфейла.

— За него не знам нищо. Естествено това е било нещо друго. Може да се е натъкнал на банда гангстери, да е унищожил някакво обединение на търговци на наркотици или пък също да е свързано с лечението.

— Какво имате предвид?

— Случвало се е вече. Някаква банда има солиден запас от антибиотици, а когато избухва епидемия, те неимоверно повишават цените. Или разреждат лекарствата с вода, така че хората продължават да боледуват и са принудени да купуват много по-голямо количество лекарства и да ги използват по-дълго време.

— Ако Талибранд се е опълчил срещу нещо подобно, тогава търговците са го намразили толкова силно, че са го преследвали дори на Земята, за да го убият — помисли на глас Хорн.

— Да, може така да е станало. Е, вероятно сега, когато е мъртъв, подробностите ще бъдат публикувани.

— А е възможно и да не го направят. — Хорн вдигна рамене. — Може би той не е довършил работата си.

Диз кимна.

— Вероятно сте прав — съгласи се той. — А сега, ако сте готов, можем да тръгваме. Ще си поприказваме чудесно по пътя, а и така ще намерим по-бързо нещичко за пийване.

* * *

Като лавина го заля чувството, че тук всичко е съвършено различно от Земята. Отначало бяха дреболии, като например различните форми на сградите, плътно прилепнали една о друга, почти пълната липса на вертолети — тук бяха много малко. По края на летателното поле на космодрума стояха обществени машини и очакваха пътници, но никъде не се виждаха лични. Навсякъде бучаха мотори на земни коли. Диз му обясни, че електроенергията се получава от слънчеви батерии.

Отначало Хорн забеляза разликите, но после откри и прилики. По улицата срещаше мъже и жени, приличащи на земните, само че облечени по-скромно, имаха по-тъмна кожа и бяха по-ниски на ръст.

Хорн и Диз се качиха в една кола, която офицерът нарече автобус. Шофьорът беше човек. На Земята, напротив, целият транспорт се управляваше от роботи, а средствата за междуградско и междуконтинентално съобщение — от андроида.

Хорн обаче направи още едно откритие. От момента на пристигането си не бе видял нито един андроид, а на Земята в който и да е град едва ли ще минат и десет минути, без да срещнеш някой синьокож. Той го каза на Диз, който сухо се изсмя.

— Действително трябваше да забележите това, но сте си направили невероятно наивни изводи. Андройдите са скъпи. Дори твърде скъпи. По целия Нюхолм са едва двадесетина, с изключение на онези, които правят междинно спиране тук. Препращат ги на Земята, а ние получаваме роботи, машини и други подобни неща. Можем да минем без андройди, но не и без роботи.

— Значи тук не правят роботи?

— Само най-простите. Нямаме допълнителни източници на суровини и енергия, за да създаваме роботи като на вашия дядо.

Продължиха пътя си мълчешком. В цялата тази работа с андройдите имаше нещо много странно. То смущаваше Хорн толкова

повече, колкото по-голям брой факти за тях узнаваше.

Диз го побутна, стана и слезе от автобуса. Хорн го последва и се оказа на края на тиха улица, под гъстите корони на дървета, хвърлящи сянка върху дълги едноетажни сгради. Диз се запъти към градинска врата, намираща се на двајсетина метра от тях. Направи на Хорн знак да го последва. Когато вървяха по пътеката към къщата, вратата се отвори и двама малчугани на осем и на десет години с възторжени крясъци изскочиха насреща им.

Хорн отстъпи, леко смутен.

Помисли си, че Диз го е поканил, забравяйки да му каже, че отиват у дома му.

Офицерът грабна по един син във всяка ръка, обърна се и подкани Хорн да го последва.

От вратата излезе миловидна изящна жена, за да поздрави мъжа си. Учудено спря, като видя, че Диз не е самичък.

— Това е Дери Хорн, беше с нас в този полет — обясни Диз. — Той е от Земята, но всичко е наред.

Това си беше двоен комплимент. Хорн се надяваше чувствата му да не са се отразили твърде ясно върху лицето му, когато се здрависваха с него и го поведоха към къщата.

Мебелировката беше същата като на Земята, но безспорно от местни материали. Изглеждаше много здрава и не толкова лека, почти безтегловна, както мебелите на Земята.

Двете момчета молеха да им разкажат как е минал полетът.

Жената на Диз донесе напитка с приятен аромат в украсени с рисунки чаши. Хорн ѝ благодари, опита питието и се заслуша в думите на офицера.

Малко по-късно Диз отпрати момчетата и погледна гостенина си.

— Извинявайте, отдавна не съм си бил вкъщи, затова е такава бъркотия. Би трябвало да ви предупредя. Доведох ви, защото смятам, че попадайки на Нюхолм или на някой друг свят, ще си направите неправилни заключения и всичко ще ви се стори твърде примитивно. Ние сме малко — как да се изразя? — дребнобуржоазни, във всеки случай така може да ви изглежда. Обичаме солидните неща, склонни сме към нормално, средно жизнено равнище. Сега искам да си поговорим. Наблюдавах ви по време на полета и разбрах, че сте разумен човек, но, дявол да го вземе, мисля, че сте малко мръднал,

щом сте решил да се заемете с тази работа, която ми описахте. Да, почти бях склонен да се опитам да ви разубедя, ала сега вече не смятам, че ще успея да го сторя. За това има две основания. Вие веднъж сте проявил смелост, а смелостта и късметът могат да накарат един необикновен човек да премине дори през ада. И, второ, не бих искал да спирам земянин да направи нещо полезно, вместо просто да си седи на едно място и през целия си живот да се заобикаля с удобства, както правят, струва ми се, повечето от вас. Казвате — поставям се на ваше място, — че ще издържите всичко това? Поне имате ли представа как да започнете работата, с която искате да се нагърбите?

Хорн поклати глава.

— Ще ви бъда много признателен, ако ме посъветвате как да не изглеждам като глупак, когато се заема с това.

— Не е толкова трудно. Два-три дни ще останете тук. Ще ви приемат от цялото си сърце. Жена ми скоро ще свикне. А вие трябва да свикнете да мислите като човек, който много пътешества. През целия си живот сте мислел като земянин, но сте още твърде млад, можете да се научите.

ГЛАВА XI

Във всеки случай Хорн нямаше какво толкова да прави на Нюхолм, защото когато погледна последните страници на книжката, видя, че имаше само два печата от това място. Датата беше скорошна и заминаването е било само няколко дни след пристигането. Това сигурно е станало непосредствено преди отлитането на Талибранд за Земята и неговата гибел там.

По-внимателното проучване на тези страници му показва обаче, че той най-често е посещавал планетата Криу'н Дич. Следваха Верние и Лигос, сетне Ърсуърлд и другите.

Хорн нямаше намерение да си играе тук на детектив и да показва мъртвото пластифото на служещите в космодрума или на управителите на хотели, за да установи дали са виждали Талибранд. След като разгледа много места, Дери разбра, че тайнствената му работа не е била пряко свързана с Нюхолм и никога не е бил близък с този свят.

С помощта на Диз успя да разубеди нещо за двупосочната търговия и за пътуванията на офицера напоследък между Нюхолм и Земята. В едната посока се превозваха роботи, в другата — андроида. Съотношението беше осем към три. Това добре си пасваше с цената на роботите и андроидите и доказваше, че търговията бе достатъчно изгодна и стабилна.

Диз не знаеше откога се върти този альш-вериш. Твърде вероятно да е много по-стар, отколкото някой служител в космическия флот помни това.

— Защо толкова ви интересува тази търговия? — попита го Диз.
— Мислите ли, че е свързана по някакъв начин с Талибранд?

Хорн вдигна рамене.

— Смятам, че е възможно. В края на краищата Талибранд е имал всички основания да повери удостоверението си за принадлежност към галактическото гражданство на андроид, когото никога дотогава не е срещал. Убеден съм, че Дорди каза истината, когато ми обясни какво мисли по този въпрос.

Известно време Дери мълча. Сетне погледна Диз право в очите и продължи:

— Смятам да следвам пътя на роботите до местоназначението им. Една трета от нашия товар в този рейс например беше предназначена за Криу'н Дич. Това място не е било последното, което Талибранд е посетил преди пристигането му на Нюхолм по пътя към Земята, но го е посещавал много по-често от другите. На този свят за пръв път са го нарекли Гражданин на Галактиката. Аз например винаги открито казвам, че съм внук на Хорн, собственик на фирмата „Роботи на Хорн“, искам да науча семейния бизнес и да посетя световите, където се изнася продукцията ни.

— Моето впечатление е, че сте скъсал със семейния бизнес — вметна Диз, вдигнал учудено вежди.

— Може и да е така, но кой навън, на Криу'н Дич например, знае? Дотам е далеч, нали?

— Тази планета е на четири... не, на пет системи далеч оттук. Летял съм дотам два-три пъти, когато се обучавах и преди да се заселя тук, да се ожения и да се опитам да спечеля патент за капитан.

— И какво постигнахте по този път?

— Твърде много. — Диз се разсмя. — Та аз избрах истинската търговия! Може би ще заема мястото на Лароу, когато се пенсионира, но ще трябва още малко да полетя.

Хорн разсеяно кимна и погледна картата на населените светове — една от онези, които висяха навсякъде из Нюхолм. Тази планета беше отдавна основана колония, но съществуваше толкова много време, че я смятаха за автономен свят. Ала колкото по-далеч се намираще светът, толкова беше по-млад. По външния край до неизследваната част на Галактиката, петдесет или шестдесет звездни системи от Нюхолм, имаше светове, чиито названия бяха написани фонетично и до тях се мъдреха въпросителни или бяха отбелязани между две групи звезди, защото никой не знаеше точно къде се намират.

Хорн усети, че по гърба му преминава тръпка на напрегнато очакване. Чувстваше някакво почти плашещо го раздразнение при мисълта, че съществуват светове, които са отрязани от останалото човечество с такива чудовищни разстояния.

Той си събра багажа.

— Е — произнесе замислено, — мисля, че тъкмо сега му е времето да използвам парите, които ми даде дядо.

* * *

Ако искаше да тръгне за най-близката звездна система, би могъл да лети със сравнително комфортен пътнически лайнер. Имаше твърде голям брой заможни пътници, главно делови хора, агенти по вноса и износа, които пътуваха из този район, но Криу'н Дич се намираше извън обикновените линии, на самата граница на познатия Космос.

Хорн беше облечен по сегашната земна мода. С престорено равнодушие играеше официалната роля на внук на богат човек, който твърде неохотно проучва семейния бизнес. Уж случайно влезе в пътническото бюро на космическата агенция, разглеждайки ноктите на ръцете си, а през това време му правеха различни предложения.

— Най-добре вземете товарен на последната станция. Там почти веднага ще можете да се качите на един от тези неудобни кораби.

— Не — вяло отвърна Хорн. — Това ще ми отнеме твърде много време. Искам колкото се може по-бързо да завърша това пътешествие. Ако е необходимо, мога да летя дори на прост товарен кораб, щом тръгва веднага за Криу'н Дич.

Най-сетне му съобщиха, че има един такъв кораб, който ще отлети на следния ден. Той превозваше работи на собствената му фирма.

— Това ме устройва — заключи Хорн.

Преброи поисканата му сума и сложи парите на масата.

Дамата зад бюрото благосклонно му се усмихна. Като видя новичките банкноти, на лицето ѝ се появи радостно изражение.

— Много ви благодаря. — Тя толкова бързо скри парите, сякаш се изпариха, попаднали в потока свеж въздух. — Лично ще се погрижа за вашето удобство. На ваше разположение ще бъде каютата на капитана.

— Трябва да се откажете — изрече Хорн с подчертано скупаещ глас. — Това може да развали настроението на капитана, а ако той бъде в лошо настроение, ще го предаде на подчинените си и после те на

техните подчинени. Искам да прекарам пътешествието си в приятна атмосфера. Може би ще ми дадете каюта на офицер?

Той вдигна очи и се усмихна на жената.

— Ако дядо ми получи киселини, продукцията през следващите два дни ще бъде с подчертано влошено качество.

Забележката му беше своего рода позор за дядо му, но постигна целта си. Жената се съгласи да направи така, както той каза. Тя бе очарована от неговата привлекателност, от ясения му мъжки ум и красотата му. Вероятно през следващите два дни ще приказва само за него.

Цената на билета до Криу'н Дич беше по-ниска, отколкото Хорн очакваше според земните мерки.

Както му бе казал Диз, истинската стойност на парите растеше пропорционално с разстоянието от Земята.

* * *

Няколко часа преди отлитането Хорн отиде на космодрума, за да уреди формалностите в администрацията.

Диз тръгна с него — трябваше да се върне на кораба си, за да наблюдава товаренето.

Товарният кораб вече стоеше на летателното поле. От плътно покритото със сива пелена небе росеше дребен студен дъжд. Духаше пронизващ вятър. На заградената площадка на края на космодрума стояха и лежаха, плътно притиснати един до друг, стотици андроици, защитени от лошото време само с по едно пончо от груба вълна. Като ги видя, Диз сърдито изръмжа.

— Служителите в космодрума са истински глупаци! — изруга той. — Защо поне не опънат над тях навес? Навярно половината ще умрат от бронхопневмония, когато ги качим на борда в такова състояние. Моля да ме извините. Май изгубих самообладание. Но така мога и да фалирам!

Тръгна, като обеща на Хорн да се върне и да го отведе до кораба му. Дери още веднъж погледна андроидите, бавно вървейки под дъжда към бюрото на служителите в космодрума.

Тук го чакаше капитанът на кораба, който трябваше да го отведе до Криу'н Дич, и вече губеше търпение. Той беше строен мъж, казваше се Шембо и говореше бавно с плътен сдържан бас.

Отначало това дразнеше Хорн. Струваше му се, че капитанът говори с него като с по-низше същество, но после внезапно разбра, че Шембо е криундичанец по рождение и затова произнасяше така чуждите за него думи. Досега на Хорн никога не му беше идвало наум, че освен англоезичната Земя съществуват и други езици, на които някой някъде говори.

Изглежда Шембо искаше да бъде учтив със своя важен пътник. Когато формалностите в пътническото бюро бяха уредени, покани Хорн да го придружи до кораба и лично го поведе през летателното поле. Хвърли поглед към очакващите заминаване андроици. Вече имаше последици от намесата на Диз, защото андроидите се бяха скупчили под огромен навес, който работниците бяха опънали току-що над тях.

— Добра пратка, а? — широко се усмихна Шембо. — Този път докарах много.

— Значи вие сте ги докарал тук? В такъв случай ги правят на Криу'н Дич, така ли?

— О, не, тези тук са докарани отдалеч, от външните светове, дори може би още по-отдалеч. Не зная. Получихме ги от друг кораб, когато кацнахме на Криу'н Дич. Купих най-добрите. Предлагаха ги... Как го наричате, когато всеки предлага своя цена?

— На търг ли? — попита Хорн.

Шембо направи кръгче с палеца и показалеца си в знак на съгласие.

— Точно така. Аз съм много добър купувач за андроидите. Вземам най-добрите и хубаво се грижа за тях. Загубите са малко. Другите търговци не са толкова добри. Те дават ниска цена, получават лоша стока, губят много от тях, опитват се да одерат огромна печалба, когато вече е твърде късно. По-хубаво е да си имаш работа с добри андроици.

Продължиха. Това е много интересно. Хорн никога преди не бе мислил, че далечните светове притежават толкова високоразвита технология, че да създават изкуствен живот, да произвеждат андроици и да търгуват с тях.

Пътят им към кораба минаваше покрай оградената площадка с андроиди.

Шембо едва вдигна ръка, показвайки с горд жест кораба си, когато отзад някой им викна и Хорн се обърна.

На двайсетина крачки от тях беше спрял нюхолмски обществен автомобил.

В откритото купе стоеше някакъв мъж и придържаше шапката си с ръка, защото вятърът се опитваше да му я отнесе.

— Вие ли сте Дери Хорн? — извика той.

Хорн му отговори, че е точно така.

Шофьорът подкара колата и спря до Хорн и Шембо.

— Много съжалявам, че ви безпокоя, мистър Хорн — каза човекът с шапката, — но не бихте ли се върнал за минута в пътническото бюро? Очевидно служителите нещо не са догледали при попълването на документите ви. Мисля, че е станало, защото ще спрете замалко на планетата Криу'н Дич.

Произнесе тези думи през зъби, сякаш искаше да каже: „Нали знаете какво става при оформянето на документите.“ Хорн сърдито вдигна рамене и понечи да се качи в колата.

— Съжалявам, капитан Шембо, нямам намерение да се бавя. Ще се върна сам на кораба ви, когато недоразумението се уреди.

Шофьорът отвори вратата, учтиво излезе от колата и застана до нея с ръка върху дръжката. Но внезапно застина като парализиран с широко отворени от ужас очи. Хорн отлетя назад от силен удар в рамото.

Шембо с неговата чудовищна сила го беше блъснал с ръка. В другата държеше пистолет, насочен към двамата непознати.

— Всичките му документи са наред! — изсъска през зъби. — Май сте много богат, мистър Хорн. Мисля, че тези...

Той произнесе една дума, която Хорн не разбра. Вероятно беше криундичка ругатня. После продължи:

— Тези типове се опитаха да ви отвлекат за пари. Вървете към кораба. Тичайте!

ГЛАВА XII

Шембо пое положението в свои ръце, затова първият импулс на Хорн беше да му се подчини, но сетне се стегна.

— Не! Имам по-добро предложение. Какво ще стане да ги вземем с нас, както те искаха да направят с мен? Ако нямате нищо против, разбира се.

Той погледна Шембо. Капитанът се усмихна криво.

— Щом искате, това е добра идея. Можете ли да управлявате тази машина?

— Ще им заповядаме да излязат и да вървят пеш — вдигна рамене Хорн. — Те трябва да вървят като нас.

— Добре.

Шембо насочи пистолета към шофьора.

— Ей, ти... върви заедно с приятелчето си!

За момент Хорн помисли, че шофьорът ще рискува и ще се опита да избяга, но после сякаш размисли и се подчини.

Дери заповяда на двамата да вървят към кораба пред тях. Това не беше никак лесно, обаче за щастие наблизко нямаше никого, за да задава въпроси, освен членовете на екипажа, на които обясниха накратко ситуацията.

Те поставиха неохотно двамата похитители с гръб към кораба. Шембо извика пет-шест яки момчета — тук изглежда екипажът беше по-многоброен, отколкото на корабите, с които Хорн беше пътувал — да ги пазят, после свали пистолета.

— Всичко е наред — произнесе Хорн с най-сериозния тон, на който беше способен. — Отначало искаме да узнаем имената и фамилиите ви.

Шофьорът погледна бившия си пътник, който изглежда беше шефът. Той не каза нищо, само кимна, сякаш очакваше, че шофьорът ще направи нещо. Но онзи само леко поклати глава и за голямо учудване на Хорн пътникът удари шофьора в брадата. Когато пазачите скочиха, за да се намесят, той вече се беше проснал на земята.

Миг по-късно редом с него се свлече и пътникът. Преди да падне, раздвижи долната си челюст и това движение обясни на Шембо много неща. Той пхна ръка в устата му с недоволно мърморене.

— В зъба му е имало отрова — обясни на Хорн. — Това не е добре. И двамата са мъртви.

В същия момент Хорн ясно разбра, че тези хора са се заинтересували от него, защото той от своя страна се е заинтересувал от съдбата на Ларс Талибранд.

Внезапно му се поиска да е познавал рижия мъж още приживе.

Какво би направил Талибранд в тази ситуация? Е, навярно щеше да знае какво трябва да се направи. Та той е познавал работата си, а Хорн — не. Ако положението беше същото, в което се е намирал и Талибранд, Дери беше длъжен да изясни всичко или да умре.

Каза на Шембо, че трябва да вземат от трупите всичко, което би разкрило самоличността им, и да ги оставят там, където са. Нека за тях се погрижат нюхолмците. А той иска да замине за Криу'н Дич.

* * *

По време на пътуването Хорн проучи нещата, иззети при обиска на двата трупа. Откри истинско съкровище.

Документите им доказваха, че те са били агенти по вноса и износа от Мансплейн — една от близките планети. Имената им бяха Уд и Кавелгрейк. Уд беше главният.

Хорн остави документите настрана и разгледа другите им вещи. Парите взе — макар да бяха само няколко стотин, все пак можеха да му потрябват.

Много важни бяха три делови писма.

В едното се съобщаваше, че на Нюхолм пристига товарен кораб с андройди, сетне стоката трябва да замине транзит за Земята. Това се наричаше „обикновената процедура“. Писмото беше късо. Хорн прекопира подписа и зачете следващото.

Тук откри нещо. Адресирано беше от столицата на Нюхолм, която току-що напусна. Проклятие! С удоволствие би отишъл да види кой е този Кайер, който беше подписал писмото. Там пишеше: „Научихме, че младежът, който се казва Дери Хорн и твърди, че е от

семейството Хорн, производители на работи, има намерение да замине на 4.4.008 от Нюхолм за Криу'н Дич с криундички кораб, командван от капитан Шембо. Във връзка с това, че споменатият Дери Хорн е замесен в обстоятелствата около смъртта на Ларс Талибранд, а покъсно уби един от нашите агенти, ние трябва да го арестуваме. Нали Талибранд беше от Криу'н Дич. Трудно е да се предположи, че Хорн ще ни причини сериозни неприятности, но бихме искали да вземем съответните предпазни мерки. Според мен лесно ще го арестуваме.“

Хорн се намръщи, че го наричаха „младеж“, и се захвана с третото писмо. То бе от по-раншна дата, преди единадесет дни. Също беше късо: „Повече не бива да се тревожите за криундичкия проблем. На Земята ще разберат за това твърде късно.“

Хорн остави писмото и се замисли.

По всичко изглежда, цялата история можеше да се сведе към един общ знаменател. Талибранд е поверил документа си за гражданство на андроид. Този, който обясни на Хорн какво представлява Гражданинът на Галактиката, също бе андроид. Уд и спътникът му, агенти по внос и износ, се занимаваха с търговия на андроиди...

Каква всъщност е работата? Хорн си представи огромна междузвездна организация на андроиди престъпници, които си разменят съобщения.

Възможно ли е?

Не! Тази мисъл беше смешна. Отново се върна на първия вариант, на факта, на който се спря в началото — че Талибранд е поверил документите си на Дорди.

Но можеше и да не е така.

Та това също беше смешно! Ако Талибранд е проследил заговор на андроиди, Дорди никога нямаше да даде документа на човек и да го подтикне да продължи работата на Ларс.

Пак измъкна от джоба си портфейла от метална тъкан и прелисти страниците на книжката, запълнени с печати. Слаб шум в коридора го накара да застане нащрек. Бързо скри сивия портфейл. След късо почукване Шембо влезе в стаята.

Увиснал във въздуха, мъжът спокойно се усмихваше на Хорн.

— Вие не сте такъв, какъвто очаквах — изрече без предисловия той. — Казаха ми, че ще карам богат и разглезен младеж. Помислих, че

през този рейс всички ние ще ви прислужваме като андроиди. Нали не е така?

— Не е — усмихна се Хорн. — Също както говорехте за андроидите — за моето семейство е по-добре да си има работа с роботи. Тези, които сега се намират в трюмовете на вашия кораб, са направени във фабриките на дядо ми.

Шембо бавно кимна. Движението се предаде на тялото му и близо минута той се клатеше във въздуха като огромно махало. Още повече усложни люлеенето, изваждайки пакет цигари от джоба си. Предложи и на Хорн.

— И защо пътешествате?

Хорн се поколеба. Шембо направи много за него. Очевидно никога не си е имал работа с хората, свързани с Ларс Талибранд. Но ще е по-сигурно, ако се придържа към първоначалната легенда.

— Дядо ми иска аз да наследя бизнеса му — отвърна той, вдигайки рамене. — Само че не ми харесва особено да седя зад бюрото и да смятам. Обясних му, че искам да се погрижа за износа. Затова той ми нареди да предприема това пътуване и да огледам всичко лично.

— Така, така — Шембо се обви в гъст облак дим. — И далеч ли отивате? По-далеч от Криу'н Дич?

— Може би по-далеч, а може би и не. — Хорн реши да пусне въдица. — Беше ми интересно да замина от Земята в Космоса, за да разбера откъде идват андроидите, които получаваме от търговията си. Спомням си, веднъж дядо каза, че с удоволствие ще започне и изработката на андроиди.

Шембо се изхили.

— Няма да може да го направи — откровено каза той.

— Вероятно. Поне аз никога повече не съм чувал да се говори за това.

Капитанът протегна ръка с два кръстосани пръста.

— В търговията с андроиди всичко е абсолютно стабилно. Хората, които се занимават с това, знаят какво правят и никой освен тях не може да се намеси в тази работа.

— Навярно е така — съгласи се Хорн.

Той се намръщи. Разбира се, това не беше опит да се наруши монопола, за който Талибранд е получил гражданство на всички тези планети, или пък може би беше именно така? И, най-сетне, доколкото

успяваше да събере късчетата, които му бяха известни, в една обща картина, всички светове, участващи в търговията с андроида, ги използваша като разменна монета, а дори и като мито. Като окончателен получател на андроидите, Земята ще бъде единствената потърпевша, ако монополът внезапно повиши цената, но тя е достатъчно богата, за да се справи сама с това.

И все пак работата на Талибранд в някаква степен се отнасяше до андроидите и информацията, с която той разполагаше, беше толкова опасна, че са го преследвали и убили.

— Шембо, на кораба си сега превозвате около една трета от роботите, които са докарани от Земята. Какво е станало с останалите?

Капитанът се втренчи в него.

— Та нали вие сте човекът, който трябва да знае! Това е ваш бизнес, а не мой.

Хорн осъзна, че е изтърсил глупост, и се опита да замаже положението.

— Ще се изразя по-точно. Само исках да зная какво е съотношението на роботите на различните светове. От Земята до Нюхолм за един андроид дават осем работа. Вие докарахте много андроида, но взехте сравнително малко работи. — Той се поколеба. — Разбира се, и това струва нещо, ала...

— А, сега ми стана ясно. — Шембо вдигна вежди. — Във външните светове, далеч зад Криу'н Дич, андроидите са добри и евтини. Разбирате ли? А роботите, обратно — колкото по-далеч от Земята, толкова са по-скъпи, цената им надвишава тази на андроидите. Естествено ние също изработваме работи, но те са много по-лоши от докараните от Земята. Вашите са много по-добри. И колкото по-далеч, толкова са по-скъпи.

Разбира се, това беше съвсем ясно.

Ако андроидите идваха отнякъде зад Ърсурлд, тогава варирането в цената им беше много логично. Върху нея влияеха и загубите, за които говореше Диз, като гледаше свитите под дъжда фигури. Колкото по-далеч трябваше да се транспортират, толкова загубите бяха по-големи и толкова по-скъпи ставаха андроидите.

Шембо многословно описа положението и обясни колебанията в цените на пазара. Хорн го слушаше с половин ухо.

Талибранд е получил званието Гражданин на Галактиката на Криун'н Дич. Безспорно това е станало официално и правителствените служители вероятно ще могат да му разкажат защо го е получил.

ГЛАВА XIII

— Не, не мога да ви отговоря защо дадохме на Талибранд това звание — студено изрече Съветникът на честта. — Бих искал да зная защо ми задавате такива безсмислени въпроси!

Братвин беше много дебел, среден на ръст мъж. Беше се излегнал във високо, подобно на трон кресло от черно и жълто естествено дърво, тапицирано като че ли със синя животинска кожа.

Носеше черна туника, дълъг черен брич, пристегнат в кръста с позлатен колан, кожените му ботуши стигаха до прасците. Английският му беше великолепен, макар и със същия акцент като на Шембо.

Хорн усети, че почервенява под резкия поглед на Съветника на честта. Беше съвсем безпомощен. От самото си пристигане на Криу'н Дич се чувстваше изгубен, защото тук срещна наистина чужд свят. В сравнение с него Нюхолм беше почти провинция на Земята, с малки разлики. Но тук...

Братвин насмешливо наблюдаваше Хорн, който разглеждаше залата. Дери забеляза жени в дълги бели дрехи. Много от тях бяха млади и миловидни. Мъжете бяха облечени почти като Братвин. Изглеждаха по-мъжествени и по-силни, отколкото Хорн в неговия земен костюм. Ниски тавани с масивни греди, стени от изсечени каменни блокове с тесни прозорци, твърдят под постлан с животински кожи — всичко това придаваше на помещението варварски вид.

Той повиши глас, за да бъде уверен, че всички в залата ще го чуят, погледна Братвин право в очите и произнесе:

— Нима за вас не е важно да разберете защо беше убит един от Гражданите на Галактиката?

— Какво?

Братвин се напрегна и изправи гръб в креслото. Втренчи се в Хорн.

В същия миг прозвуча отчаян вик.

— Какво казахте?

Сред присъстващите, които знаеха английски, се разнесе бърз шепот, последван от възбудени викове.

Братвин ги погледна строго, призовавайки ги към тишина.

— Доказателства! — извика той.

— Дойдох от Земята на Нюхолм, защото и Талибранд е дошъл на Земята от Нюхолм — предпазливо започна Хорн. — От Нюхолм заминах за Криун'н Дич, защото и Талибранд е дошъл на Нюхолм от Криун'н Дич. Знам го, понеже имам ето това.

И той, без да бърза, извади портфейла на Талибранд.

Братвин веднага стана, изтръгна портфейла от ръцете му и сведе поглед. Когато отново вдигна очи, гледаше не Хорн, а събралите се в залата хора.

— Вън! — заповяда той.

Сетне произнесе няколко думи на резкия криундички език. Дери вече беше научил много неща от Шембо, за да разбере, че не е нужно Братвин да повтаря заповедта си.

Скоро останаха сами в огромната зала, където гласовете им гръмко ехтяха, и потупвайки портфейла, Съветникът замислено погледна Хорн.

— Вие сте почти юноша.

Дери не се опита да отрече този факт. Братвин стана и слезе по няколкото стъпала от площадката, на която стоеше креслото му. Заразхожда се напред-назад из залата.

— Е, добре — каза най-сетне, — пристигнал сте тук, както обяснихте, за да разберете къде отиват роботите, които продава вашето семейство. Изгубихте десет дни, за да измолите аудиенция от мен, а аз непрекъснато я отклонявах, защото не исках да си пиляя времето за високопоставени глупци от Земята. Този свят много се различава от вашия, младежо. При вас всичко идва практически от само себе си: машините, андронидите, роботите, всичко. А ние тук трябва да работим. Сами движим живота на нашата планета. Не разчитаме единствено на зъбните колела, електрическите вериги и синьокожите хора. Това означава, че си имам и друга работа, освен да водя безполезни разговори и да сипя цветисти комплименти.

Обърна се и погледна Хорн право в очите. Сетне протегна ръка със снимката на Талибранд, така че ъгълчето ѝ сочеше в гърдите на

младежа.

— Защо, дявол да го вземе, не казахте веднага причината за пристигането си тук?

— Защото Талибранд беше убит — рязко отговори Дери, — защото онези, които го убиха, се помъчиха да убият и мен на дуел на Земята, а на Нюхолм се опитаха да ме отвлекат, понеже Талибранд умря и не успя да довърши работата си и убийците му искаха да се уверят, че никой няма да я довърши.

— Може би вие искате да я довършите? — учудено подхвърли Братвин.

— Искам да се опитам. Но все още не знам какво изобщо представлява тя. Помислих си, че съм длъжен да посетя планетата, където му е даден този документ. — Хорн кимна към сивия портфейл. — И всичко да си изясня.

— Трябва да излезем оттук — каза внезапно Братвин. — Мисля, че се налага да се настаним по-удобно и да поговорим.

Изрече къса заповед и незабавно се появи девойка в дълга до земята дреха. Братвин произнесе нещо на криундички.

— Добре, засега ще приключим днешната аудиенция — обърна се към Хорн, след като привърши с нарежданията. — Да вървим в моя работен кабинет. Там ще пийнем нещо, а после вие ще ми разкажете цялата история.

Работният му кабинет се намираше в другия край на сградата. Беше малък, стените му бяха изградени от същите каменни блокове като на залата. Цялата мебелировка се състоеше от груба дървена маса и няколко неголеми стола, запълващи почти цялото пространство. Покрай стените висяха лавици с книги, някои от които докарани от Земята. Девойката донесе кана и две чаши и наля в тях кисела на вкус напитка.

— Това питие ни направи такива, каквито сме. — Братвин почти се смееше. — Бирата на Криу'н Дич е силна, каквито сме и ние, криундичанците. За ваше здраве!

Хорн отпи малка глътка. Сетне Братвин се облегна на стола и скръсти нозе.

— Цялата история — заповяда той — и колкото се може по-подробно!

Когато Дери свърши, в очите на Съветника беше застинал объркан израз.

— Защо е отишъл на Земята? — промърмори той. — На Криу'н Дич щеше да бъде в безопасност! Когато беше тук при второто си пътуване, нищо не спомена за опасността, която го грози.

— Вие познавахте ли го лично? — попита Хорн. — Много бих искал и аз да го познавам.

— Ларс и брат му Джен са ми далечни роднини. Ще изпратя да повикат брата на Ларс. Хубаво ще е веднага да му съобщим за смъртта на брат му, преди да го научи от хорските приказки. Още една чаша бира?

Хорн покри чашата си с ръка и отрицателно поклати глава.

— Сега можете ли да ми кажете с какво се занимаваше Талибранд?

Братвин вдигна рамене.

— Не зная. Мога само да ви кажа защо му дадохме това звание. Държахме името и външността му в тайна, за да си върши работата спокойно. Талибранд ми предостави доказателства, че големият син на едно от знатните семейства е отвлечен от престъпници и завистливи конкуренти. Ларс организира издирване на юношата, намери го и същевременно откри, че са отвлечени и други деца. Плащали са на някакъв безсъвестен търговец да прави това. Децата откарвали далеч, още по-далеч от Ърсурлд, и там ги боядисвали в синьо.

— Там са ги подготвяли и са ги изпращали при другите андройди, така ли?

Хорн се наведе напред, без да диша, а мислите се носеха в главата му като вихър. Братвин го погледна с уважение.

— Точно така! Но Ларс Талибранд не спря дотук. Опита се да разследва докрай тази ужасна история. Той откри множество отвлечения на различни планети и в някои случаи дори успя да върне децата на родителите им. Отвлеченията толкова объркаха нашия Съвет, че дори бяхме склонни да забраним търговията с андройди. По-добре така, отколкото непрекъснато да пропускаме тази стока през Криу'н Дич. Откъде можехме да бъдем сигурни, дали това са андройди или човешки деца? Но Ларс и брат му уверено твърдяха — или поне брат му, както си мисля, — че подобни случаи са сравнително малобройни, защото отвлечането на деца и превръщането им в

андроиди не би могло да остане незабелязано от другите хора. Освен това ние сме много зависими от митата и данъците, които получаваме от посредниците на търговците, макар на мен лично това съвсем да не ми се нрави. Все пак земните хора и самата Земя са местоназначението на повечето андроиди. Ала те вероятно го възприемат другояче.

Хорн бавно поклати глава.

— Срещал съм андроиди, които ми харесваха повече от някои хора от собствената ми раса. Да, точно така, както вие вече казахте, без тяхна помощ аз нямаше да осъществя пътуването си. — Сетне се намръщи. — Струва ми се странно, че децата са изчезвали по този начин и това не е предизвикало тревога сред обществеността.

Братвин тъжно се усмихна.

— На вас, човек от Земята, това ви се струва невъзможно, но...

Той протегна ръка и вдигна от пода до стола си череп от жълта кост с широко отворена челюст. От края на муцуната до тила беше дълъг колкото човешка ръка.

— Това е череп на див звяр, който застрелях преди две години в собствените си владения — сухо продължи Братвин. — Той уби дъщерята на един от моите хора, момиче на дванадесет години. Вие сте имали твърде много време, за да направите Земята такава, каквата е, Хорн, а нашият свят и днес още е див.

— Значи изчезналите деца...

— Също толкова вероятно е да са станали жертва на диви зверове, както и на хищници в човешки образ.

— Разбирам ви — замислено изрече Хорн. — Това обяснява странната връзка с андроидите, която като червена нишка преминава през всички произшествия, последвали смъртта на Ларс Талибранд. Споменах за това в разказа си. Безспорно андроидите са знаели с какво се занимава той.

— Безспорно! Чувал съм самият Ларс да казва, че ще успее да установи, че точно те са отвлечени от родителите им човешки деца, а не са създадени в една от химическите фабрики.

— А къде се изработват другите андроиди? Приятелят ви Ларс дали ви е казал?

— Това е странен въпрос. — Братвин се намръщи. — Не, не ми е казал. Колкото по-малко си имам работа с търговците на андроиди,

толкова по-добре се чувствам. Изобщо не ме интересува на кой от световите се намира тази инфернална, адска, магьосническа кухня.

Върху въпроса за произхода на андройдите отново падаше мъгла.

Хорн се опита да налучка:

— Не разбирам защо ги правят толкова далеч извън познатите системи, а оттам ги карат на Земята? Защо техните производители не са построили фабрики тук или дори на Нюхолм, щом не искат да живеят на Земята?

— Що се отнася до нашия свят, мога да ви отговоря. Ние не искаме да си имаме работа с тази търговия повече, отколкото е необходимо. Смятам, че и на останалите светове мислят по същия начин. Има нещо неестествено да гледаш хора, които живеят, мислят, хранят се, спят и боледуват, ала са създадени в резултат на някакъв изкуствен процес. Те са хора във всички отношения, с изключение на едно.

— И какво е то?

— Андройдите са стерилни. Да, дори е установено, че мръсниците, които са отвличали децата, са правели стерилни жертвите си, за да бъдат еднакви с останалите андройди.

Девојката, която им беше донесла бира, се върна и тихо каза нещо на Братвин. Съветникът бързо отговори, стана и погледна Хорн.

— Братът на Ларс е тук. Като получил съобщението, веднага дошъл, за да поговори с вас.

Хорн също стана, щом Джен Талибранд влезе. Беше учуден, като видя толкова различен от Ларс мъж.

ГЛАВА XIV

Джен Талибранд беше висок, с дълго лице и тъмни, близко разположени очи под черни вежди. Не само тялото, но и ръцете, и краката му бяха дълги. Грижливо сресаните му тъмни коси се къдреха на тила му.

Дрехите му бяха със същата кройка като на Братвин, но с по-богати украшения от златни нишки върху черния фон, а и коланът му бе украсен със скъпоценности. На показалеца на дясната му ръка имаше пръстен, вместо ботуши носеше ниски обувки с токи, обсипани със скъпоценни камъни.

Ръката, която протегна за поздрав, беше мека и малко влажна. Гласът му бе тих, говореше английски почти толкова добре като Братвин.

— И така, сър, вие сте човекът от Земята, който е проявил такава грижа за съдбата на моя нещастен брат и дори сте пристигнал тук, за да ми съобщите за смъртта му. Благодаря ви, макар че вашата вест, разбира се, е ужасна.

— Седни, Джен — тихо каза Братвин, — и не се опитвай да се правиш, че си дълбоко потресен.

Джен Талибранд се огледа, ясно се виждаше, че устните му ей сега ще изрекат ругатня.

— Наистина. Очаквах това, защото Ларс често поставяше на карта живота си, откогато толкова глупаво се замеси в този проблем, мъчейки се да го реши.

Седна на стола, скръсти нозе и се облегна. Сетне взе чашата с бира, която му поднесе девойката.

— Разкажете ми как е станало — помоли той. — Вероятно е било на Земята, защото вие сте оттам.

Хорн кимна и накъсо му разказа. Когато завърши, Джен поклати глава.

— Предупреждавах го, но той не ме слушаше. Ако беше последвал съвета ми, щеше да си живее мирно и тихо в имението си.

— Може би щеше да живее — избоботи Братвин, в гласа му звучеше сарказъм, — но не мирно.

Хорн разглеждаше лицето на Талибранд, като безуспешно се опитваше да прочете по него истинските му чувства.

— Ларс по-голям или по-малък брат ви беше, мистър Талибранд? Нещо в него се обърна, преди да получи отговора.

— Той беше три години по-малък от мен и за ваше сведение не „мистър“, а „съветник“. Аз съм Съветник на честта.

Хорн се изкашля.

Талибранд стана.

— Утре ще направим помен за брат ми. Вие не познавате семейството ни, мистър Хорн.

Той подчерта думата „мистър“ по начин, чието значение не убягна на събеседника му.

— Тук не е прието да правим помен, като каним странични хора, само семейството и близките приятели, които е споменал починалият, проявявайки последната си воля. Брат ми, естествено, не е оставил никакви наставления, поне в последно време, когато си беше тук, между пътешествията от планета на планета, но съм сигурен, че би искал и вие да присъствате.

Тъмните му очи мрачно горяха.

Хорн погледна Братвин, но той не му направи никакъв знак. „Сега вече е невъзможно да отклоня поканата“ — помисли си той.

Стана, поклони се и отговори официално:

— Това ще бъде чест за мен.

С крайчеца на очите си забеляза, че Братвин му кимна, съгласявайки се.

* * *

— Поканен сте за тази нощ и можете да останете, колкото искате — каза Джен Талибранд.

Той смяташе, че съгласието на госта се разбира от само себе си. Заповяда на двама от слугите си да вземат багажа на Хорн от хотела, където се беше настанил след пристигането си на Криу'н Дич.

Сетне го покани в разкошния си автомобил. Този модел беше модерен на Земята преди две години, но откакто беше пристигнал, Хорн не видя на Криу'н Дич нищо, което можеше да се сравни с тази кола.

— Според мен Съветник Талибранд хич не е беден — отбеляза Дери.

— Може и да не е най-богатият на Криу'н Дич — отговори Братвин, — но працядо му е бил достатъчно далновиден да построи космодрум върху част от владенията си. Затова семейството му, макар и не най-заможна като земевладелци, е най-богатото във всички други отношения в този свят.

Това обясняваше много неща.

Автомобилът тихо се носеше по градските улици.

Въпреки че градът беше най-гъстонаселеният на планетата, Хорн едва ли можеше да го смята за град. Пътуваха покрай космодрума. От току-що пристигнал кораб разтоварваха андроида, те вървяха вкупом по летателното поле, сетне ги затвориха в оградена площадка.

Нима мнозина от тях са хора? Тази мисъл терзаеше Хорн. Нищо чудно, че Ларс Талибранд е бил удостоен с такава чест, защото е открил ужасната истина.

— Според мен, Съветник, това е част от вашето семейно състояние, нали? — попита той.

Талибранд, който седеше удобно облегал отстрани, кимна.

Пътуваха по разнебитен път, не особено подходящ за подобен автомобил, през гори и поля, разорани от бедни арендатори, които използват впрегатен добитък. На други работеха скъпи роботи, подготвяйки почвата за новата реколта. Всички тези поля принадлежаха на семейство Талибранд.

Вече се беше стъмнило, когато приближиха къщата. Тя беше дълго каменно здание с дървен покрив. Около нея се простираха градини, които напомниха на Хорн собственото му семейство и предизвикаха у него чувство на все по-засилваща се носталгия.

— Ще вечеряме един час след настъпването на тъмнината — му обясни Талибранд.

Влязоха в къщата.

— Моля да вечеряте с нас. Слугите ми са на ваше разположение. Те ще ви заведат в стаята ви. Вероятно багажът ви още не е пристигнал

от града, но всичко, което намерите в стаята, е на ваше разположение.

Помещението бе много по-комфортно, отколкото всички други, които беше виждал досега на Криу'н Дич. Намери криундички костюм и за миг се поколеба, преди да го облече. Предпочиташе да си остане в земните дрехи. Тъкмо се облече и на вратата тихо се почука.

„Сигурно слугите на Талибранд са донесли багажа ми от града“ — предположи той и извика:

— Влезте!

На прага застана една жена, не, почти момиче. Бързо се шмугна в стаята и веднага затвори вратата. Опря гръб на нея и го погледна така, сякаш това ѝ струваше огромно усилие.

Хорн беше твърде поразен, за да направи нещо повече, освен просто да я гледа.

След малко обаче тя се стегна и приближи до него.

— Моля да ме извините за нахълтването ми — изрече тя с напрежение, което го учуди, — но бях длъжна да дойда.

— Никога не съм имал нещо против, когато при мен са нахълтвали красиви момичета — глупаво отговори Хорн. — Може би искате да седнете?

Посочи едно от креслата.

— Не, страх ме е да остана. Ако Джен разбере, че съм идвала тук, много ще се ядоса. Наричат ме Мода Талибранд. Наистина ли сте дошъл тук да съобщите за смъртта на Ларс?

В гласа ѝ прозвуча настойчива молба. Хорн се поколеба.

— Мода Талибранд — повтори той. — Тогова сте сестра на Ларс?

— Не. — Тя с гордо движение отметна глава. — Аз съм неговата вдовица.

Известно време Хорн асимилираше тази новина. Тя чакаше нетърпеливо, хвърляйки страховити погледи към вратата, когато отвън се чуваха стъпки. Най-сетне не можа да издържи мълчанието и помоли:

— Ако обичате, отговорете ми!

— На вас ще кажа — бавно произнесе Хорн, — ако обещаете да не ме издадете, че дойдох тук не само за да съобщя за смъртта на Ларс, а и за да проверя дали не мога да продължа неговото дело. От моя страна е твърде дръзко, нали? Наистина не познавах вашия съпруг

приживе. Ала откакто умря, го опознах много добре. Сега бих искал да се опитам да завърша делото му.

Тя го погледна, горната ѝ устна трепереше. Понечи да каже нещо, но после се обърна и изхвъркна от стаята.

Хорн я видя отново на следния ден.

На вечеря тя не се появи на масата, на следния ден обаче по време на устроения от Талибранд обед седеше в единия край на дългата дървена маса в голямата зала. Беше облечена в черно, с черна лента в косите. От време на време вдигаше поглед и поглеждаше стола, драпиран в черно, който стоеше в другия край на масата.

Според Хорн обедът беше по-скоро предлог да се напълнят стомасите на гостите и да се изпият огромни количества бира, отколкото да се почете паметта на загиналия Ларс Талибранд. Джен произнесе реч, в която превъзнасяше добродетелите на брат си, но личеше, че думите не излизат от сърцето му. Братвин вероятно беше дошъл на помена като член на семейството — нали каза, че е техен далечен роднина. Той говори по-добре, но твърде дълго. Нетърпеливите слушатели — това бяха главно силни, набити младежи и мъже на средна възраст, както и няколко по-възрастни, които през цялото време си поплакваха — бързаха да се върнат към бирата.

Един мъж, чийто син бил отвлечен и го продали като андроид, скочи и удари с юмрук по масата, отрупана с празни чинии, чаши и купи. Сетне се покачи отгоре и опря ръце о бедрата си.

— Ларс Талибранд — изрева той, — щом тези пияни идиоти не могат да кажат за теб най-доброто, тогава ще го направя аз! Те седят, наливат се с бира и поглъщат месото, без да мислят защо всъщност са тук!

Хорн седеше до Братвин и той тихо му обясни кой е говорещият и какво говори. Джен Талибранд бавно стана. Лицето му потъмня.

— Каква бира? — рязко попита той. — Какво месо? Чий дом и чие гостоприемство не зачитате?

Човекът върху масата го погледна отгоре надолу и се усмихна.

— Не се опитвайте да ме измамите, Джен Талибранд. Вие се радвате, че брат ви е мъртъв, защото беше по-свестен от вас.

— Ще бъде по-добре да се махнете оттук — посъветва Братвин с тих глас Хорн. — Може да стане бой.

Действително Джен Талибранд също скочи върху масата и заповяда на слугите си да му хвърлят меча. Сетне се нахвърли срещу човека, който го оскърби. Някои от присъстващите се смееха и се радваха на предстоящия бой, други напускаха залата.

Макар че Хорн не се смяташе за страхливец, все пак последва съвета на Братвин и придружен от него, излезе.

— До довечера стойте в стаята си — намръщено му препоръча Съветникът. — Положението може да се влоши. Джен Талибранд никак не е любезен, а понастоящем има на разположение една малка армия.

Хорн се обърна — вратата на голямата зала се разтвори и вътре нахлу група сражаващи се хора. Дери ускори крачка.

Отначало помисли, че е сбъркал стаята, когато най-сетне се добра до нея, защото в креслото седеше сгърбена фигура в безцветна дреха и нещо мърмореше с тих старчески глас. Той се извини и понечи да излезе.

— Моля да ми простите, мистър Хорн — изрече старицата, — но трябва да поговоря с вас. Длъжна съм да ви разкажа за моя син. Ларс е моят син. Той е мъртъв, нали?

Тя се опита да стане от креслото. Най-после успя и за пръв път лъч светлина падна върху лицето ѝ. Безкрайно учуден, Хорн забеляза, че лицето на майката на Ларс Талибранд е синьо.

ГЛАВА XV

— Моля ви! — с жалостив глас произнесе жената. — Аз съм много стара, но не съм луда.

Хорн бавно отиде до кревата, седна на крайчеца и погледна жената. Тя пак се отпусна в креслото и затвори очи.

— Нищо не съм казал, бабо — промърмори Дери. — Обяснете ми всичко.

Старицата говореше бързо, объркано, понякога се повтаряше, но разказът ѝ освети много неща.

Берг Талибранд, бащата на Джен и Ларс, бил страстен мъж. Когато след раждането на Джен жена му се разболяла, той отишъл на космодрума и си взел жена андроид.

Тук нещо изискваше обяснение. Хорн никога преди не беше виждал андроиди жени. Докато се опитваше да се оправи в тази объркана история, разказана от старицата, най-после разбра, че съществуват андроиди жени, които стигат само до Криу'н Дич. На Земята не ги изпращат никога и при никакви обстоятелства.

След като си взел жена андроид, която вероятно също била стерилна, както и андроидите мъже, Берг Талибранд отначало се забавлявал с нея. После, колкото и да е странно, хлътнал още повече. Другите смятали това за неестествено — така му обяснил един суеверен далечен роднина на семейството. Той съзрял възможност да получи властта в ръцете си и по някакъв начин да преметне Берг.

Историята била потулена. Берг обезумявал при мисълта, че са го проклели и не е надарен с невероятната сила да създава деца. Най-сетне окончателно полудял.

По това време Джен вече бил достатъчно голям, за да встъпи във владение на имотите и да преследва паразитите, живеещи за сметка на баща му. И Ларс, неговият полубрат, също пораснал дотолкова, че да му попречи да изгони старата жена андроид, която всъщност била негова майка, защото тя вече му била разказала историята. Когато Ларс научил за съдбата на онзи човек, който днес там, в голямата зала,

оскърби Джен след обета, естествено намерил обяснението. Майка му не би могла да бъде андроид, тя би трябвало да е нечия дъщеря, отвличена от някого, и това бе причината, която го гонеше от планета на планета да преследва търговците на андроида. За да се обогатяват, те отвличаха човешки деца.

Макар че Ларс охотно и открито признавал старата жена за своя майка, срещу този факт говорели две обстоятелства: първо, психиката ѝ била като на другите андроида и както самата тя казвала, дори не си мислела да стане „човек“. Освен това синият цвят на кожата ѝ непрекъснато предизвиквал отравяне на протеиновите молекули, което било невъзможно да се излекува. Второ, Джен нямал особено желание мнимият му брат да разправя наляво и надясно, че всъщност е незаконороден.

Следователно никак не е странно, че е ненавиждал брат си.

* * *

Внезапно вратата се отвори широко. Хорн изплашено скочи и се обърна — там стоеше Джен Талибранд с меч в ръка. Дишаше тежко, изпотеното му лице беше изпоцапано. Кръв капеше от левия му ръкав и се стичаше по тилната страна на дланта му.

Той си пое дълбоко въздух и заговори.

Каза нещо на криундички на старицата, а тя вдигна ръце да закрие лицето си и се олюля, разтърсвана от внезапни ридания.

Най-сетне, цялата в сълзи, отговори на повторения много пъти въпрос, чийто смисъл Хорн почти разбра.

Талибранд се изплю на пода.

— Значи ти, земен плъх такъв, също злоупотребяваш с гостоприемството ми, пъхаш си носа в семейните ми работи, душиш по всички ъгли и подкупваш слугите ми, а?

Старицата отговори, че тя доброволно е разказала на Хорн всичко, и лицето ѝ се изкриви от дива ярост.

— В такъв случай ще те довърша — простена Джен. — Твърде дълго позори семейството ми!

Вдигна меча си и удари.

Хорн беше дълбоко потресен.

Талибранд изглежда също беше потресен, защото бавно отдръпна меч, сякаш изплашен от действието си.

— Позорът на баща ви е нищо в сравнение със срама, който ще падне върху вас — глухо произнесе Хорн.

Талибранд се обърна към него.

— Че съм убил андроид?! — Сетне сякаш дойде на себе си. — Е, и какво? Каквото и да твърди моят фалшив брат, за целия свят тя беше андроид, а не човешко същество. Ще се погрижа никой да не твърди обратното.

— Как? — попита Хорн саркастично. Учуди се на собственото си спокойствие. — Какво, и мен ли ще убиете също тъй безжалостно, както и майката на брат ви? Побързайте! Рано или късно онова, с което се занимавате, ще излезе на бял свят, тъй както го научих и аз.

Искаше да продължи, но резките му думи вече оказаха своето въздействие. Талибранд се изпълни със студена ярост.

— Тогава да вървим. Ще ви дам меч. Казаха ми, че умеете добре да го въртите. Наскоро сте убил един от нашите агенти. Но той беше мекошав земен плъх като вас. Искан ми се да разбера дали ще надвиете човек от Криу'н Дич.

Хорн едва чу последните думи.

„Един от нашите агенти!“

И тъй, ако Ларс Талибранд е бил преследван от убиец, тогава брат му е работил ръка за ръка с него.

Джен бързо тръгна пред него по коридора към голямата зала. Оттам се носеха викове и звуци на сражение, прозвучаха и отделни изстрели.

— Ето там има меч!

Гласът на Талибранд наруши мислите на Хорн. Този меч беше малък в сравнение с неговия, който използваше при дуели на Земята. Той беше предназначен да сече, а не да пробоща, но нямаше друг избор. Нямаше го Двойния шампион.

Хорн се огледа, за да запомни обстановката. Сетне скочи и се приземи на широко разтворени крака право пред Талибранд. Грабна от пода меч за ръкохватката.

Миг по-късно вече яростно и упорито се биеше за собствения си живот.

Хорн забеляза мярналото се учудено изражение по лицето на противника си — той беше обърнал внимание на изкуството, с което „земният плъх“ владееше оръжието. В следващия миг вече се защитаваше от яростната атака, не виждаше и не чуваше нищо друго, освен блясъка и звъntenето на мечовете.

Принуден да се отбранява, Хорн се подхлъзна и падна. Задъхвайки се, отново стана, преди измореният Талибранд да успее пак да удари.

Проведе бърза контраатака и принуди Талибранд да отстъпи десетина крачки. Сетне Джен отново кръстоса своя меч с неговия. Хорн почувства тласък в рамото. Опита се да извади Талибранд от равновесие, но не успя. Беше много по-лек и макар че от заминаването си от Земята беше станал доста по-силен, все пак не чак толкова, колкото Талибранд.

И това се прояви точно сега.

Освободи острието на меча и се извъртя, за да избегне удара на Талибранд. Обърна се и забеляза, че вече не са сами. Намираха се в преддверието на голямата зала, което имаше две врати. И през двете влизаха свидетели на боя. Това бяха слуги, които бяха вдигнали гостите от пода и се връщаха тук. Облечени бяха в дълги дрехи. До тях стоеше Мода Талибранд.

Тя напрегнато наблюдаваше боя, стиснала трескаво ръце, сякаш се молеше. Хорн помисли, че може би плаче, защото не е успял да убие девера й.

Мина половин секунда, преди да отклони погледа си от нея. Талибранд почти се бе добрал до него и вече вдигаше меча за смъртоносен удар. Мода високо извика.

Хорн отчаяно отскочи встрани. Съвсем случайно мечът му удари по вече ранената лява ръка на Джен.

Триумфът на Талибранд се смени с внезапно отчаяние и той изкрещя. Слугите мигновено се втурнаха — двама му помогнаха да се вдигне на крака, а другите хванаха Хорн и насила му изтръгнаха меча.

Отначало беше твърде уморен, за да схване какво става. После постепенно започна да възприема, затвори очи и тихо изруга. От човек като Джен Талибранд не можеше да се очаква, че ще се бие честно докрай. Това личеше и от поведението на Мода. Гордо изправена, тя се приближи до девера си.

— Страхливец!

Говореше на английски, за да не остане никакво съмнение за кого са предназначени думите ѝ. После се обърна към Хорн.

Талибранд гледаше Мода с горящи очи.

— Страхливец! Защо не заповядаш на чудовищата си да довършат твоята работа, защото ти си твърде слаб за нея? Защо не го направиш, а? — Тя тропна с крак и лицето ѝ почервения от гняв. — О, ако бях мъж!

— Ти си ненормална жена — студено ѝ отвърна Талибранд. — Да се омъжиш за син на жена андроид! Отвращавам се от тебе и думите ти не ме засягат! — Плъзна поглед по лицето на Хорн. — Няма да го убия. Тъй като е андроидолюб, съм му приготвил друга, много по-лоша съдба.

ГЛАВА XVI

Изморен от изтощителната битка, го помъкнаха през къщата в някакво мрачно помещение. Една старица дойде до него, отпуши шишенце със силно миришещо вещество и го тикна под носа му. Хорн веднага изгуби съзнание.

Когато дойде на себе си, беше тъмно. Чуваше мъжки гласове, които крещяха някакви команди.

Вонящ животински дъх го удряше право в носа.

Много по-късно — колко не можеше да определи — отново дойде в съзнание и установи, че се люлее в безтегловност между опънати въжета, които образуваха клетка.

Тук-там въжетата бяха изцапани с нещо влажно и като го помириса, Хорн отново изгуби съзнание.

За пръв и последен път обаче вдишваше наркотици, които му носеха небитие и умиротворение. При следващото си пробуждане вече лежеше на песъчлива почва под бледо небе. Въздухът беше свеж, хладен и приятен. Някой току-що го беше залял с кофа студена вода, а сега сурово му говореше:

— Спа достатъчно дълго! — Кофата издрънча на земята. — Ставай!

Хорн се подчини, стана, олюлявайки се, и бавно се огледа. Високо по бледото небе плуваха облачета. Местността също изглеждаше белезникава, ту тук, ту там блясваха светлинни зайчета. Вероятно това беше солено море. Отдалеч дочуваше шума на прибой. Като облиза устни, разбра, че са го залели със солена вода.

Зад човека с кофата се извисяваше ръждив кораб, забил нос в небето. Около него обикаляха мъже и жени в еднакви сини дрехи с кинжали и огнестрелно оръжие на коланите си.

— Къде сте ме довели? — прошепна Хорн.

Мъжът с кофата се усмихна.

— По-далеч от Земята! — Беше облечен в същите сини дрехи и с отрупан с оръжие колан. — Но ще те изпратим обратно, не бой се! —

Посочи с пръст: — Върви!

Хорн слепешком тръгна нататък. Обувките му се бяха втвърдили от солта и режеха краката му. Подобни на водорасли растения се увиваха около коленете му и се впиваха в кожата. Стигнаха до върха на дюната.

На около миля оттук имаше ограден лагер — блестящи колиби от блокове сол, боядисани в кафяво, а сред тях гигантски конус, от който се издигаше бледосин стълб дим и се разтапяше в небето.

Върху огньовете вряха няколко котела, до всеки стоеше жена и разпределяше горещата течност. Хорн и спътниците му преминаха през двоен ред бодлива тел, която разделяше лагера на две части.

Погледът на Дери се мятеше от едната на другата страна. Момчетата бяха в едната част на лагера, момичетата — в другата. Бяха облечени само с пончо и кожата им беше бледосиня.

Както изглежда, нямаше нито един по-възрастен от дванадесет-четиринадесет години.

Но това не беше новоколонизиран свят. Тази планета сигурно се намираще далеч извън познатия Космос и колкото по-далеч от Земята беше...

Хорн си спомни картата, която проучваше в къщата на Диз. Там имаше планети, чиито слънца не можеха точно да се определят. Вероятно се намираще на една от тях.

Сега вече с пълно съзнание възприемаше заобикалящото го. Цялото тяло го болеше, беше вкочанено и покрито с рани.

Дясната му китка, както и коляното и глезенът на десния му крак бяха подути. Сигурно по време на полета се е блъскал насам-натам като чувал.

Там, където пътеките между двете части на лагера се пресичаха, го извика рязък женски глас. Настигна ги жена с властен израз.

— Това ли е момъкът, който Талибранд ни изпрати от Криу'н Дич? — попита тя и огледа Хорн от главата до петите.

Спътникът му кимна.

— Изглежда много жалък! — изсумтя жената. — С кой кораб го докарахте? С „Риналманс“ ли?

— Да. Талибранд го изпрати с кораб от линията Криу'н Дич — Ърсуърлд. Каза, че после можем да го прехвърлим на Верние.

— Аха.

Жената погледна парчето мръсна хартия в ръката му.

— Лесно ще го уредим. Сега Фиргал обработва стоката, която трябва да изпратим на Ърсуърлд. Заведи го долу и гледай да го боядисат в синьо, защото може да го прибавим към стоката на Плуриуел. Според плана той трябва да се върне на Верние. А как са останалите? Талибранд поръча ли да го направим стерилен и да го обучим?

— Не. Ако съм разбрал правилно, той е навредил много на Талибранд, затова онзи мисли, че ще е по-добре да не го обработваме. Помнейки какъв е бил преди, ще го боли много повече. Твърде скоро някой ще го застреля, ако се мъчи да доказва, че преди е бил човек. Сигурно господарят му ще си помисли, че е произведен с някакъв дефект и се намира в шок.

Хорн ужасен слушаше разговора им. Значи такава съдба му е приготвил Талибранд! Той се огледа като хванато в капан зверче, търсейки възможност за бягство.

— Я го погледни! — каза жената с резкия глас.

Внезапно го обърнаха.

— Така е по-добре. Е, как, ще го обработваме ли или не? От днес той ще е само сред андроида. Освен това за него не са ни платили нищо.

Тя вдигна рамене и посочи на спътника на Хорн да вървят по-нататък. Той го помъкна към огромно, но ниско здание, покрито с желязо, а стените му бяха направени от блокове сол. Тук работеше Фиргал. Това, което видя Хорн, го хвърли в ужас и той мигновено разбра какво замалко е щял да открие Ларс Талибранд: истината за произхода на андроидите.

Те обработваха човешки деца!

Хорн се впусна към пазачите като луд, но беше твърде слаб. Удар в сляпото око го повали, почувства, че в ръката му бият инжекция.

— Това ще го успокои — каза нечий глас.

Когато Хорн дойде на себе си, кожата му вече беше синя.

Той гледаше, без да вярва, ръцете си — бяха сини като на андроидите. Бяха му взели дрехите и го бяха покрили само с обикновеното пончо. Хорн го махна и видя, че е син от главата до петите.

Отчаяние изпълни душата му.

Затвориха го заедно с много андроиди хора — стоката, която утре сутринта трябваше да вземе Плуриуел.

Отначало те го наобиколиха с любопитство, но той им закрепя и го оставиха сам.

И така, значи налудничавото му приключение завърши. Той научи всичко, което искаше. Не съществуваха никакви фабрики за андроиди. Имаше само човешки деца, отвлечани от родителите им.

Тук, зад външната граница, където световите бяха бедни и бяха принудени да водят войни, където фронтовете непрекъснато се променяха и не можеше със сигурност да се определи кои планети са колонизирани и кои не, търговците на андроиди жънеха своята реколта.

След това докарваха децата тук за обработка. Повечето бяха твърде малки, за да разбират какво им предстои.

По-големите използваша само да попълват бройката. За тази цел ги подлагаха на промиване на мозъците и им изтриваха спомените за миналия живот.

Всичко това Хорн разбра от различни разговори с анROIDИТЕ, с които бе натоварен на кораба. Повечето бяха глуповати. Без всякакви въпроси приемаха всичко, каквото им казваха — че са произведени във фабрика. А защо не? В края на краищата истината за раждането на човека се струва на много деца невероятна. Лъжата за изкуствения им произход се набиваше толкова здраво в главите им, че те вярваха в нея, както фанатиците в своята догма. Макар че бяха способни да задават въпроси за произхода си, никога не вярваха на нищо друго, освен на това, което им разказваха.

Синята кожа... Хорн постепенно намери обяснението. Това беше полужив разтвор от протеини, които реагираха, свързвайки се с кожните секрети, и непрекъснато се възобновяваха с умирането на кожните клетки.

Той гледаше спътниците си и се запита дали сред тях има някой, който по-късно ще стане като Дорди. Беше виждал мнозина, които можеха да станат като Бърл — изкусни майстори. Но къде бяха умните, търсещите умове като Дорди?

И тази загадка намери решението си. Непокорните умове, които биха могли да задават ненужни и твърде опасни въпроси, своевременно биваха изолирани от общата маса деца андроиди и ги

изпращаха в друг лагер на другия край на планетата, където ги възпитаваха и обучаваха по съответен начин. Освен това ги подлагаха на двойна обработка, за да станат безопасни.

Сигурно Ларс Талибранд е предполагал, че това е възможно, и е бил много близо до получаването на окончателните, решаващи доказателства за престъплението. След като разбрали, че се е доближил до разкриването на тайната и много скоро ще го направи, те са започнали да го преследват.

Но Ларс Талибранд така и не успял да види процеса на обработване на хората и превръщането им в андроици, както се удаде на Хорн. Ето защо той научи неизмеримо повече за всичко това от Талибранд. Въпреки всичко обаче Ларс е бил достатъчно предпазлив, за да запази свободата си. Затова Хорн усети горчивия вкус на истината върху устните си, когато си спомни думите на придружителя му в лагера на андроидите: „Твърде скоро някой ще го застреля, ако се мъчи да доказва, че в действителност е човек, а не андроид. Сигурно всички ще повярват, че при произвеждането му се е промъкнал някакъв дефект и този андроид е полудял и не е годен за нищо.“

Безнадеждно е! Съвсем безнадеждно!

Пленник на синята кожа! Хорн беснееше, измъчваше се, мълчаливо кипеше от яд, отново и отново се питаше дали да не се самоубие.

Разпределиха стоката за различни пунктове. Предполагаше, че са го стоварили на Верние, но не беше напълно сигурен. От мястото си не виждаше края на летателното поле на космодрума. Сетне го отделиха от останалите, отведеха го настрана и го включиха в групата на умните андроици. Значи сега ще го продадат на търг. После ще го препродадат, а след няколко дни ще се задушава в тесния трюм на някой товарен кораб, принадлежащ на търговците на андроици.

Всичко стана точно така, както предполагаше.

А сетне — свежият въздух и познатият изглед, от който изпадна в още по-голямо отчаяние.

Това беше лагерът на Нюхолм. Над него бяха опънати навеси за защита от дъжда — също както тогава, когато за пръв път пристигна тук. Хорн трепереше и се притискаше по-плътено към спътниците си, за да се сгрее поне мъничко.

Внезапно дълбоко в сърцето му замъждука надежда. Някакви мъже се приближаваха да разгледат андронидите. Приказваха на висок глас — че търсят придружител на стоката за полет към Земята. Хорн вдигна глава и извика:

— Диз!

ГЛАВА XVII

Офицерът стоеше сред група мъже в края на лагера. Дери си пробиваше път през тълпата измръзнали андроида и ясно чу гласа на космонавта. Диз каза на спътника си:

— Какво чух току-що, Кайер?

Кайер! С това име бе подписано писмото, което намери в джоба на Уд.

Сега Кайер стоеше тук, на нюхолмския космодрум. В един миг Хорн се запита какво ли е станало с онова писмо. Сигурно е попаднало в ръцете на Джен Талибранд от Криу'н Дич.

Кайер беше нисичък човек с остри очички. По лицето му се четеше страх, когато погледна към кошарата с андроида.

— Няма нищо, мистър Диз. Мисля, че е извикало някое от момчетата. Ще вървим ли нататък?

Хорн успя да стигне оградата.

— Диз! — пак извика той. — Елате и ме вижте!

Острите очички на Кайер се впиха в лицето на Дери и странен низ от мисли като светкавица премина през ума му. Очевидно третият в групата беше служител от космодрума. Хорн беше съвсем безпомощен.

Диз се вгледа в кошарата. С внезапен отчаян порив Кайер го хвана за ръката. Офицерът сърдито го отблъсна и спря току пред Хорн, а през това време Кайер зад него горещо го убеждаваше в нещо.

Диз задълго впи изпитателен поглед в лицето на Дери.

— Не можете ли да ме познаете? — прошепна Хорн.

След продължително мълчание офицерът кимна.

— Вие сте Дери Хорн. В името на всички звезди, искам да зная защо Кайер се мъчи да ви продаде на мен като андроид?

Обърна се на пети и рязко заговори със служителя.

— Арестувайте този човек! — и посочи Кайер. — А този освободете от кошарата. Той не е андроид, той е човек. Само преди три месеца аз лично го докарах от Земята.

Служителят отвори широко очи, още по-широко — устата си. Внезапно извади пистолет и го насочи към Кайер. Но нисичкият мъж вече бе разбрал, че положението му е безнадеждно, и челюстите му заработиха, както тогава Уд на космодрума.

— Спрете го! — изрева Хорн. — В зъба му е скрита отрова!

— Късно е! — яростно изрече Диз.

Той се спусна напред и подхвана Кайер, който беше започнал да се свлича.

— Жалко! Щях да бъда много доволен, ако по-рано ми бяхте казали това. Ей, вие! — отново изрева той на служителя. — Освободете приятеля ми оттам! Вече ви казах, че е човек. Побързайте, де!

Служителят се поколеба, но се подчини, въпреки че все още предупредително държеше Хорн на мушката. Дери излезе от клетката, олюлявайки се. Другите андроиди неспокойно се размърдаха и тихо си зашепнаха, гледайки подире му.

— Е... — започна Диз. Излезе напред и хвана Хорн за ръка. — Изглеждате отвратително! Къде бяхте? Как стана така, че онзи се опитваше да ви продаде като андроид? Знаеше ли, че сте човек?

— Изобщо не съществуват никакви андроиди! Всички те са хора! Аз бях там, където ги обработват. Отвличат множество деца от различни планети, сетне ги обработват и ги боядисват, а после ги откарват на Земята като продукция на химическите фабрики. Сам видях всичко това. Според мен и Ларс Талибранд го е открил, затова са го убили.

— Какво?!

— Вероятно е узнал твърде много и са го осъдили на смърт — поясни служителят. — Но убежденията му са смешни! Всичко това не би могло да остане незабелязано толкова години!

— Не би могло?! — Хорн погледна служителя и очите му проблеснаха. — Какво възнаграждение получавате за всяка партия андроиди, която пристига на Нюхолм? Диз, отведете ме колкото се може по-скоро при управителя на космодрума. Длъжен съм светкавично да се върна на Криу'н Дич и да си разчистя сметките с човека, който ме продаде като андроид!

Диз погледна Кайер и взе решение.

— Капитан Лароу ме чака да заведе стоката до кораба, но аз не мога да ви оставя просто така тук. Необходим съм ви, за да докажете вашата самоличност. Почакайте за миг, ще съобщя на стареца, че ще му се наложи да се откаже от мен този рейс. Ей сега ще се върна.

* * *

Спокойни и с вид на солидни хора, чиновниците се спогледаха. Сетне единият се обърна към седящия в средата Хорн:

— И така, мистър Хорн, значи на Криу'н Дич този човек ви отвлече и ви изпрати във фабриката за андроида? Там ви придадоха външност на изкуствено създадените...

— Я престанете с това „изкуствени“! — избухна Дери. — Нали вече ви казах, че са човешки деца! Не зная точно откъде ги докарват, но извършват отвличания дори и близо до Криу'н Дич!

Отново последва многозначително разменяне на погледи и човекът в средата се наведе над бюрото:

— Мистър Диз — каза той тихо, — вашият приятел очевидно много е пострадал. Може би ще бъде по-добре, ако го заведете на психиатър, който ние ще ви посочим, и той ще получи съответното лечение.

— Но това ще означава край на всичко! — изрева Дери. — Как мога да се лекувам, когато търговците на андроида продължават да вършат мръсните си дела!

Ала под ледените погледи на чиновниците борбеният дух го напусна. Той безнадеждно махна с ръка и се обърна.

— Мистър Диз — започна един от чиновниците, — като човек, който — доколкото зная — отдавна търгува с андроида, може би вие разбирате какво очакват от нас да направим? Този човек с фамилия Хорн иска да нарушим жизнено важните за икономиката на планетата връзки със Земята, нали така!

— Ах, вие! — яростно извика Хорн. — Сигурно бихте продал като андроид и собствения си син! Диз, да се махаме оттук!

Докато напускаха министерството на търговията, Диз мълчеше. Навън замислено каза:

— Звучи фантастично, нали? Как, по дяволите, нещо подобно е могло да остане незабелязано?

— Много просто.

Хорн говореше уморено, защото през всичките тези дълги самотни дни, прекарани заедно с другите андроиди, той беше обмислил организацията на търговците на андроиди.

— Част от материала за правенето на андроиди идва от сравнително близки светове — Криу'н Дич, Ърсуърлд, Лигос, Верние. Сега вероятно отвличанията там не са многобройни, макар че преди разкритията на Ларс Талибранд те са били огромно количество.

Очите му едва забелязваха мрачните, сиви, блестящи, залети от дъжда улици, докато в мислите си възстановяваше описваните от него събития.

— Сега човечеството е проникнало далеч във Вселената, добре го знаете. Отначало Земята, естествено, се е интересувала от съдбата на колониите си, после това е престанало да бъде нещо ново, потокът емигранти секнал и Нюхолм се превърнал в свят на пионери. Този приятен статут той съхранява и до днес. Трябва да признаете, че не се интересува от съдбата на другите светове. Картата, която ми показахте, е осеяна с въпросителни отгатык Криу'н Дич и Верние. Едва ли някой ще си направи труда да извърши проучвания, а сетне да провери обозначенията на картата. Хората повече не се интересуват от тези неща. А там, извън познатите светове, вълната колонисти вероятно е проникнала още по-далеч. През изминалите две-три години от времето, когато тази карта е уточнявана за последен път, в списъка навярно са включени още дузина светове. Съобщенията за откриването им не са достигнали Нюхолм, а и Земята нищо не знае за тях. Точно там, отвън, търговците на андроиди въртят мръсните си дела. Такава е работата. Това е единственото правдоподобно обяснение.

— Може би искате да кажете, че никога не е имало нещо подобно на андроиди?

Хорн поклати глава.

— Разбира се, че не! Може би някога на Земята са правени опити, защото там знанията по биохимия са много напреднали. Вероятно тези андроиди са били напълно недееспособни, но аз добре познавам хората на Земята и предполагам, че е имало огромно търсене. И тогава някой си е казал: „Знам отговора!“, и организиран внос на

андроиди, за да задоволи търсенето. Доколкото видях, от самото начало този бизнес е бил основан на отвличания. Вероятно обаче той е бил достатъчно доходоносен за търговците и те с удоволствие налапали приказката, че онова, което се внася на Земята, са истински андроиди. Та вие самият виждате! Изведнъж се появява изгодна стока, с която външните светове могат да търгуват със Земята, за да купят нещо от нея, да не говорим за вноса на необходими стоки от богатата планета-майка. Станало така, че шайката похитители организираше търговия с роби. А големите умове се погрижили тайната никога да не бъде разкрита. Агентите им се разделили на отделения, а самите отвличания се извършвали на много отдалечени, изолирани планети, за чието съществуване никой на Земята не знаел. Щабът — мястото, където ме плениха — представлява богато селско имение, нищо повече. Дори мисля, че има няколко центъра. Най-важните агенти трябва да се самоубиват, когато се появи опасност тайната им да бъде разкрита. Хората, които работят в именията, са подложени на непрекъснат риск. По всяко време могат да ги продадат като андроиди, за да запазят тайната. Няма никакви преки контакти между местата на отвличанията, похитителите и получателите — освен самите андроиди. На твоя свят три пъти преминавах от ръка в ръка, а и опитът на Кайер да ме продаде с тази пратка. За по-сигурно при превозване групите андроиди се разделят. Те вярват, че са произведени изкуствено, и обликът на синьокожите изкуствени хора толкова дълбоко се е вкоренил в съзнанието на обществеността, че това се приема за чиста монета. До грешката в стерилността и раждането на Ларс Талибранд, които са хвърлили сянка на подозрение върху цялата тази работа.

— А как е станало раждането на Ларс Талибранд? — попита Диз.

Хорн му разказа. Офицерът бавно кимна.

— Понякога подслушвах анROIDИТЕ. Слизах в товарните сектори и слушах разговорите им. От време на време вземах на борда един или двама, които бяха работили в бараките за андроиди на много светове и може би са получили особено образование. Сред тях се разпространява нещо като митология. Те говорят за това само шепнешком и ако някой човек ги завари, лицата им веднага стават виновни и тутакси млъкват. Струва ми се, че знаят за Талибранд.

Андронидите, които са били в бараките, разказват на новите: установен е фактът, че някои са родени от хора, и трябва да работят търпеливо и да се държат добре, защото един път ще дойде Талибранд — мисля, че са имали предвид Ларс — и ще им съобща, че те наистина са хора. Ще се измият със специално средство и синият цвят на кожата им ще изчезне. — Той вдигна рамене. — Никога не сме обръщали внимание на тези приказки. Смятахме ги за историйки, измислени от умните андрониди, за да се погрижат останалите да работят и да се държат добре.

— Така е! — мрачно отбеляза Хорн. — Талибранд направи нещичко. Той издири някои деца, продадени като андрониди. Върнаха ги на родителите, но досега не съм знаел, че синият цвят на кожата им може да се премахне. Съществува ли такова нещо?

Диз поклати глава.

— Не.

Хорн вдигна рамене.

— Значи тук не ми вярват, нали? — Отново се върна на предишната тема. — Но на Криу'н Дич има един човек, казва се Братвин, който ще ми повярва. Сигурно ще е най-добре да замина колкото се може по-бързо затам.

— Как? — логично попита Диз. — Ще ви сметнат за андронид. Дори аз да дойда с вас и да се закълна, че сте човек, най-вероятно няма да ви пуснат да заминете от тази планета. Както ви казах, няма никаква възможност да се премахне синият цвят на кожата.

— Все пак ако достатъчно дълго остана жив — гласът на Хорн внезапно стана звънък, — непрекъснато ще държа под око търговците на андрониди. Остава ми само да дочакам пристигането на Шембо. Той ме познава толкова добре, колкото и вие. Тогава ме докара на Криу'н Дич.

— Можем да опитаме — съгласи се Диз. — Искам да ви попитам, разбрахте ли кой е убил Ларс Талибранд?

— Не — отвърна Хорн. — Но ми се струва, че знам кой носи отговорността за неговата смърт.

— Кой?

— Неговият брат. Брат му Джен е наел убиеца.

ГЛАВА XVIII

Диз отново го доведе в дома си, където жена му мрачно изслуша цялата история, като мислеше за двамата си синове. Представи си, че всички удобства, материалното благополучие, с което я бе обградил мъжът ѝ, е основано върху робството, върху страданията на децата на други майки. Тя одобри действията на Хорн.

— Достатъчно — рязко я прекъсна той. — Досега се препъвах в неща, които се намираха под носа ми. Ами тази гигантска мрежа на търговия с андроиди, оплела звездите, както отровен мицел оплита корените на растенията! Какво толкова съм направил, че да пресека всичко това?

— Не сте направил толкова малко — възрази му Диз. — Търговците имаха трима агенти на Нюхолм — вие ги унищожихте. След всичко, което ни разказахте, нещата ще тръгнат другояче. Стигнал сте съвсем близо до разгадката какво е правил на Криу'н Дич братът на Ларс Талибранд.

— Ако можех пак да отида там... — мрачно отбеляза Хорн.

— Щом Шембо се обади, че е пристигнал, веднага ще отида в космодрума и ще поговоря с него за всичко. Но за това е необходимо известно време. — Диз се намръщи. — Да, точно така е, както казахте. Няма никаква връзка между различните сфери на търговията с андроиди, с изключение на най-бедните от тях.

— Все пак трябва да има нещо, което бихме могли да предприемем! — настояваше жена му. — Нима останалите андроиди няма да се разбунтуват, ако им разкажем истината, а космонавтите ще престанат да ги превозват, научавайки как стоят нещата?

— Да, това ще бъде пречка — съгласи се Хорн. — На Криу'н Дич Братвин каза, че там са имали намерение да направят нещо подобно, но Джен Талибранд е потушил историята. Разбира се, ще мине немалко време, докато всички факти излязат наяве.

— Дори и да успеем, това още не означава, че Земята ще се откаже от андроидите — възрази Диз.

— И аз мисля така. Андроидите са част от живота на Земята. Ние ги смятаме за нещо, което стои много по-високо от роботите. Но те изпълняват всичката мръсна работа, с която другите хора повече не искат да се занимават. Синята им кожа успокоява съвестта ни, поне когато някои хора се замислят. Сетне трябва да вземем предвид стопанския фактор, който ни обясниха в министерството на търговията.

— Ами ако доведем хората на мястото, където боядисват бедните деца в синьо? — упорито настояваше жената на Диз.

— А къде се намира то? Аз не знам нищо. Бях там, но нито веднъж не видях звездите на небето. Как мога да предположа около коя от стотиците звезди обикаля онази планета? Видях най-много една квадратна миля от повърхността ѝ.

— Какво ще стане, ако разкажете истината на андроидите?

Хорн поклати глава.

— Боя се, че това няма да ни отведе далеч. Те вярват в историята за произхода си, без да се замислят. Уверявам ви.

Той неспокойно закрочи назад-напред.

— Единственото възможно решение, което съзирам, е да удържим за известно време търговците и да ги изтикаме там, откъдето са дошли, да установим връзка с новоколонизираните светове, за които досега дори не сме чували. Уверен съм, че точно на един от тях произвеждат така наречените андроиди. Разобличихме някои от хората им — като Джен Талибранд, Кайер, Уд, Кавелгрейк, ала повечето попаднаха в ръцете ни случайно, понеже някъде са допуснали грешка, а ние едва сега сме ѝ обърнали внимание. Това обаче означава, че ще отрежем цветовете със стеблото, а не ще унищожим корените на злото.

* * *

Хорн беше прав. Два дни по-късно беше извършено покушение срещу него.

Това доказваше, че организацията на търговците с андроиди не беше пострадала особено след загубата на Кайер и сътрудниците му. От преминаващ автомобил хвърлиха малка бомба през прозореца в стаята на Диз.

Чудно, но тя попадна в комина, който водеше надолу в мазето, и избухна там. Цялата къща се разтресе от взрива.

Извикаха полиция, но Хорн се отнесе твърде скептично за резултатите от разследването.

— На Земята един от полицаите беше агент на търговците с андроиди. Не очаквайте от тях твърде много.

Посъветва Диз, жена му и синовете му да се показват пред хората, превързани с бинтове и облепени с лепенки, и да казват, че Хорн е сериозно ранен. Това правеше достоверно пребиваването му в къщата.

Гневно очакваше следващата акция на търговците, но нищо не се случи. До известна степен успокоен, той предположи, че чакат нареждания от Джен Талибранд какво да правят по-нататък.

Хорн ни най-малко не се съмняваше кой е вдъхновителят на покушението. Талибранд вече е научил за невероятното му бягство от лагера за андроиди и пристигането му тук, на Нюхолм. И, разбира се, се обливаше в пот от страх, че Хорн ще успее да се върне на Криу'н Дич и ще го разкрие.

А Дери смяташе да направи точно това.

Както предсказа, полицията още не беше открила кой е хвърлил бомбата, когато Диз радостно съобщи, че корабът на Шембо ще кацне всеки момент. Тръгна за космодрума, за да доведе криундичкия капитан.

Шембо си беше все същият — разумен и спокоен. Внимателно изслуша разказа на Хорн.

— Това хвърля светлина върху множество странни неща — най-сетне отвърна капитанът.

— Какво например? — Хорн се наведе напред.

— Нали знаете най-големия космодрум на Криу'н Дич, онзи, дето принадлежи на семейство Талибранд? На нашата планета, мистър Хорн, има много тайни. Джен Талибранд каза, че сте го оскърбил, възползвайки се от гостоприемството му, ала никой не повярва. Приказваха, че сте тръгнал да търсите изчезнало момче, отвлечено от търговците, но и в това не повярваха. Никой не знаеше истината и никой нищо не предприе. Едва напоследък станаха някои случки. Както винаги, на космодрума пристигаха андроиди. Веднъж обаче Джен Талибранд дойде там и ги огледа всичките. Целият ми екипаж

премина през ръцете му — разглеждаше ги да не би някой да се е боядисал, за да скрие синия цвят на кожата си. Същото ставаше и на другите кораби.

Шембо отпи голяма глътка от чашата, която му подаде мисис Диз, сетне се настани по-удобно и с доволен израз продължи:

— Сега всичко е ясно. Талибранд търси вас, и то настойчиво. Той се страхува!

— Добре — констатира без съжаление Хорн, — но става много трудно. Как, дявол да го вземе, да отида на Криу'н Дич, щом Талибранд се мъчи да ме открие? Имах намерение да използвам някакво козметично средство, за да скрия синия цвят на кожата си. — Той протегна ръка и се взря в нея. — Казахте, че те са предвидили тази възможност?

— Разчитаме на още една — тихо отвърна Шембо. — Ще се погрижа за това.

— Кажете ми — помоли Хорн — защо сте готов да ми помогнете, капитан Шембо? Нима не разбирате, че се стремя да ви лиша от средството ви за съществуване?

Шембо вдигна рамене.

— Защото това е лошо. Андроидите са човешки деца. Това е много лошо. Понякога ми се гади. Може би още известно време ще се занимавам с тази работа. Свикнал съм с нея, разбирате ли? Но после ще се захвана с друго. Трябва да се търгува. Смятам, че хората винаги искат да накарат други да работят вместо тях. Всички ваши богати семейства имат слуги. Може би бедняците от далечните светове ще поискат да работят на Земята? Вярвам, че хората на вашата планета ще произведат много по-умни работи и няма да има повече нужда от андроиди. Мисля дори, че ще ги признаят за истински хора.

Хорн бавно кимна. Това беше възможно решение на проблема. Да, то посочваше как Земята да го реши. Може да се използва и цената на престижа, който ще последва признаването на андроидите за хора. Разбира се, ще се намерят други стоки за търговия вместо андроидите.

Но това беше примитивен план. Понастоящем на Хорн му беше все едно дали сриването на търговията с андроиди ще разтърси стопанската структура на галактическата търговия или не. Може би за човешката раса ще бъде дори по-добре, ако това стане.

Той забеляза, че Шембо бавно клати глава назад-напред.

— Имам една идея — съобщи криундичанецът. — Струва ми се, че зная как да ви закарам при Братвин в пълна безопасност.

* * *

Най-важният момент в плана на Шембо беше временното отказване от кацане на планетата.

Корабът се спусна през нощта във владенията на Талибранд. Кацна два часа преди разсъмване, когато хората бяха сънени, а телата им — изморени. Това беше времето, когато Джен Талибранд доброволно беше поел задължението лично да прави проверка на докараните андроиди.

Естествено те нямаха никакви андроиди на борда. При заминаването им от Нюхолм в кораба имаше само един синьокож, но той беше много опасен.

Пазачите, изтръгнати от обаятията на съня, приближиха кацналия кораб, за да извършат нововъведената проверка на екипажа.

Хорн се беше скрил в мрака на един товарен трюм и чакаше какво ще стане.

Внезапно в другия край на кораба нещо се раздвижи. Разнесоха се викове по криундички. Чуха се забързани стъпки.

По целия космодрум сновяха прожекторни лъчи.

Пазачите, които Хорн можеше да види, бързаха нататък, за да разберат какво става, и вървешком изваждаха оръжието си.

В мига, когато изчезнаха от полезрението му, той скочи от кораба и побягна по летателното поле, свил глава в раменете си.

Пазачите най-сетне разбраха, че гонят един от хората на Шембо, който се правеше на пиян и сега си умираше от смях, наблюдавайки последиците от шегата си. Хорн се скри под брезента, покриващ някакви стоки на края на летателното поле.

Тримата пазачи почувстваха, че са ги направили за смях, и не искаха втори път да се хващат на същата въдица. Затова сега презрително отказваха да проверят шумоленето и раздвижването, смятаха, че нямат никакво значение.

Ядосани, те помъкнаха Шембо и хората му към административната сграда на космодрума.

Яростният глас на капитана гръмко ечеше надалеч из полето. Хорн търпеливо изчака всичко да се успокои, после предпазливо запълзя към вратата.

Пазачите дремеха и не чуха как той се промъкна покрай тях.

Сетне побягна. Много трудно се ориентираше в тъмнината, но след известно време се оказа близо до залата, където Братвин го прие за пръв път. Започна да се развиделява, нощното небе изсивя. За щастие имаше твърде малко минувачи и когато Хорн срещаше някого, закриваше лицето си, за да не забележи синята му кожа.

За разлика от Джен Талибранд Съветник Братвин не се ограждаше със слуги и охрана. Хорн стигна до вратата на залата, без някой да го спре, и заудря с юмрук по нея.

Скоро съненият вратар му отвори. Когато забеляза, че чука андроид, изруга и понечи да затвори вратата.

— Заведете ме при Съветника на честта Братвин! — заповяда Хорн. — Вдигнете го от леглото, ако още спи.

— Глупак! — възрази вратарят. — Днес Съветът на честта има заседание и Съветникът работи до късно през нощта, подготвяйки доклада си.

— Още по-добре — отбеляза Хорн със свирепост задоволеност. — Кажете му, че нося съобщение от Ларс Талибранд, съобщение за убийство, той ще ме изслуша!

Вратарят кимна със съмнение. Беше почти смешно колко се бе променило лицето му, когато се върна.

— Можете да влезете — преглътна той. — Съветник Братвин каза, че иска да изслуша вашето съобщение.

Братвин изплашено извика, когато видя Хорн и го позна. Отдавна го смяташе за мъртъв.

С широко отворени очи изслуша Хорн, после яростно кимна.

— Днес заседава Съветът на честта. Събираме се от всички краища на Криу'н Дич, за да обсъдим плановете за следващата година. Но първо ще устроим съд!

ГЛАВА XIX

Събраха се двадесет членове на Съвета на честта.

Двама от тях бяха много стари, двама — твърде млади, а останалите бяха малко по-възрастни или малко по-млади от Братвин.

В залата за аудиенции бе разположена голяма маса, пред всяко място бяха поставени писалка, хартия и купчина напечатани листове.

Половин час след разсъмване един след друг се събраха всички.

Живеещите наблизко се прозяваха и протягаха в колите си, с които бяха пристигнали през нощта. А които живееха далеч и за пътуването им бяха необходими до три дни, гостуваха на Братвин и цялата нощ спаха, затова бяха свежи и спокойни.

Братвин поздравяваше членовете, когато влизаха в залата и се приближаваха до огъня, за да се сгреят или да си вземат нещо за ядене от наредените там чинии и купи. Бъчва кисела криундичка бира чакаше да я отворят след заседанието.

Джен Талибранд дойде последен, Братвин вече беше заел мястото си начело на масата.

Талибранд надутو спря пред залата колата си, произведена на Земята, излезе от нея, влезе в помещението и отправи към присъстващите величествен жест. Беше добре облечен, грижливо избърснат и силно напарфюмиран.

Само тъмните кръгове под очите му издаваха, че изминалите седмици е живял в страх от разобличаване.

Зае мястото си до масата и промърмори поздрав към останалите. После погледна Братвин с очакване.

Очите на двамата мъже за миг се срещнаха, сетне Братвин погледна книгата пред себе си.

— Днес ние, Съветът на честта на този свят, се събрахме тук, за да чуем как е нашият народ, с какво се занимава, как живее и дали справедливостта тържествува, как нараства благосъстоянието му, цари ли на Криу'н Дич мир. Къде бизнесът не върви и животът замира, справедливостта се погазва, къде няма благосъстояние, къде мирът е

крехък и всеки момент ще избухне война. Събрахме се да изясним всичко това и да установим ред, доколкото е по нашите сили. Аз, Братвин, съм тук и имам намерение да изпълня задълженията си на член на Съвета така, както ми повелява дългът.

Той погледна седящия отляво и тази фраза се понесе от човек на човек. Очите му следваха произнесените думи и дълго се задържаха ту на едно, ту на друго лице.

— Аз, Талибранд, съм тук, за да изпълня задълженията си на член на Съвета така, както ми повелява дългът.

В думите му нямаше ли известно безсрамие?

Братвин отклони поглед. Сетне погледна книгата пред себе си и почувства, че сърцето му заби по-силно, когато вдигна най-горния лист. Облиза устни, преди да заговори.

— Говоря открито тук, на този Съвет, и обвинявам един от неговите членове на име Джен Талибранд от семейство Талибранд. Твърдя, че той е сред нас не по право, а зае мястото със сила и не смята, че е отговорен за извършеното от него престъпление.

Постепенно членовете на Съвета започнаха да схващат какво каза Братвин и се втренчиха в него, отворили уста от изумление.

Самият Талибранд побеля като тебешир, но на лицето му не трепна нито един мускул.

Досега Братвин говореше много тихо, ала внезапно гласът му се извиси и стана рязък:

— Обвинявам Джен Талибранд, първо, че заедно с други граждани на нашата планета се е законспирирал, за да отвлеча хора, които са продавали като роби и са получавали огромни суми за тях. Второ, заедно с други граждани на нашата планета се е законспирирал, за да извърши убийство на брат си Ларс Талибранд, който носи званието Гражданин на Галактиката. Трето, той лично е отговорен за отвлечането на един човек на име Дери Хорн, гражданин на планетата Земя, и го е продал като роб.

Братвин беше принуден отново да оближе устните си, обръщайки листа. Сега гледаше право в Джен Талибранд.

— Джен Талибранд, как ще отговорите на обвинението?

Невярващи, всички очи се обърнаха към него, но той не забеляза това. Внезапно се изправи и се взря в нещо зад Братвин.

Другите членове на Съвета проследиха погледа му и видяха синьокож андроид, който бавно прекрачи прага на вратата към работния кабинет на Братвин.

Андроидът с черна брада и заплашителен поглед вдигна ръка и я насочи към Джен Талибранд. Нервите му не издържаха. Силно издишвайки въздух, той се обърна на токове и избяга от залата.

— Задръжете го! — завикаха хората.

Но беше късно. Преди някой да успее да стигне до вратата, той вече отпраши с автомобила си.

В залата ехтяха гласове, Братвин издаваше заповеди и приканваше всички да пазят тишина.

— Сигурно се е върнал в имението си. По-късно ще го последваме, ако вие, които чухте обвинението, сте съгласни, че той е отговорен за това. Тук присъства един андроид, който не е андроид, а е човек. Това е Дери Хорн, за когото вече чухте. Той може да ви каже, че изобщо не е андроид.

Братвин погледна Хорн, който заговори по английски.

Разказа им какво е станало, но без да се впуска в подробности.

Най-старият член на Съвета, който дори не размърда старческия си мозък, за да догони Талибранд и да му попречи да избяга, каза, че отначало трябва да се изслушат свидетелите.

Така с помощта на Братвин, който превеждаше за неразбиращите английски, Хорн изгради ковчега за Джен Талибранд.

* * *

Стигнаха имението на Талибранд и откриха, че вратите са заключени. Дори заплахата от страна на Съвета на честта не предизвика отговор на искането да им отворят.

Може би щяха да се върнат и да произнесат присъда над Талибранд на заседание на Съвета, но внезапно по тях откриха огън.

Безспорно куршумът беше предназначен за Хорн, ала попадна в най-стария член на Съвета. След това вината на Джен Талибранд беше призната без никакви дискусии.

Като разбра, че съдбата се е обърнала срещу него, Джен заповяда на хората си да стрелят.

Съветът отстъпи, за да извика слугите и да обсади имението.

Преди настъпването на тъмнината обсъдиха всичко, на много места разкъсаха оградата от бодлива тел и изпратиха едно отделение на космодрума, за да заблудят обсадените.

Братвин беше учтив с Хорн, но го молеше да се държи отзад.

— Ще забележат синята ви кожа дори в тъмнината и освен това вие направихте за нас напълно достатъчно, тъй че сега няма просто да гледаме как ви обстрелват. Пък и това си е наша работа. Съществува фактът, че Джен Талибранд е участвал в тази престъпна търговия и че е убил брат си, но има много повече факти, че е причинил голяма вреда на Съвета на честта, и ние трябва да премахнем тази вреда.

В гората, собственост на Талибранд, се чуваше пукот на съчки, понякога се носеха викове. Сред клоните сякаш се движеха тъмни сенки. От време на време те се сливаха ведно и се чуваха пъшкане и проклетия — завързваше се ръкопашен бой.

Напредваха обаче бавно. Имението на Талибранд беше същинска крепост.

Единственото предимство на нападащите бе, че мнозина бяха посещавали къщата и много добре познаваха плана на имението.

Нощта бавно падаше.

Постепенно защитниците бяха изтласкани до къщата. Братвин заповяда да се окопаят.

— Можем да превземем къщата само с бомби — изрече той замислено. — Другата възможност е продължителната обсада. Но сега, през това време на годината, по-голямата част от реколтата вече е в складовете им, значи не ги грози гладна смърт. Дявол да го вземе, какво правите тук, Хорн?

Той вече беше вдигнал пушката, когато позна приближаващия отзад човек.

— Май стана по-спокойно. Мисля, че не бихте искал да не присъствам на завършването на делото, нали?

Хорн изрече това с подчертано извиняващ се тон.

— Трябва още дълго да чакаме — отговори тихо Братвин.

Обърна се и погледна къщата, простряла се пред него в тъмнината.

Понякога на някого от защитниците се струваше, че вижда някакво движение, и от тъмните отверстия на прозорците прозвучаваха

изстрели.

— Разбира се, това е само въпрос на време — измърмори Братвин, — но трябва да бъдем търпеливи.

— Нима? — тихо попита Хорн. — Погледнете!

Отначало Братвин не разбра какво имаше предвид Дери, но после видя пламъците, които се издигаха от един хамбар.

— Огънят е запален вътре в къщата — недоверчиво констатира той. — Може би ще ги изгони навън. Вятърът се засилва. Но кой ли го е направил?

— Някой слуга на Джен Талибранд, който му има зъб.

Братвин поклати глава.

— Не, криундичанците винаги остават верни на господаря си.

Който и да го бе направил, огънят обхвана хамбара и се прехвърли към другите постройките.

Изстрелите вече звучаха само от главната част на сградата, защото защитниците не можеха да понесат задушливия дим.

Когато видяха пожара, нападащите тържествуващо завикаха.

— Позор! — мрачно изрече Братвин. — Та това е най-старата сграда на Криу'н Дич! Ако все пак издържи, тя ще стане паметник на позора на семейство Талибранд.

Колко дълго ще се задържат?

Кълба пушек се издигаха нагоре, цялата къща сякаш се превърна в гигантска камина.

Покривът на хамбара, в който започна пожарът, вече се срути и пламъците лумнаха нагоре, лижейки почернелите от дима стени.

След известно време вратата се отвори и група жени и деца излязоха навън, размахвайки бяло знаме. Нападащите им позволиха безпрепятствено да стигнат до полето, а сетне да заминат.

Братвин потърси с поглед Хорн и беше учуден, че си е отишъл. Вдигна рамене и заповяда на хората си да настъпят и да завземат все още отворената врата на залата.

Безспорно тя беше отворена, защото Талибранд искаше да направи последен отчаян опит да продаде живота си колкото се може по-скъпо.

Да, всичко стана точно така. Схватката беше внезапна.

Нападащите излязоха от укритията си, размахвайки мечове, защото в близък бой не можеха да използват огнестрелни оръжия.

На Братвин внезапно му дойде идея. Може би Хорн е поискал да знае какво става в къщата? Или иска да се опита лично да си разчисти сметките с Талибранд?

Ругаейки, Братвин измъкна меча си и се хвърли в битката.

На поляната пред отворената врата се сражаваше Джен Талибранд. Лицето му беше бледо, но спокойно, нападенията му бяха точни и смъртоносни.

На негова страна се биеха двама слуги.

Братвин скочи напред и извика:

— Това съм аз, Братвин!

Заедно с последните си думи той отблъсна настрана единия от слугите, за да си освободи място за действие с меча, сетне удари Талибранд.

Братвин погледна пронизания и си помисли: „Какво направих! Та аз дойдох да видя дали Хорн не е тук, а не да убивам Талибранд!“

Когато слугите се събраха около него и започнаха да го поздравяват с победата, той попита къде е Хорн.

Никой не знаеше.

ГЛАВА XX

Главното здание ярко пламтеше.

Дървеният покрив наполовина бе обхванат от пламъци, димът излизаше от двукрилата врата, през която беше проведена последната отчаяна атака.

В светлината на огъня Братвин обиколи къщата, разпитвайки всички за Хорн.

Най-сетне завърши обиколката си, без да получи отговор. Върна се, паднал духом.

Вероятно този глупак се е опитал да намери Талибранд и са го убили.

Може би...

Силен вик го изтръгна от мрачните му мисли. Обърна се и видя някой да сочи къщата.

От вратата, залитайки и обвит в дим, излезе човек, който носеше нещо на ръце.

Това беше Хорн. Без да приеме ничия помощ, той се спусна по склона и сложи товара си на земята.

— Бих искал някой да се погрижи за нея — изрече с хрипков от дима и горещината глас. — Тя беше жена на добър човек.

* * *

— Слязох долу, за да я потърся сред групата жени и деца, на които позволиха да си отидат — разказваше Хорн. — Съветник Братвин ми обясни, че нито един криундички слуга не ще се опълчи срещу господаря си. Смятах, че същото се отнася и за членовете на семейството на Талибранд, както и за семействата на слугите. Но явно някой вътре в къщата беше запалил пожара.

Братвин кимна.

— Жената на Ларс.

— Да, Мода Талибранд. Знаех, че мрази девера си и беше права, макар само да предполагаше деянията му. Когато не я открих сред другите жени, аз се убедих, че Талибранд е научил кой е причинил пожара и иска да ѝ отмъсти, затова я е заключил в горящата къща. Така и беше.

Хорн вдигна чашата с бира и отпи огромна глътка.

Съветниците седяха в меките си кресла в залата, ядяха и слушаха. Кимаха одобрително и си разменяха погледи с Братвин.

Лицата им все още изглеждаха изморени, но вече си бяха починали след нощния бой и продължиха заседанието си освежени.

Братвин се изкашля.

— За да ни разбира нашият високоуважаван гост Дери Хорн, предлагам част от обсъжданията да се провежда на английски език! Точка първа: решено е на космодрумите на Криу'н Дич повече да не се разтоварват и товарят тъй наречените андроици. Освен това в бъдеще гражданите на Криу'н Дич под заплахата от строго наказание не бива да участват в каквато и да било форма в търговията с андроици. Кой е съгласен?

Всички вдигнаха ръце.

— Точка втора: решено е, че Дери Хорн, гражданин на Земята, получава гражданство и на нашата планета.

Отново всички вдигнаха ръце.

— Точка трета: да се впише в книгата — Джен Талибранд заради престъплението си губи правото на гражданство, както и правото на наследство и на титлата Съветник на честта. Кой е съгласен?

За трети път всички вдигнаха ръце.

— Добре. — Братвин седна. — Въпросът за наследството ще изясним по-късно. Сега ще ви направя едно предложение, Хорн. Какво смятате да правите за синята си кожа? В края на краищата в това се заключаваше първоначалната идея да се различават андроидите от хората както на нашата планета, така и навсякъде. Вие с удоволствие бихте премахнал този цвят, нали?

Хорн смутено погледна синята си кожа.

— Доколкото зная, това е невъзможно.

Братвин бръкна в джоба си и извади сивия портфейл на Ларс Талибранд.

— Като приятел на загиналия Гражданин на Галактиката — намигна той, — мисля, че вие трябва да намерите друг Гражданин на Галактиката, който е готов да ви помогне. Може би знаете, че на Верние живее лекар, който се нарича Гайк и има същата титла като Ларс Талибранд. Ще ви изпратим при него и твърде вероятно е той да знае пътищата и средствата как да победи тази синя зараза.

Той се настани по-удобно и протегна портфейла на Хорн.

— Мисля, господа, че няма никой по-достоеен да получи бившия документ за гражданство на Ларс Талибранд, нали?

Във въпросителния му тон се съдържаше констатация. Братвин огледа събралите се. Всички кимнаха одобрително.

— Какво ще стане после?

Хорн стана и закрачи назад-напред.

— Не зная. Трябва да се погрижим тази търговия да престане. Може би ще е достатъчно да забраним на търговците да използват космодрумите. А ако е недостатъчно... е, ще говорим по-късно.

— Правилно. Може би е по-добре да отидете в работния ми кабинет?

Малко смутен, Хорн се подчини. Когато влезе в малката стая, зад гърба си чу смеха на хората.

Мода Талибранд стана от стола, за да го поздрави.

Беше снела траурното облекло и носеше простичка бяла рокля, която беше обикновената дреха на жените на Криу'н Дич. По лицето ѝ се четеше странна смесица от радост и печал.

Дълго мълчаха.

Най-сетне тя заговори с такъв тон, като че ли продължаваха току-що прекъснат разговор.

— Както знаете, винаги съм вярвала, че няма по-добър човек от моя мъж. Изглеждаше ми такъв в сравнение със своя брат. Но сега съм убедена, че в Галактиката има още един човек като Ларс, и аз го срещнах. А там, където има двама, би трябвало да има още много такива.

В гърлото на Хорн внезапно се надигна буца, той не можеше да приказва.

Мислеше за рижия човек, когото видя убит в хотелската стая на Земята.

* * *

Решението бе обявено.

Обясниха на Шембо новите наредби за търговията с андроиди и му съобщиха, че за в бъдеще ще се наложи да се откаже от нея, колкото и да е печеливша.

Той се усмихна и вдигна рамене.

— Търговия ще има. — Мислено вече търсеше замяна. — Ако не с това, то с друго.

Решението достигна и планетата, където корабите кацаха до бурното солено море. Внезапно тук повя леден вятър.

Но на Търсуърлд, Верние, Лигос и на други светове то беше като слънчев лъч, пробил буреносните облаци.

По-късно така стана и на другите светове, чиито названия не бяха известни на повечето хора.

Съобщиха и на Диз и той каза:

— Никога сериозно не съм вярвал, че ще успее да направи това.

Диз се отказа от мечтата си да стане капитан на собствен кораб и обмисли дали не може да си намери такава работа, чрез която да изкупи неволното си участие в търговията с роби.

Решението стана известно и на Земята и Дери Хорн старши каза намръщено на баща си:

— Това сукалче, синът ми, наистина е извършил нещо забележително там, извън границите!

— Освен всичко друго той развали хубавия бизнес на някои хора — измърмори баща му, четейки съобщението, че Верние, Търсуърлд и Лигос са последвали примера на Криу'н Дич и са затворили космодрумите си за търговията с андроиди.

Сетне мълчаливо погледнаха Роул, слугата им.

Дали той знаеше?

Разбира се, решението много бързо се разпространи сред анROIDИТЕ, много по-бързо, отколкото официалното му признаване.

Нали анROIDИТЕ работеха като разсилни!

След като решението стана известно на Земята, шофьорът на един боклукчийски камион, който служеше за връзка между Дорди и Бърл, им го събщи.

В работната му зона се намираше и хотелът, където беше убит Ларс Талибранд. Освен това той живееше в една барака с Бърл.

Именно той донесе в хотела съобщение от Бърл за Дорди.

— Какво ще кажеш, а? Никога не съм мислил, че този толкова хилав на вид младеж ще победи. Какво мислиш да правиш, ако решението бъде прието и тук и задълженията, които ни задържат, изчезнат? Отначало аз...

Последва дълъг низ буйни фантазии.

След като го изслуша, Дорди се усмихна и му отговори. Това беше резултат от дълги размишления.

— Най-добре е да предложим да дадат на Дери Хорн званието Гражданин на Галактиката!

ЕРИК ФРАНК РЪСЕЛ

ЕЛ СТОУ

Естествено, те нищо не правят току-така. На онзи, който не ги познава, някои неща и разните му там техни правила ще му се сторят прекалено странни. Та в края на краищата да управляваш ракета в Космоса — не е като да плаваш в дълбок вир!

Погледнато от друг ъгъл, съставянето на смесени екипажи е нещо напълно разумно. При всички полети извън земната орбита — до Марс, астероидния пояс или още по-далеч — белите хора са заети с управляването на машините и определянето на курса, защото те са изобретили космическите кораби и най-добре ги познават. В замяна на това корабните лекари до един са негри, защото по незнайни причини нито един негър не боледува от космическата болест и не му се гади при безтегловност. Докато бригадите за външни ремонти изцяло са съставени от марсианци, защото те по природа дишат малко въздух и не се боят от космическа радиация.

Такива смесени екипажи работят и по трасетата към Слънцето, например до Венера. Но в тях винаги е включен и резервен пилот — здравеняк като Ел Стоу. И не напразно. От него започна всичко. Аз никога няма да го забравя — и досега ми стои пред очите. Какъв момък само!

Когато го видях за пръв път, бях дежурен на входа. Космическият ни кораб се наричаше „Маргарет Сити“, по документи се водеше към космодрума на Венера, откъдето бе получил и името си. Трябва ли да казвам, че нито един космонавт не го наричаше иначе, освен „Маргаритката“...

Бяхме кацнали на колорадския космодрум, на север от Денвър, с пълни трюмове — оборудване за производство на часовници, научна апаратура, машини за селското стопанство, инструменти за града и в прибавка сандък с радиови игли за Венерианския институт по рака. Освен това всичките ни осем пътници бяха агрономи. Чакахме да прозвучи сигналът за отлитане, когато се появи Ел Стоу.

Височината му беше почти два метра, тежеше сто и двадесет килограма, а пристъпваше с лекотата на балерина. Струваше си да се наблюдава. Небрежно изкачи дуралуминиевата стълба и като турист в автобус размахваше кожена чанта, в която спокойно биха се събрали и леглото му, и дори някой и друг гардероб.

Когато се качи, ме огледа, забеляза емблемата на фуражката ми и каза:

— Здравей, сержант. Аз съм новият резервен пилот. Трябва да се представя на капитан Макнолти.

Знаех, че чакаме новия резервен пилот. Джеф Дъркин беше получил повишение на първокласната красива марсианска играчка „Прометей“. Значи това е неговият заместник! Че е човек от Земята, се виждаше веднага, но не беше нито бял, нито негър. Лицето му беше обикновено, не изглеждаше глупаво, кожата му беше опъната и сякаш добре обработена. А очите му направо пламтяха. Веднага личеше, че не е обикновена личност.

— Добре дошъл на борда, момко — приветствах го аз, но не му протегнах ръка, още щеше да ми трябва. — Отваряй чантата си и я носи за стерилизация. Капитанът е в носовата част.

— Благодаря — отговори той, без да се усмихне.

Вдигна тежката си чанта и като я размаха, влезе в люка.

— Излитаме след четиридесет минути — викнах след него.

* * *

И не го видях повече, докато не оставихме след себе си триста хиляди километра и Земята не се превърна в зеленикав полумесец. Гласът му прозвуча в коридора — питаше къде да ме намери.

— Сержант — обърна се към мен и ми протегна нареждането, — идвам за полагащите ми се неща.

Докато изричаше тези думи, се облегна на бариерата, тя изскърца и се огъна в средата.

— Ей, какво правиш! — изревах аз.

— Моля за извинение!

Той се изправи и бариерата си възвърна предишния вид. Подпечатах нареждането, влязох в склада и взех един лъчев пистолет

заедно с пълнителя. Най-големите блатни ски за Венера се оказаха със седем номера по-малки, но по-хубави нямаше. Освен това получи туба с най-доброто смазочно масло, кутия с графит, батерийки за микровълновия радиофон и дори пачка таблетки с надпис: „Подарък от Корпорацията на ароматичните тревни от Планетата на бракосъчетанията“.

Таблетките ми върна с думите:

— Вземи си ги, повдига ми се от тях.

Останалото събра накуп, без да му мигне окото. Никога досега не съм виждал по-неизразителна физиономия.

Но когато видя скафандрите, по лицето му се появи нещо като замисленост. На стената като изгъркани кожи висяха тридесет земни скафандър, а до тях — шест марсиански шлема с нарамници: на марсианците повече от една десета от атмосферата не им е нужно. За Ел Стоу нямаше нищо подходящо. Не бих могъл да му намеря, дори от това да зависеше животът ми. Все едно да напъхам слон в консервена кутия.

Той се обърна и с леки крачки си тръгна. Сигурно едва ли разбирате какво искам да ви кажа. Той с такава лекота придвижваше телесата си, че си помислих: ако му хрумне да буйства, най-добре ще е да не съм наблизо. Всъщност не забелязвах такава наклонност у него — не, изглеждаше напълно дружелюбен, макар и някак си загадъчен. Но най-ме поразяваше спокойната увереност на бързите му и безшумни движения. Сякаш подметките му са от дебела пореста гума.

Нашата „Маргаритка“ пълзеше, без да бърза, из пространството. Аз не изпусках от очи Ел Стоу. Любопитно ми беше що за човек е, бях срещал всякакви хора, обаче на такъв още не бях попадал. Той продължаваше да бъде необщителен, но винаги вежлив, работата си вършеше бързо, прецизно и компетентно. На Макнолти се хареса много, а иначе нашият капитан никак не е навит веднага да се целува с новаците.

* * *

На третия ден Ел потресе марсианците. Както сигурно знаете, тези опулени, едва дишащи безделници с десет пипала вече две

столетия не изпускат световната титла на Слънчевата система по шах. Никой от другите планети не може да ги победи. Те просто са побъркани на тази тема — често ги виждах събрани на група да се оцветяват във всички цветове на дъгата от вълнение, когато след дълго мислене някой преместваше една пешка напред.

Веднъж след вахта Ел прекара цели осем часа без прекъсване в тесния шлюз при само една десета от нормалното атмосферно налягане. От високоговорителите дългите паузи изведнъж се сменяха с диви вопли и пронизително чуруликане, сякаш октоподобните всички накуп се бяха побъркали. Когато свършваха работа, нашите ремонтници едва оцеляваха. Ел се беше съгласил да изиграе една партия с Кли Янг и... успя да го патира! Истинско чудо! Кли на последното световно първенство бе стигнал до шесто място и през живота си бе победен само в десет партии, и то от свои сънародници-марсианци.

След това жителите на Червената планета не го оставяха на мира. Освободеше ли се от вахта, те го замъкваха в шлюза. На единадесетия ден игра с шестима от тях едновременно — две партии загуби, три изкара наравно и една спечели. Октоподобните решиха, че е някакъв феномен (имайки предвид жителите на Земята естествено). Познавайки способностите им, и аз смятах така. Капитанът беше на моето мнение — дори нанесе резултата в бордовия дневник.

Сигурно си спомняте шума в средствата за масова информация през 2270 година по повод „мъжеството на мъдрия Макнолти“? Е, това стана космическа легенда. Когато благополучно се върнахме, капитанът надълго и нашироко разказваше на кого всъщност трябва да принадлежи славата. Но репортьорите както винаги си намериха оправдание. Той е бил капитан, казаха, а и фамилията му е подходяща — предизвиква приятни асоциации. Изглежда, че съществува цяла секта журналисти, която нощем сънува само приятни асоциации.

И целият този шум се вдигна заради някаква си обикновена летяща отломка — но заради нея косите ми побеляха! Парче желязно-никелов метеорит, движещ се бавно с нормална космическа скорост — бз-з-з-з! Орбитата му лежеше в плоскостта на еклиптиката и пресичаше курса ни под деветдесет градуса.

Какви поразии направи! Никога не съм си представял, че едно малко парче може да сътвори такава бъркотия. И досега в ушите ми

звучи свистенето на изтичащия през назъбената дупка въздух.

Доста въздух изгубихме, преди вратите да затворят автоматично аварирания сектор. Налягането падна до шест десети, когато заработиха компресорите и то започна бавно да се вдига. А на марсианците въобще не им се отрази — и шестте десети за тях са като да дишат сгъстен въздух.

В запечатания сектор остана един механик. Колегата му се спаси — едва изскочи през затварящата се вече врата. Но другият, както се казва, беше изтеглил вълчи билет и скоро щяхме да го изхвърлим през шлюза, както много наши другари, които така завършваха службата си на кораба.

Момъкът, който успя да се изплъзне, се опираше на стената и целият беше побелял от страх, когато се появи Ел Стоу. Челюстта му се мърдаше насам-натам, а очите блестяха като лампи, но гласът му си оставаше все така спокоен.

— Излез оттук и затвори херметично вратата! — нареди Ел и отмести настрани спасилия се механик. — Аз ще го измъкна. Когато почукам, отворете и ме пуснете да вляза.

Ние залостихме херметичната врата. Какво направи той там, така и не видяхме, но индикаторната лампичка показва, че е изключил автоматиката и е отворил вратата към аварирания сектор. След десет секунди лампичката угасна — вратата отново се затвори. Раздаде се силно настойчиво чукане. Ние отворихме и Ел веднага се вмъкна с безчувственото тяло на пострадалия човек. Носеше го като котенце и с такава скорост се понесе по коридора, че се изплашихме да не би от ускорението да пропусне завоя и да продупчи и носовата броня.

През това време открихме, че положението ни е лошо. Отказаха ракетните двигатели. Тръбите на Вентури бяха наред, а също и горивните камери. Инжекторите работеха великолепно — при положение, че впръскахме горивото ръчно. Ако не се смята малката дупка, корпусът беше невредим. Но системата за управление на двигателите бе излязла от строя — намираше се в същия сектор, където попадна метеоритът, и се бе превърнала в купчина старо желязо.

Това вече беше много сериозно. Всички бяхме убедени, че ни заплашва сигурна гибел. Не се съмнявах, че и Макнолти мисли така, макар в официалния си доклад да бе писал за „затруднение“. Напълно

в негов стил. Удивителното беше, че не е добавил: били сме „леко озадачени“.

Така или иначе, в този миг на преден план изскочиха марсианците: за пръв път от началото на полета им предстоеше истинска работа. Налягането вече се бе нормализирало и те трябваше да търпят, докато не се намъкнат в скафандрите си. Кли Янг завъртя нос, недоволно размаха пипала и запищя:

— Тук може да се плава!

И веднага щом се оказа в защитната дреха, регулира налягането до привычното за тях и изрази видимо облекчение.

Трябва да им се признае — марсианците поработиха съвестно. Те съумяваха да се задържат и на най-гладката, полирана ледена повърхност. Можеха да работят по дванадесет часа непрекъснато с такова количество кислород, което на човек би стигнало най-много за час и половина. Гледах как излизат през шлюза навън с опулените си очи и как мъкнат хранящите кабели, инструментите за поправка на корпуса и заваръчните апарати. От илюминаторите заструи синкаво сияние — бяха започнали да режат, изравняват и запущват нащърбената дупка.

През цялото това време ние като куршум летяхме право към Слънцето. Ако не беше станала аварията, скоро щяхме да завием и след четири часа да стигнем орбитата на Венера. Там щяхме да се оставим планетата да ни догони и спокойно да кацнем. Но когато в нас се вряза онова малко парче, курсът ни беше точно към най-горещата печка на Слънчевата система. Сега продължавахме да летим натам, а скоростта ни се увеличаваше непрекъснато от притеглянето на Слънцето. Спомних си, че в завещанието си бях записал да бъда кремиран, но не предполагах, че ще стане толкова скоро!

В носовата рубка Ел Стоу непрекъснато се съвещаваше с капитана и двамата астронавигатори. Вън по корпуса пълзяха марсианците и непрекъснато се озаряваха от пламъците на заваръчните апарати. Механиците естествено не изчакаха ремонтът да бъде завършен докрай — навлякоха скафандрите си, влязоха в аварирания сектор и се заеха да творят ред във възникналия хаос.

Всички бяха много заети, а ние останалите им завиждахме. Дори при безнадеждно положение е по-леко, когато има с какво да се

занимаваш. А да зяпаш мухите, докато другите работят, не е особено приятно.

Двама марсианци влязоха през шлюза, взеха няколко плочки от обшивката и отново изпълзяха навън. Един от тях бе взел и джобния си шах, но аз веднага му го конфискувах. Сетне тръгнах да видя нашия негър — корабния лекар Сам Хигнет.

Той успя да измъкне от гроба механика. Помогнаха му кислородът и масажът на сърцето. И преди се е случвало такова нещо, но невинаги успешно. Сам сякаш не знаеше какво бе станало и не проявяваше никакъв интерес. Такъв си беше, когато на леглото има болен човек. Дългите му ловки пръсти зашиха разреза на гърдите на болния със сребърни скоби и намазаха раната с йодирана лепкава течност, която бързо засъхна под струята хлороформ.

— Сам, ти си вълшебник! — възкликнах аз.

— Трябва да се благодари на Ел — отвърна той спокойно, — че го донесе навреме.

— Не прехвърляй вината на друг — пошегувах се.

— Сержанте — изрече Сам сериозно, — аз съм лекар. Правя каквото мога. Не бих го спасил, ако Ел не го беше донесъл навреме.

— Добре де, добре — съгласих се с него. — Така да бъде.

Сам е прекрасен човек. Но като останалите си колеги лекари е побъркан на тема етика. Оставих го да се занимава с болния, който вече дишаше равномерно.

* * *

На обратния път срещнах Макнолти, който проверяваше цистерните за гориво. Щом се беше захванал сам за тази работа, това означаваше много. Лицето му беше загрижено, значи нещата не бяха наред. Явно нямаше нужда отново да си правя завещание, защото никой нямаше да го прочете.

Гледах как високата фигура с горда осанка влиза в носовата рубка и го чух да шепне:

— Ел, ти сигурно...

После вратата се хлопна и стана невероятно тихо.

Изглежда възлагаше на Ел доста надежди. Какво пък, Ел е способен момък. Сега, когато всички летяха като мухи без глави из този ад, капитанът и мълчаливият резервен пилот се държаха като отдавнашни приятели.

Един агроном изскочи от каютата си. Поисках да се скрия в склада си, но ме забеляза, взря се в мен с широко отворени очи и изтърси:

— Сержанте, през илюминатора виждам някакъв полумесец!

Той стоеше изправен на пътя ми с изпъчени гърди, а аз се опулих насреща му. Щом Венера се вижда така, значи ние пресичаме орбитата ѝ. Той го знаеше и това ясно се отразяваше на лицето му.

— И така, колко ще ни задържи това нещастие? — настойчиво продължи той.

— Нямам никаква представа — отвърнах напълно искрено и се почесах по тила, като се стараех да изглеждам бодър и тъповат. — Капитанът прави, каквото е възможно. Имайте му доверие. Татенцето може всичко!

— Не мислите ли... хм-м... че ни заплашва опасност?

— О, разбира се, че не!

— Лъжете! — обвини ме той.

— Знаем, де — отвърнах му аз безгрижно.

Това го обезоръжи. Недоволен и загрижен, той се прибра в каютата си. Скоро ще види Венера в три четвърти фаза и ще разкаже на останалите. Тогава ще ни се разкатае душата. Ще попаднем в ада.

Последните остатъци от надеждата ми се изпариха, когато див рев и силен тласък ни известиха, че замлъкналите ракетни двигатели отново работят. Но това продължи само няколко секунди, а после отново настана тишина. Ясно, нещата са съвсем наред.

При появата на шума агрономът отново изскочи от каютата си като попарен. Сега знаеше най-лошото. Три дни бяха изминали от момента, когато Венера се виждаше като полумесец, и всички знаеха за положението ни. Планетата бе останала далеч назад и вече пресичахме орбитата на Меркурий. Но пътниците все се надяваха да стане чудо.

— Двигателите отново работят — завика насреща ми агрономът. — Значи...

— Нищо не значи — отвърнах аз. Нямаше нужда да събуждам напразни надежди.

— Но нима не направихме завой и не полетяхме обратно?

Той изтри течащата по лицето му пот. Не беше от уплаха — просто температурата вътре в кораба доста се различаваше от арктическата.

— Сър — заобяснявах аз, — сега се носим с такава скорост, че нищо не може да се направи.

— Ех, пропадна фермата ми — тъжно въздъхна той. — Пет хиляди акра най-хубава земя за отглеждане на венериански тютюн, без да се броят пасищата.

— Искрено ви съчувствам, но наистина е свършено с това.

„Бу-у-у-у!“ — отново заработиха двигателите. Внезапната сила ме отхвърли назад, а него го преви на две, сякаш от непоносими болки в корема. Там, на носа на кораба, някой — Макнолти или Ел Стоу — си играеше с моторите. Но не виждах никакъв смисъл в това.

— И защо го правят? — поинтересува се агрономът, когато се изправи.

— Сигурно ей така, момчетата се шегуват.

Той изсумтя негодуващо и се прибра в каютата си. Типичен емигрант от Земята — силен, здрав и мъжествен, — човекът беше не толкова разтревожен, колкото силно раздразнен.

Половин час по-късно из целия кораб прозвуча сигнал за общ сбор. Използваха го само по време на престой и никога досега при полет. Всички трябваше да се съберем в рубката. Предстоеше да преживеем нещо небивало в историята на космическите полети — може би прощалните думи на капитан Макнолти?

* * *

Така си и мислех — на тази последна среща ще председателства самият капитан. Не се удивих, когато го видях да стои на ниския подиум в ъгъла на рубката. Пухкавите му устни се бяха свили в горчива гримаса, но когато марсианците започнаха да влизат пълзешком в помещението и някой от тях се дръпна като от акула, по лицето му премина нещо подобно на усмивка. А Ел Стоу, изпънал се в

стойка мирно до самото му рамо, погледна безизразно през същия този марсианец, сякаш беше прозрачен, сетне извърна странно светещите си очи някъде встрани — изглежда през живота си досега не беше виждал нещо по-досадно.

— Хора и ведрози — започна Макнолти („ведрос“ по марсиански означава възрастен), — не виждам смисъл да ви обяснявам своеобразното положение, в което се намираме.

Гледай го ти! Този човек умееше да си подбира думите! „Своеобразно положение“! Ха!

— Ние сега сме по-близо до Слънцето от който и да било кораб през цялата история на космическите полети...

— Хе, космически полети — нетактично се ухили Кли Янг.

— Шегите за накрая — прекъсна го с леден тон Ел Стоу и марсианецът мигновено притихна.

По лицето на капитана премина гримаса.

— Движим се към Слънцето — продължи той — по-бързо от всеки друг космически кораб. Казано честно, шансът ни да се спасим е едно на десет хиляди.

След тези думи капитанът погледна предизвикателно Кли Янг, но той бе по-тих от водичка и по-нисък от тревичка.

— Въпреки това шанс съществува и ще се опитаме да се възползваме от него.

Вперихме тъпи погледи в него, като не разбирахме какво е измислил. Всеки от нас знаеше прекрасно, че да се завие зад Слънцето е абсолютно невъзможно, както и да се върнем обратно, заради могъщото му притегляне. Оставаше ни само да се носим напред и напред, докато последното ослепително припламване не ни разнесе на атоми.

— Предлагаме да преминем на кометна орбита — продължи невъзмутимо Макнолти. — Двамата с Ел Стоу, а и астронавигаторите също, смятаме, че съществува нищожна вероятност за успех.

Най-сетне ни стана ясно — това е теоретичното положение, което често се обсъжда от математиците и астронавигаторите и още по-често се използва в разказите от писателите. Този път обаче ще бъде приложено на практика. Същността му се състоеше в следното: изстискване от двигателите всичко, на което са способни, набиране на огромна скорост и излизане на изтеглена като на комета орбита.

Теоретично корабът ще премине толкова бързо край Слънцето, че подобно на махало ще продължи към другия край на орбитата. Мило измислено, но ще успеем ли да го осъществим?

— Изчисленията показват, че при нашето положение има известен минимален шанс да успеем — изрече Макнолти. — Мощността на двигателите е достатъчна, горивото ще стигне, за да наберем нужната скорост и да поемем нужния курс. Единственото, в което сериозно се съмнявам, е дали ще издържим при максималното доближаване до Слънцето.

Той изтри потното си чело и така несъзнателно подчерта трудността на предстоящото изпитание.

— Нека наречем нещата с истинските им имена — ще ни бъде дяволски горещо!

— Готови сме, капитане — обади се някой и в помещението се чува възгласи на одобрение.

Кли Янг стана, размаха едновременно четири пипала и зачирика весело:

— Каква идея! Прекрасна е! Аз, Кли Янг, от името на съплеменниците си я поддържам. Предлагам всички да се намърдаме в хладилника, докато прелитаме край Слънцето.

Макнолти кимна в знак на съгласие и каза:

— Всички ще бъдем в хладилния сектор и ще търпим, колкото можем.

— Точно така — продължи марсианецът. — Разбира се. Но ние няма да можем да управляваме кораба, докато сме в хладилника, долепени един до друг като четиридесет порции плодов сладолед. Някой трябва да е в рубката. И да поддържа курса до мига, в който се изпържи. Някой трябва да изиграе ролята на печено.

Той така се опи от красноречието си, че заразмаха всичките си пипала.

— И понеже не може да се отрече, че ние, марсианците, значително по-леко понасяме увеличаването на температурата, предлагам...

— Глупости! — прекъсна го Макнолти.

Но резкият му тон не измами никого. Марсианците, въпреки че са самохвалковци и малко надути, са прекрасни приятели и колеги!

— Добре де — недоволно изчурулика Кли Янг, — кой тогава ще бъде пържолата?

— Може би аз, а може и не — произнесе тихо и странно Ел Стоу, сякаш той беше единственият кандидат и само слепец не би го забелязал.

Наистина беше прав! Напълно подходеше за тази работа. Само той беше способен да понесе горещината, която се лееше през носовите илюминатори. Можеше много, което никой друг не би могъл. Пък и в края на краищата той беше резервният пилот.

Но въпреки това не бях на себе си. Представих си го да стои там сам-самичък и от това, колко ще успее да издържи, зависи нашият живот... А огненото Слънце протяга пламтящите си пипала...

— Ти ли? — възкликна сърдито Кли и опули изпъкналите си грозни очи. — Ама разбира се! Тъкмо исках да те матирам в четири хода и ти измисли това, за да ми избягаш.

— В шест — отвърна равнодушно Ел. — За по-малко няма да успееш.

— Четири са! — яростно завика Кли с тънкото си гласче. — И в такъв момент ти...

Макнолти не издържа. Лицето му почервения така, сякаш щеше да получи сърдечен удар, и се обърна към размахващия пипалата си марсианец:

— Вървете по дяволите с вашия проклет шах! — зарева той. — Всички по местата си! Пригответи се за ускорение! Щом дам сигнал за обща тревога, всички бягайте в хладилника!

Той се огледа. Червенината бавно се оттегляше от лицето му.

— Всички, освен Ел.

* * *

Когато двигателите зареваха глухо и ние се понесохме напред, оставяйки зад себе си черна опашка, всичко тръгна по реда си. Вътре в кораба ставаше все по-горещо и по-горещо. Капки пот течаха и по гърбовете ни, и по металните стени. Как е било в носовата рубка, не знаех и не исках да зная. Марсианците засега се чувстваха прекрасно — ето кога човек можеше да им завиди за нелепия строеж на тялото.

Не броях течащите минути, но бяха минали две вахти и една почивка, когато прозвуча сигналът за обща тревога. По това време на кораба вече не се живееше. Аз не се потях — аз бавно се топях и водата се стичаше в обувките ми.

Сам, разбира се, понасяше това по-леко от другите жители на Земята и се държа така, докато болния повече не го заплашваше нищо. Провървя му на този механик! Веднага го вкарахме в хладилника и лекарят трябваше да е около него.

Останалите отидоха там, когато прозвуча тревогата. Това не беше просто хладилник, а най-здравият и прохладен сектор на кораба — бронирано помещение с тройна защита, където се съхраняваха инструментите. Там се намираха лазаретът и просторна гостна за пътниците. Всички се настанихме с най-големи удобства.

Всички освен марсианците. За побирание — побраха се, но без никакви удобства. Не им понася нормалното налягане — не само им е душно, но и в помещението вони така, сякаш обливат мръсен козел с ферментираща ракия. Кли Янг пред очите ни взе едно шишенце с лек парфюм и го протегна на полуродителя си Кли Морг. Той взе шишенцето, с отвращение ни изгледа и демонстративно го помириса по най-оскърбителен начин. Но никой не му обърна никакво внимание.

Тук бяха всички освен Макнолти и Ел Стоу. Капитанът се появи след около два часа. Личеше, че в рубката не му е било леко — изглеждаше ужасно. Измъченото му лице блестеше от пот, някога пухкавите му бузи се бяха обтегнали. По кожата му навсякъде имаше изгорени места. Винаги стегнатата и чиста униформа сега висеше на него като торба. От пръв поглед ставаше ясно, че е стоял там, докато е издържал.

Мина край нас, олюлявайки се, и се вмъкна в кабината за първа помощ, където с труд се съблече. Лекарят го намаза от главата до петите с нещо против изгаряне. Ние чувахме дрезгавите стонове на капитана, когато Сам се престараваше с масажа.

Горещината стана непоносима. Тя изгаряше всеки мускул на тялото ми. Няколкото механици се бяха съблекли напълно. Скоро и пътниците последваха примера им. Моят агроном с нещастен седеше по плувки и тъжеше за своите несбъднали се мечти.

Щом излезе от кабината, Макнолти се строполи на една койка и произнесе тихо:

— Ако оцелеем още четири часа, значи сме успели.

В този миг моторите затихнаха. Веднага разбрахме каква е работата — изпразнила се беше едната цистерна с гориво, а релето, което трябваше да превключи двигателите на другата, не сработи. За такива случаи в машинната зала трябваше да стои дежурен механик, но от горещината и вълнението никой не се беше сетил за това.

Не успяхме да се опомним от изненадата, когато Кли Янг скочи към вратата и изчезна, преди да осъзнаем какво става. Само двадесет секунди по-късно двигателите отново зареваха.

До самото ми ухо прозвуча звън — през последните два дни телефоните не работеха заради влиянието на Слънцето. Вдигнах слушалката и процедих:

— Да?

До мен достигна гласът на Ел:

— Кой го направи?

— Кли Янг — отвърнах. — Още е там.

— Сигурно... е отишъл да вземе шлем — досети се Ел Стоу. — Предай му... че съм му много благодарен!

— Как е при теб? — поинтересувах се.

— Пече — отвърна той. — Нещо става с очите ми. — Помълча малко. — Сигурно ще издържа... някак си. Чуete ли свирене... дръжете се здраво.

— Защо?

— Искам да... завъртя кораба. Горещината ще се разпредели по-равномерно...

Чух го как затвори телефона. Веднага предадох на другите да се захванат за нещо и да чакат сигнала на Ел. Само марсианците нямаше защо да се тревожат: имаха си прекрасни смукала и можеха с тях да се задържат и на гол астероид.

В този миг се върна Кли. Ел се оказа прав: той мъкнеше шлемове за сънародниците си. Температурата беше такава, че дори марсианецът беше толкова отслабнал, та едва се справяше с товара си.

Зарадвани, марсианците надянаха шлемовете, херметизираха шевовете и веднага намалиха налягането вътре. Тутакси се развеселиха. Чудно ми се стори обстоятелството, че си слагаха скафандри не за да пазят въздуха като нас, а да се избавят от него...

Едва успяха да се облекат и да извадят шахматната дъска, когато сигналът прозвуча. Хората се заловиха кой където можеше, а марсианците се засмукаха с пипалата си към пода и стените. Нашата „Маргаритка“ започна бавно да се върти около надлъжната си ос. Шахматните фигури се затъркаляха по пода, после по стените и накрая по тавана. Слънчевото притегляне, разбира се, си играеше с тях, както си иска. В този миг видях сърдитото зачервено лице на Кли, който мрачно наблюдаваше преместването на един черен офицер около него. Сигурно в шлема се носеха най-солени марсиански изрази.

— Остават ни още три часа и половина — изръмжа Макнолти.

* * *

Четирите часа, за които ни каза капитанът, означаваха два часа приближаване към Слънцето и два отдалечаване. Затова скоро се озовахме най-близо от всички до тази нажежена пещ. Сега идваше най-опасното.

Аз обаче не помня нищо — загубих съзнание около двадесет минути преди това и дойдох на себе си след час и половина. Какво бе ставало през това време, мога само да гадая и да се досещам, но се старая да мисля колкото се може по-малко. Слънцето грееше свирепо като окото на разярен тигър — короната му протягаше езиците си към дребното корабче с полумъртвия си екипаж, а на носа зад безполезните кварцови стъкла самотният Ел гледаше приближаващия се ад...

Опитах се да стана и веднага се търколих обратно като чувал с парцали. Корабът вече не се въртеше, а се носеше напред. Бях паднал просто от слабост. Чувствах се ужасно.

Марсианците вече бяха дошли на себе си — знаех си, че ще бъдат първи. Един от тях ми помогна да се изправа на крака и ме държа, докато успях да се справя със собствените си крайници. Забелязах друг марсианец да лежи разпънат над Макнолти и още трима пътници — така с тялото си ги пазеше от горещината. И то успешно, защото те се свързеха непосредствено след него.

С труд се добрах до телефона и свалих слушалката. Духнах. Но имах толкова малко сили, че нищо не стана. Напразно си изразходвах въздуха, той и така не ми стигаше. Цели три минути държах

слушалката и събирах сили, после надух гръд и духнах — на другия край се чу свирене...

Но Ел не отговори.

Повиках го още няколко пъти, ала отговор нямаше и нямаше. От усилията ми причерня и отново се повалих на пода. В помещенията на кораба горещината беше все така ужасна; чувствах, че скоро ще изсъхна като мумия, която хиляди години е лежала в пясъците на пустинята.

Вратата се отвори и Кли Янг с труд и много бавно изпълзя навън. Още беше с шлема си. След пет минути се върна и каза през диафрагмата на скафандъра си:

— Не успях да стигна до носовата рубка. На половината път стана по-горещо от печка, а и въздух там няма.

Погледнах го въпросително и той обясни:

— Автоматичните врати са заключени. В носовата рубка цари вакуум.

Това означаваше, че са поддали илюминаторите. Иначе въздухът не би изтекъл навън. Имахме достатъчно запасни стъкла и нямаше да е трудно да подлепим развалените. Но сега летяхме напред — може би в правилна посока, а може би не — с празна, без въздух рубка, от която до нас достигаше единствено зловеща тишина.

Постепенно идвахме на себе си. Последен се свести пострадалият механик. Сам успя все пак да го спаси. И тогава Макнолти зарева радостно:

— Минаха четири часа! Ние успяхме!

Отвърнахме му с „Ура!“, но то прозвуча много слабо. Въпреки това от тази новина в каютата изведнъж стана по-хладно с десетина градуса! Радостта ни придаде нови сили — не мина и минута и вече не усещахме и следа от слабостта и се приготвихме за бой. Но трябваше да минат цели четири часа, преди бригадата механици в скафандри да успее да донесе в малкия лазарет тежкото тяло на Ел.

— Как си, приятелю? — попитах го аз.

Той изглежда ме чу, защото мръдна пръстите на дясната си ръка, преди вратата да се затвори зад него с остър стържещ звук. После двама механици отидоха в неговата каюта, донесоха огромната кожена чанта и отново се затвориха в лазарета. Ние с марсианците останахме

навън. Кли Янг се въртеше насам-натам по коридора и сякаш не знаеше къде да дене пипалата си.

След час от лазарета излезе Сам и ние веднага го наобиколихме.

— Как е Ел?

— Сляп като къртица — поклати лекарят глава. — Не може да говори. Било му е ужасно тежко.

Ето защо не ми отговори, когато го повиках по телефона!... Погледнах Сам право в очите.

— Сам, ти ще можеш ли... ще можеш ли с нещо да му помогнеш?

— Ех, само да можех! — Черното му лице стана много изразително. — Ти сам знаеш, сержанте, как бих желал да го оправя, но не е по силите ми. — Той безсилно разпери ръце. — Това надвишава скромните ми възможности. Може би когато се върнем на Земята...

Млъкна и отново се върна в лазарета.

— Колко тъжно! — произнесе отчаяно Кли.

* * *

До края на живота си няма да забравя вечерта, когато ни поканиха в нюйоркския астроклуб. В него — както тогава, така и сега — се събира само най-отбраното общество, което можем да си представим. За да бъде избран за негов член, един астронавт трябва да е направил нещо подобно на истинско чудо. Тогава този клуб наброяваше девет членове, а и сега са само дванадесет.

Председателстваше Майс Уолдърн — знаменитият пилот, който през 2263 година спаси онзи марсиански лайнер. Строго официален той стоеше начело на масата, а до него Ел Стоу. На отсрещната страна видях веселата физиономия на Макнолти, от която не слизаше доволна усмивка. А до него се намираще старият беловлас Кнут Йохансен — геният, изобретил системата „Л“, известна на всеки астронавт.

На останалите места за гости смутено се въртяха хората от екипажа на нашата „Маргаритка“ заедно с марсианците, плюс тримата пътници, които поради този случай бяха решили да отложат

излитането си. Имаше и няколко репортьори с камерите и микрофоните си.

— Джентълмени и ведроси — започна речта си Майс, — това е безпрецедентно събитие в историята на човечеството и на нашия клуб. Ето защо смятам за особена чест лично да внеса едно предложение — да приемем за член на клуба резервния пилот Ел Стоу, който напълно е достоен за това.

— Поддържаме! — викнаха едновременно трима членове на клуба.

— Благодаря ви, джентълмени.

Той въпросително повдигна вежди. Осем ръце се вдигнаха над масата.

— Прието единодушно!

Като погледна стоящия мълчаливо до него Ел Стоу, Майс започна да го превъзнася до небесата. Той говореше и говореше, а Ел все така си седеше с безразличен вид.

Видях как доволната усмивка на Макнолти започна да става все по-широка и по-широка. Стариат Кнут гледаше Ел с нелепа бащинска нежност. Екипажът не сваляше очи от героя, а всички камери бяха насочени само в него.

Аз също го погледнах. Оправените му очи сияеха, но лицето му беше неподвижно независимо от хвалебствените думи и всеобщото внимание.

Ала след десетина минути забелязах, че и на него накрая му стана неудобно. И ако някой ви каже, че един робот модел Л-100-У е безчувствена машина, плюйте му в лицето!

ХЕНРИ КАТНЪР, КЕТРИН МУР ДВУРЪКАТА МАШИНА

Още от времето на Орест е имало хора, преследвани от фуриите^[1]. Едва в двадесет и втори век обаче човечеството си произведе истински стоманени „фурии“. Тогава то бе достигнало критичната точка в развитието си и имаше всички основания да създаде такива човекоподобни роботи — те като кучета вървяха по следите на извършилите убийство. Това престъпление се смяташе за най-тежкото.

Всичко беше много просто. Убиецът предполагаше, че е в пълна безопасност, но изведнъж чуваше зад гърба си нечии равномерни крачки. Обръщаше се и що да види — двурък робот го следваше по петите, човекоподобно същество от стомана, което за разлика от живия човек беше абсолютно неподкупно. От тази минута на убиеца му ставаше ясно, че всемогъщият електронен мозък със способността си да прониква в чуждите мисли, каквато не притежаваше нито едно човешко същество, е произнесъл присъдата си.

Престъпникът непрекъснато чуваше стъпките зад гърба си. Сякаш някакъв подвижен затвор го ограждаше с невидима решетка от останалия свят. От този миг осъзнаваше, че вече никога няма да е сам. И ще настъпи денят — макар и той да не можеше да предположи кога именно, — когато роботът от негов тъмничар ще се превърне в палач.

В ресторанта Данър се отпусна удобно в креслото, сякаш отлято по формата на човешкото тяло, и затворил очи, за да се наслади по-добре на букета, примляскваше при всяка глътка вино. Тук се чувстваше в пълна безопасност. Да, в абсолютна безопасност. Ето вече почти един час седи в разкошния ресторант, поръчва си най-скъпите ястия, вслушва се в тихата музика и в приглушения разговор на посетителите. Тук е хубаво. А най-хубаво е да имаш толкова много пари закуп.

Наистина, за да се сдобие с тях, се наложи да стигне до убийство. Но той изобщо не чувстваше вина — щом не те хванат, не си

крадец! А на него му е гарантирана пълна безнаказаност, такава нито един човек досега не е имал. Прекрасно знаеше какво наказание очаква убиеца. И ако Харц не го беше убедил, че е в пълна безопасност, Данър никога не щеше да се реши да натисне спусъка...

Някаква стара, отдавна забравена дума изплува в паметта му — грях... Ала нищо не събуди в душата му. Някога тази дума по странен начин беше свързана с чувството за вина. Отдавна, не сега. Оттогава човечеството е стигнало далеч в развитието си. Понятието грях се превърна в безсмислица.

Данър се помъчи да не мисли за това и се зае със салатата от палмова сърцевина. Не му хареса. Е, случва се и така. Няма нищо свършено. Отпи от виното. Приятно му бе да усеща как чашата като жива потрепва в ръката му. Виното беше превъзходно. Помисли дали да не си поръча още, но сетне реши, че няма нужда. За днес май му стига толкова. Нали за в бъдеще го очакват многобройни разнообразни развлечения! Заради това си струваше да се постави много нещо на карта. Преди никога не му се беше представял подобен случай.

Данър беше от хората, които не са за този век. Помнеше последните дни на утопията, но тогава беше още много млад и не усещаше пресата на новата политика, която компютрите въведоха за творците си. В далечните години на младостта му разкошът бе достъпен за всекиго. Помнеше времето на детството си: последните ескаapistки^[2] машини показваха блестящи с всички цветове на дъгата, утопични, омагьосващи картини, които никога не са съществували в реалността и едва ли могат да съществуват. А сетне жестоката политика на икономии сложи край на удоволствията. Всеки разполагаше само с най-необходимото. И всички бяха задължени да работят. А Данър мразеше работата с всички фибри на душата си.

Когато стана този прелом, той беше още твърде млад и неопитен, за да излезе победител в конкурентната борба. За богати можеха да се смятат единствено онези, които успяха да заграбят предметите на лукс, произвеждани все още от машините. На Данър му останаха само ярките спомени и мрачната злоба на излъгания човек. Единственото, което искаше, бе да върне предишните щастливи дни и му беше все едно как ще го направи.

И най-сетне постигна своето. Плъзна пръст по края на чашата и почти усети как тя отвърна на лекото докосване с едва чул звън. „Нима

е кристал?“ — помисли Данър. Твърде слабо познаваше луксозните предмети и не се оправяше много добре във всичко това. Но ще се научи. През целия останал живот му предстои да се учи и да вкуси най-последното щастие.

Погледна нагоре и през прозрачния покрив видя неясните очертания на небостъргачите. Заобикаляха го от всички страни подобно на каменна гора. И това беше само един град. Когато се измори от него, ще има други градове. Цялата страна, цялата планета беше оплетена с мрежа, съединяваща градовете един с друг като огромна паяжина, която приличаше на загадъчно полуживо чудовище. И това се нарича общество.

Като че ли креслото се олюля под него.

Грабна чашата с вино и я пресуши на един дъх. Непонятното чувство за някакво неудобство, сякаш самата земя, върху която беше издигнат градът, потрепери, беше нещо ново за него. Причината беше — ами да, разбира се! — причината беше този незнаен страх.

Страхът, че досега не са го открили.

Смисълът изчезваше. Градът е сложен комплекс и естествено живее спокойно, защото разчита на неподкупността на машините. Единствено те удържат хората от израждане и от стремителното им превръщане в измиращи животни. И сред множеството машини аналоговите компютри станаха жироскопи на всичко живо. Те разработват законите и следят да бъдат изпълнявани — закони, които са необходими на човечеството, за да живее. Данър не разбираше много-много промените, разтърсили обществото, но все пак си изясни нещичко.

Чувстваше, че във всичко това има определен смисъл: че е презрял законите на обществото, че сега седи в разкошен ресторант, потънал в мекото удобно кресло, отпива бавно вино от чашата си, слуша музика и зад гърба му няма никаква „фурия“ като доказателство, че компютрите са ангели-пазителни на човечеството.

Ако дори и „фурията“ може да се подкупи, в какво ще вярват хората?

И тогава тя се появи.

Данър забеляза, че всички звуци наоколо замлъкнаха. Той се вцепени с вилица в ръка и се втренчи в другия край на залата, където се намираше вратата.

„Фурията“ беше по-висока от човешки ръст. За момент застина на вратата и лъч от следобедното слънце се отрази от рамото ѝ. Роботът нямаше очи, но сякаш погледът му опипваше целия ресторант, без да бърза, маса след маса. Сетне прекрачи прага и слънчевото зайче се плъзна встрани. Подобен на висок мъж, облечен в стоманени доспехи, роботът бавно вървеше между масите.

Данър побутна недокоснатата си чиния и помисли: „Той не идва за мен. Всички, които седят тук, се губят в догадки, но аз твърдо зная, че не е дошъл за мен.“

И в паметта му ясно и отчетливо, в най-малките подробности, сякаш спомени, които се появяват в съзнанието на удавник, изплува разговорът му с Харц. Като в капка вода, способна да отрази широка панорама и да я концентрира в мъничък фокус, сега в паметта му се фокусираха тридесетте минути, прекарани в лабораторията на Харц, където при натискане на едно копче стените стават прозрачни.

Отново видя Харц, пълен блондин с тъжно спуснати надолу вежди. Той изглеждаше необикновено отпуснат, докато не заговореше, и тогава пламенният му темперамент караше дори въздухът да завибрира. Данър си спомни как стоеше пред масата на Харц и по лекото треперене на пода усещаше едва чутото боботене на компютрите. Виждаха се добре през стъклото: гладки, блестящи, с просветващи огънчета като свеци в кандила. Отдолу се носеше глухото им жужене — сякаш машините асимилираха фактите, осмисляха ги и като оракули изричаха изводите си на загадъчния език на числата. Само хора като Харц са способни да разберат това, което те предсказват.

— Имам за теб работа — започна той. — Искам да премахнеш един човек.

— Да имаш да вземаш! — отговори му Данър. — Да не ме смяташ за глупак?!

— Чакай, не бързай. Нима не ти трябва пари?

— За какво? — горчиво попита Данър. — За разкошно погребение ли?

— За разкошен живот! Знам, че не си глупак. До болка ми е известно, че няма да се съгласиш да изпълниш молбата ми, ако не получиш парите и гаранция за безнаказаност. Точно това смятам да ти предлага. Гаранция за безнаказаност.

Данър погледна през прозрачната стена към компютрите.

— Да, бе, разбира се.

— Чуй ме, давам си сметка какво говоря. Аз... — Харц се запъна и неспокойно се огледа, сякаш се съмняваше в предпазните мерки, които беше взел. — Аз ти говоря за нещо съвсем ново. Мога да пусна по лъжлива следа която и да е „фурия“.

— Да, разбира се... — недовърчиво подхвърли Данър.

— Истина е. Ще ти покажа как става това. Мога да отклоня от жертвата й всяка „фурия“.

— И как?

— Това естествено е тайна. Същността е там, че намерих начин да вкарвам в компютъра изкривени данни и така машините произнасят погрешно определение за вината или пък правят погрешни изводи след признаването на вината.

— Но това е опасно!

— Опасно? — Харц го погледна под тъжните си вежди. — Разбира се, че е опасно. Знам го. И затова не използвам много често този начин. Изобщо съм го правил само веднъж. Разработих метода теоретично и един път го проверих на практика. Даде резултат. За да ти докажа, че говоря истината, ще повторя опита. Сетне ще го направя и още веднъж, за да те обезопася. Това е всичко. Не искам да внасям бъркотия в работата на изчислителните машини без особена необходимост. Когато извършиш работата, повече няма да ми трябва.

— Кого трябва да убия?

Харц неволно погледна към тавана — там, няколко етажа по-нагоре, бяха разположени кабинетите на най-големите началници.

— О'Райли — отговори той.

Данър също погледна към тавана, сякаш можеше да види през стотиците подметки високоуважаемия О'Райли — управителя, Главния контролор на електронноизчислителните машини, който крачеше по пухкавия си килим някъде там, над главата му.

— Всичко е много просто — продължи Харц. — Искам да седна на мястото му.

— Защо тогава сам не го убиеш, щом си сигурен, че човек може да се отърве от „фуриите“?

— Защото по този начин ще се издам — раздразнено обясни Харц. — Помисли самичък. Имам свършено очевиден мотив за

престъплението. Калкулаторът ще покаже за кого е от най-голяма полза смъртта на О'Райли. И дори да се отърва от „фурията“, всички ще си блъскат главите как съм успял. А ти нямаш никакви подбудителни причини за убийството на О'Райли. Освен компютрите никой няма да знае, а аз ще се погрижа за тях.

— Как да съм сигурен, че ти действително можеш да направиш това?

— Много просто. Гледай.

Харц стана и бързо закричи по мекия пружиниращ килим, който придаваше на походката му привидна младежка пъргавост. В другия край на стаята на нивото на гърдите беше разположен контролен пулт с наклонен стъклен екран. Харц нервно натисна копчето и на екрана се появи планът на един от градските райони.

— Необходимо е да открия сектора, където се намира „фурията“ — обясни той.

Изображението затрептя и Харц отново натисна копчето. Неясната мрежа на градските улици припламна, сетне угасна, докато той бързо сканираше един след друг районите. После планът на района отново стана отчетлив. Три вълнисти линии с различен цвят се пресичаха в една точка недалеч от центъра. Точката бавно се движеше по екрана — съответно на скоростта на вървящ човек с намален мащаб, отговарящ на изображението на улицата. Около него плуваха цветни линии, фокусирани в една точка.

— Гледай тук — Харц се наведе напред да прочете името на улицата. От челото му падна капка пот върху стъклото и той непохватно я изтри с пръст. — Ето върви човек, а „фурията“ го следва неотстъпно. Сега ще се види по-добре. Гледай!

Над масата се намираще по-голям екран. Харц го включи и нетърпеливо чакаше уличната сцена да се фокусира. Тълпи хора, оживено движение, шум — някои бързат занякъде, други се мотаят. И центърът на тълпата — сякаш оазис на отчуждението, остров в човешкото море. А по този разположен в най-гъстото движение остров вървят двама неразлъчни, подобни на Робинзон и Петкан. Първият — уморен, измъчен мъж — крачи с поглед, забит в земята. Вторият — облечен в блестящи доспехи дългуч — го следва по петите.

Сякаш невидими стени ги отделят от тълпата, през която вървят, ограждайки пространство — то се разтваря пред тях, освобождавайки

им проход, и веднага се затваря. Някои минувачи ги гледат с любопитство, други смутено отвеждат очи. А има и такива, които нетърпеливо очакват момента, когато Петкан ще вдигне стоманената си ръка и ще нанесе на Робинзон съдбовния удар.

— Гледай внимателно — развълнувано го побутна Харц. — Почакай малко... Искам да отклоня „фурията“, да престане да преследва този човек.

Той пресече стаята, отвори едно чекмедже на бюрото си и се наведе ниско над него, като че ли криеше нещо от чуждите очи. Данър чу няколко прещраквания, сетне късо потракване на клавиши.

— Ето сега — Харц затвори чекмеджето и с опакото на ръката си изтри чело. — Много е горещо тук, нали? Хайде да погледнем по-отблизо. Ще видиш, сега ще стане нещо.

Върнаха се до големия екран. Харц премести някакво лостче и уличната сцена запълни целия екран. Видяха в едър план човека и неговия преследвач. На лицето на мъжа имаше същия безстрастен израз като на робота. Сякаш двамата бяха живели заедно дълго време и се бяха заразили един друг. Когато секундите се проточват, времето ти се струва безкрайно.

— Да почакаме, докато излязат от тълпата — предложи Харц. — Няма нужда да привличаме вниманието. Ето сега ще завие.

Мъжът, който изглеждаше, че върви напосоки, зави от алеята по тясна, тъмна уличка, встрани от оживения булевард. Обективът го следваше упорито, както и роботът.

— Значи наистина съществуват камери, които следят всичко ставащо по улиците — заключи Данър, явно заинтересуван от случката. — Винаги съм го подозирал. Как става това? На всеки ъгъл ли са поставени или има някакъв лъч, който...

— Няма значение — прекъсна го Харц. — Тайна на фирмата. Гледай — и това е. Трябва да почакаме, докато... Не, не! Виж, сега ще се опита да се отърве от него!

Човекът се обърна и хвърли крадешком поглед назад. Тъкмо в този момент роботът завиваше. Харц стремително се впусна към бюрото си и измъкна чекмеджето. Ръката му застина над него, очите му все още бяха приковани в екрана. Беше интересно да се наблюдава как човекът, без изобщо да подозира, че го гледат, вдигна очи към небето и за миг се втренчи право в обектива на скритата камера, сякаш

погледна Харц и Данър в очите. И внезапно те видяха, че той дълбоко пое въздух и хукна.

В чекмеджето прозвуча металическо прещракване. Щом човекът побягна, роботът също ускори крачка. Но сетне сякаш се спъна в нещо и се олюля на стоманените си крака. Забави ход, после изобщо спря, подобно на автомобил пред светофар. Стоеше, без да мърда.

В самия край на екрана се виждаше лицето на мъжа — той беше спрял, отворил уста от изумление. Изглежда беше разбрал, че се е случило невероятното. Роботът стоеше, правейки нерешителни движения. Вероятно новите заповеди, които Харц изпращаше в натъпканите му с механизми вътрешности, влизаха в конфликт с предишните програми. После обърна гръб на мъжа и бавно, почти умиротворено, сякаш се подчиняваше на нечия команда, се помъкна обратно по улицата, без да нарушава общоприетите закони.

В този момент лицето на мъжа изразяваше едновременно и удивление, и уплаха, като че ли беше изгубил близък приятел.

Харц изключи екрана. Отново изтри потта от челото си, дойде до стъклената стена и погледна надолу, сякаш се боеше, че компютрите вече знаят какво е сторил. Изглеждаше толкова мъничък на фона на металните гиганти!

— Е, Данър, какво ще кажеш? — подхвърли през рамо.

И така, всичко стана, както беше замислено. Преговорите им продължиха и след дълги спорове обещаната на Данър сума беше увеличена. Но самият той предварително отлично знаеше, че е съгласен. Играта си струваше. И беше добре заплатена. Само ако...

Всички се вкамениха. Като светещо видение „фурията“ спокойно премина между масите, без да се докосва до никого. Лицата на посетителите, обърнати към нея, побледняваха. Всекиго глождеше мисълта: „Ами ако е за мен?“ Може да е първата грешка, допусната от компютрите. Грешката си е грешка, но няма къде да се оплачеш, пък и нищо не ще докажеш. И макар в този свят думата „вина“ отдавна да беше изгубила смисъла си, наказанието беше останало и то можеше да бъде сляпо и поразяващо като мълния.

Данър мислено си повтаряше, стиснал зъби: „Не е за мен. Аз съм в безопасност. Аз съм спокоен. «Фурията» не е дошла за мен.“ В

същото време обаче не можеше да се отърве от натрапчивата мисъл: съвпадението е странно — под стъкления покрив на този скъп ресторант да се окажат двама убийци едновременно, самият той и онзи, за когото беше дошла „фурията“?

Остави вилицата и чу звъна ѝ по чинията. Погледна я, погледна и чинията с почти недокоснатата храна и почувства, че мозъкът му внезапно се изключи от ставащото наоколо. Поиска му се да скрие главата си като щраус. Помъчи се да мисли за друго, да речем, за зеленчуците върху чинията пред него.

Интересно, как ли растат аспержите? И изобщо как изглеждат суровите зеленчуци, на какво приличат? Данър никога не ги беше виждал. Получаваше ги в готов вид, от ресторантските кухни или от автоматичните блокове за обществено хранене. Ето например картофът. На какво прилича? Влажна бяла маса? Не, понякога се срещат овални парченца, значи и целият картоф вероятно е овален. Но не кръгъл. А понякога са нарязани на дълги пръчици с квадратно сечение. Навярно картофът е дълго, овално нещо, което се реже по дължина. И безспорно е бял. Расте под земята. Данър беше почти уверен в това. Някакви дълги тънки преплетени корени, като бели ръце; той ги беше виждал измежду тръбите и тръбопроводите, когато при ремонта на улиците изравяха канали. Колко странно: той яде нещо прилично на човешки ръце, които прегръщат канализационните тръби на града, мъртвешко бели ръце, виещи се под земята, където живеят червеите. И където и той самият ще се окаже, ако „фурията“ го настигне.

Данър отмести чинията.

Шумът и едва доловимото шепнене в залата го принудиха да вдигне очи против собствената си воля. „Фурията“ беше стигнала средата и беше забавно да се наблюдава как се успокояват останалите зад гърба ѝ. Две-три жени покриха лицата си с ръце, а един мъж изгуби съзнание и тихо се свлече от стола си. С всяка подмината от „фурията“ маса затаените страхове на Данър се връщаха в съзнанието му.

Вече почти стигна масата му. Роботът беше висок около два и десет, но движенията му бяха неочаквано плавни. Дори по-плавни от движенията на човек. Нозете му обаче стъпваха по килима тежко, с равномерни удари — бум, бум, бум. Данър се опита да определи колко

ли тежи роботът. Обикновено се смята, че „фурията“ не издава никакви звукове, освен ужасяващото бумтене на стъпките ѝ, но този робот поскърцваше при ходене. Лице нямаше, ала човекът е така устроен, че винаги си представя себеподобен и неволно поставя върху стоманената повърхност очи, които би трябвало внимателно да шарят из залата на ресторанта.

Роботът приближаваше. И погледите на присъстващите се насочиха към Данър. „Фурията“ вървеше право към него.

„Не! — убеждаваше се той. — Това не може да бъде.“ Сякаш сънуваше кошмар. „О, Господи! Помогни ми да се събудя по-скоро! Нека да се събудя, преди тя да стигне до мен!“

Но това не беше сън. Великанът застана пред него, тежките стъпки замлъкнаха. Чуваше се само леко поскърцване. „Фурията“ се извисяваше над масата му, обърнала гладкия си лик към него.

Данър почувства, че непоносимо гореща вълна обля лицето му — вълна на гняв, срам, съмнение. Сърцето му заби толкова силно, че залата заплува пред очите му и внезапна болка като мълния прониза главата му от едното сляпо око до другото.

Скочи и завика на бездушната стоманена грамада:

— Не, не! Ти грешиш! Ти си сбъркала! Махай се, глупачке! Това е грешка, грешка! — Без да гледа, напипа чинията и я запокити право в бронираните гърди. Тя се разби на парчета. По гладката стоманена повърхност останаха бели, зелени и кафяви петна от съдържанието ѝ. Данър с мъка се измъкна от стола, заобиколи го и се втурна към изхода покрай високата метална фигура.

Сега мислеше само за Харц.

Докато се измъкваше навън с несгъващи се нозе, отляво и отдясно покрай него се носеха море от лица. Едни го гледаха с жадно любопитство, мъчейки се да уловят погледа му. Други се стараеха изобщо да не го гледат, вперили очи в чиниите си или прикрили лице с ръцете си. Зад гърба му отново прозвучаха равномерни крачки и едва чуто ритмично поскърцване.

Лицата изчезнаха, той излезе от вратата, без дори да помни как я е отворил. Пот се лееше от него; макар че денят беше топъл, вятърът му се стори леден. Данър се огледа наляво и надясно, без да различава нещо, сетне побягна към телефонния автомат, отдалечен на половин квартал. Пред очите му толкова ясно стоеше лицето на Харц, че той се

блъскаше в минавачите. Сякаш отдалеч чуваше възмутените възгласи, които веднага прекъсваха в благоговейно мълчание. Хората се разпръсваха пред него като с магическа пръчка. В този вакуум стигна до най-близката будка.

Затвори стъклената врата, трескавото пулсиране на кръвта в ушите му сякаш караше звуконепроницаемата кабина да вибрира. През стъклото виждаше безстрастния робот, който го очакваше, разноцветните петна на стоманената му гръд приличаха на странна орденска лента.

Данър се опита да набере номера. Пръстите му бяха като гумени. Опитвайки се да се овладее, направи няколко дълбоки вдишвания. Неочаквано през ума му мина нелепата мисъл: „Забравих да платя.“ И още: „Парите сега ще са ми от голяма полза. О, дявол да те вземе, Харц!“

Свърза се веднага.

На екрана пред него се появи ясно цветно изображение на лицето на девойка. Почти несъзнателно Данър отбеляза доброто качество на скъпите екрани в телефонните будки в този район.

— Кабинетът на управителя Харц. Какво желаете?

Едва при втория опит Данър успя да произнесе името си. Чудеше се дали секретарката вижда него и онзи, който стои зад гърба му — високата фигура зад полупрозрачното стъкло. Така и не успя да разбере: девойката веднага погледна надолу, очевидно в някакъв списък на бюрото пред нея.

— Извинете, но господин Харц го няма. И няма да дойде днес.

Светлината и цветовете изчезнаха от екрана.

Данър отвори вратата. Коленете му трепереха. Роботът отстъпи малко, за да го пропусне. Внезапно, без сам да го желае, Данър глупаво захихика. Роботът му се струваше ужасно смешен с петната, пресичащи гръдите му като орденска лента. Изведнъж разбра, че е на границата на истерията, и с изумление откри в дясната си ръка салфетката от ресторанта.

— Я се дръпни — подвикна на робота. — Пусни ме да изляза. Ти какво, не разбираш ли, че е станала грешка? — гласът му затрепери. Роботът с едва чуто поскърцване се дръпна настрана.

— Това, че ме преследваш по петите, не е хубаво — продължи Данър. — Та ти би трябвало поне да си чист. Мръсен робот — това

вече е прекалено... Да, да, прекалено е... — Тази идиотска мисъл беше непоносима и в гласа му звъннаха сълзи. Като се смееше и ридаше едновременно, той изтри стоманената гръд на робота и хвърли салфетката.

В секундата, когато Данър усети под пръстите си твърдата стоманена повърхност, той разбра всичко, което се случи с него, и тогава най-сетне защитният екран на истерията се пропука. Никога повече той няма да бъде сам. Докато умре. А когато удари смъртният му час, тази стоманена ръка ще затвори очите му. Ще изпусне последния си дъх, притискайки се към стоманената гръд, и над него ще се склони металното безстрастно лице. Това ще бъде последното, което му е съдено да види преди смъртта си. Нито една жива душа до него — само черният стоманен череп на „фурията“.

Почти цяла седмица не успя да се свърже с Харц. През това време промени мнението си, колко дълго може да издържи човек, преследван от „фурията“, без да полудее. Последното, което виждаше, заспивайки, беше светлината на уличния фенер. Тя проникваше през щорите на хотелската стая и падаше върху металното рамо на тъмничаря му. През дългите нощи непрекъснато се унасяше в тревожен сън и се пробуждаше, вслушвайки се в едва чулото поскърцване на механизма под стоманената броня. И всеки път си задаваше въпроса: дали на сутринта ще се събуди и дали поразяващата ръка не ще го настигне в съня му? Какъв ще бъде ударът? Как „фуриите“ ликвидират жертвите си? Винаги изпитваше облекчение, посрещайки лъчите на ранното утро, отразяващи се в стоманеното одеяние на бодърстващия до леглото му страж. И тази нощ остана жив. Макар че може ли да се нарече това живот? И струва ли си да се живее в този ад?

Продължаваше да наема хотелската стая. Вероятно администрацията не би имала нищо против да го изгони, но никой нищо не му казваше. А може би просто не се осмеляваха. Животът му бе станал някак странен, призрачен — сякаш наблюдаваше нещо видимо през невидима стена. Данър не можеше да мисли за нищо друго, освен как да се свърже с Харц. Предишните му желания — жаждата за разкош, развлечения и пътешествия — се стопиха като дим. Повече не му бе съдено да пътува сам.

Сега прекарваше голяма част от времето си в обществената библиотека, четеше всичко, което намереше за роботите. И точно там се натъкна за пръв път на забележителната, внушаваща трепетен ужас строфа, написана от Милтън, когато светът още е бил малък и прост — мистични редове, чийто смисъл не можеше да разбере нито един човек, докато хората не създадоха по свой образ и подобие стоманените „фурии“.

*И таз двуръка машина стои до вратата,
готова да нанесе удар —
един-единствен, втори не ще е нужен.*

Данър погледна двуръката машина, неподвижно застинала до него, и се замисли за Милтън, за отдавна отминалите дни, когато животът е бил прост и безгрижен. Опита се да си представи това минало.

Хората са били... може би други. Но какви? Било е много отдавна и затова беше съвсем непонятно какви са били хората тогава. Така и не успя да си представи времената преди появата на компютрите.

За пръв път обаче узна какво наистина е станало в детските му години, когато искрящият с всички цветове свят ярко избухна за последен път и се заточиха сивите делнични дни. Именно тогава за пръв път се появиха човекоподобните „фурии“.

Преди войните техниката беше отишла толкова напред, че компютрите като живи същества започнаха да правят себеподобни и на Земята би могъл да се възцари рай, където желанията на всекиго щяха да бъдат напълно задоволени. Наистина тогава социалните науки очебийно изоставаха от точните. Когато войните започнаха да се редят една след друга, машините и хората бяха принудени да се сражават рамо до рамо — стомана срещу стомана, хора срещу хора. И хората не излязоха много здрави. Войните завършиха едва тогава, когато изчезнаха последните обществени системи — просто нямаше кой да воюва. Обществото започна да се разпада, докато не достигна състояние, близко до анархията.

А през това време машините се заеха да лекуват раните си, както беше заложено в програмите им, и никакви социални науки не им бяха необходими. Те спокойно произвеждаха себеподобни и създаваха за хората нови материални ценности, тоест правеха това, за което всъщност бяха предназначени в Златния век. Разбира се, не всичко беше идеално. Съвсем не беше идеално, защото някои от самовъзпроизвеждащите се машини изчезнаха от лицето на Земята. Повечето от тях обаче продължаваха да копаят руда в мините, да я обогатяват, да отливат необходимите детайли от метала, да получават гориво за себе си, да лекуват раните си и да запазват на Земята потомството си с такава ефективност, каквато човек не е и сънувал.

А човечеството продължаваше да се раздробява, да се разпада на все по-малки групи. Впрочем групи вече не съществуваха, не останаха дори семейства. Хората нямаха особена нужда един от друг. Емоционалните връзки изгубиха смисъл. Хората се оказаха в условия, при които бяха принудени да приемат за истински ерзац-отношенията, бягството от живота стана почти естествено. Обърнаха всичките си емоции към спасителните машини, обогатяващи живота им с весели и невероятни приключения, в сравнение с които околният свят изглеждаше толкова непоносимо скучен, че не им се искаше дори да мислят за него. Раждаемостта падаше. Това беше много странен период. Разкошът и хаосът мирно съществуваха един до друг, както и анархията и инертността. А раждаемостта непрекъснато падаше.

В края на краищата стана съвсем очевидно, че човешкият род се изражда и нищо не може да спре този процес. Но човекът имаше всемогъщ слуга. И точно тогава някой си неизвестен гений разбра какво трябва да се направи. Намери се човек, който трезво оцени положението и заложи нова програма в най-голямата от оцелелите електронноизчислителни машини. Постави ѝ следната задача: „Човечеството трябва отново да се изправи на крака. И нека това бъде единствената му цел, докато не я постигне.“

И това щеше да бъде лесно, ако промените нямаха глобален характер — животът на хората се беше променил коренно по цялата планета. За разлика от тях машините представляваха интегрирано общество. След като получиха еднакви заповеди, те моментално се преориентираха, за да ги изпълнят.

Дойде краят на разкошния живот за всички. Ескапистките машини прекратиха съществуването си. За да оцелеят, наложи се хората да се обединят в групи, да се заемат с работа, която преди се изпълняваше от машините, и бавно, много бавно техните общи нужди и интереси отново събудиха почти изгубеното чувство за човешка общност.

Процесът беше много бавен. Нито една машина не бе в състояние да върне на човека онова, което бе изгубил — моралните категории. Индивидуализмът стигна дотам, че в продължение на много дълго време нямаше никакви средства, способни да удържат хората от престъпления. След унищожаването на роднинските отношения изчезна дори понятието кръвна мъст. Съвестта като една от моралните категории се изпари, тъй като човекът повече не се отъждествяваше с другите хора.

На този етап основната задача на машините бе да възродят в човека чувството му за собствено достойнство и по този начин да спасят хората от изчезване. Отговорното единствено пред себе си общество ще стане взаимозависимо — хората ще се окажат свързани с обществената си групировка и реално съществуващото обществено съзнание ще обявява извън закона и ще наказва престъплението, тоест реално ще причинява вреда на групата, с която е свързан един или друг индивид.

Тъкмо тогава се появиха „фуриите“.

Компютрите се произнесоха, че при всички обстоятелства убийството е най-тежкото престъпление срещу човечеството. Това решение беше единствено правилното, защото убийството представляваше действие, което можеше непоправимо да разруши или да унищожи клетката на обществото.

„Фуриите“ нямат сила да предотвратят престъплението. Наказанието не може да излекува престъпника. Но то е в състояние да спре другите да извършват престъпления, като им внуши страх — хората ще видят с очите си как се наказва престъпникът. „Фуриите“ станаха символ на възмездието. Те открито шестваха по улиците, преследвайки неотстъпно жертвите си — убедително доказателство, че убийството винаги се наказва и наказанието винаги ще бъде публично и неизбежно. „Фуриите“ действаха безупречно. Никога не грешаха, поне теоретично. А като се вземат под внимание огромните количества

информация, натрупана от аналоговите компютри, изглеждаше, че машините са способни да произнасят много по-справедливи решения, отколкото хората.

Ще настъпи време, когато човекът отново ще открие за себе си понятието престъпление. Защото лишено от това понятие, човечеството постави под заплаха собственото си съществуване и вече бе на ръба на изчезването. А ако се възроди понятието престъпление, човекът ще може отново да получи предишната власт над себеподобните си, да не говорим за цялото поколение механични слуги, помогнали на човечеството да се запази. Но докато този ден не е настъпил, „фуриите“ — тези създадени от метал символи на човешката съвест, натрапени на човечеството от машините, също създадени от човешки ръце — ще крачат по улиците.

Данър не можеше да разбере какво става с него. Постоянно се връщаше в мислите си към миналите времена — на ескапистките машини, когато материалните блага не са били нормирани. Разсъждаваше с мрачна злоба за това, защото просто не бе в състояние да разбере смисъла на започнатия от човечеството експеримент. Много повече му харесваха старите времена. И особено защото тогава не са съществували никакви „фурии“.

Той пиеше много. Веднъж изпразни джобовете си и хвърли всичките си пари в шапката на сакат просяк, понеже този човек, както и той самият, поради фатални обстоятелства се е оказал отхвърлен от обществото. За Данър те бяха „фуриите“, за просяка — самият живот. Преди тридесет години той щеше да живее и да умре незабелязан, всички жизнени блага щяха да му осигуряват машините. А сега просякът е успял да оцелее само заради просията — сигурен признак, че хората започват да изпитват угризения на съвестта и в тях се пробужда чувство на състрадание към себеподобните. Но за Данър това не променяше нищо. Той дори няма да разбере как ще свърши тази история, защото не ще доживее нейния край.

Поиска му се да поговори с просяка, макар че той явно се опитваше по-скоро да се махне по-далеч от него с количката си.

— Послушай — мърмореше Данър, упорито крачейки след просяка и ровейки в джобовете си, — искам да ти разкажа нещо.

Цялата работа не е такава, както ти се струва. Това е...

Тази вечер той беше много пиян и настойчиво се мъкнеше след просяка, докато онзи не му хвърли всички пари в лицето и не се втурна напосоки с количката си. Данър се облегна с цялото си тяло на стената на една сграда, сякаш пробвайки дали е здрава, и само сянката на „фурията“ в светлината на уличния фенер го върна към действителността.

Късно през нощта, дочаквайки абсолютния мрак, се опита да се отърве от „фурията“. После с мъка си спомни как намери отнякъде парче тръба и със сила я стовари върху рамото на гиганта, но видя само сноп искри. Втурна се да тича, дълго криволичеше из улиците, сетне се скри в някакъв вход и се спотаи, докато не чу отново равномерните стъпки, които гръмко ехтяха в нощта.

Изтощен до крайна степен, Данър заспа.

Едва на следния ден се добра до Харц.

— Какво стана? — разтревожено попита Данър. През тази седмица той се бе променил до неузнаваемост. Лицето му бе подпухнало, някакъв нов израз го правеше странно подобно на лишената от черти маска на робот.

Харц ядосано удари с юмрук по края на бюрото, лицето му се изкриви от болка. Изглеждаше така, сякаш подът на кабинета вибрира не само от боботенето на машините отдолу, а и от нервната възбуда на човека.

— Нещо в машината не сработи — отвърна той. — Още не знам какво именно.

— Та ти няма и да разбереш! — Данър почувства, че губи търпение.

— Почакай още малко. — Харц направи успокоителен жест. — Потърпи мъничко и всичко ще бъде наред. Ти можеш...

— Колко време ми остава? — прекъсна го Данър, оглеждайки се назад, сякаш въпросът му бе отправен не към Харц, а към безмълвния робот, извисяващ се зад гърба му. Той не го питаше за пръв път, също тъй напрегнато вирайки се в неподвижния стоманен лик. Струваше му се, че с безнадеждно отчаяние ще повтаря въпроса дотогава, докато най-накрая не получи отговор. И не само на думи...

— Изобщо не мога да разбера какво се е повредило — вдигна рамене Харц. — Но, дявол да го вземе, ти нали знаеше, че рискуваме?!

— Ти обаче ме уверяваше, че можеш да контролираш компютъра. Аз самият видях как го правиш. Защо сега не изпълни обещанието си?

— Казвам ти, бе човече, нещо се повреди. А трябваше всичко да е наред... В мига, когато... е, когато това се случи... пуснах в компютъра програмата, която би трябвало да те обезопаси.

— Тогава какво не е наред?

Харц стана и закричи по шумопоглътания килим.

— Изобщо нямам представа. Понякога подценяваме потенциалните възможности на машините... Мислех, че мога да се справя с тях. Но...

— Ти си мислел!

— Убеден съм, че това е по силите ми. И не губя надежда. Правя всичко възможно. Защото и за мен това е много важно. Страшно бързам. Ето защо не можах да се срещна с теб по-рано. Но ти гарантирам успеха, ако успея да разработя собствен метод. По дяволите, това не е толкова просто, Данър! Това не са ти фокусите с аритмометъра. Само погледни долу, към моите машини...

Данър дори не се обърна.

— Изпълни обещанието си или и ти ще си изпатиш!

Харц се разяри.

— Да не си посмял да ме заплашваш! Ако ми позволиш да работя спокойно, ще направя всичко, което ти обещах. Само, моля те, не ме заплашвай!

— Имай предвид, че ти също си кръвно заинтересован! — напомни му Данър.

Харц седна на крайчеца на бюрото.

— И защо?

— О'Райли е мъртъв. Ти ми плати да го убия.

Харц вдигна рамене.

— „Фурията“ знае това. И компютрите също го знаят. Но то няма никакво значение. Нали ти натисна спусъка, а не аз!

— И двамата сме виновни. И щом се налага аз да плащам за това, ти също ще платиш...

— Една минута. Нека поставим всичко на мястото му. Самото намерение не е наказуемо. Този принцип е заложен в основата на правосъдието. Предполагам, че ти е известно, нали? Наказват само за

извършено деяние. Аз съм също толкова отговорен за смъртта на О'Райли, колкото и пистолетът, с който си стрелял.

— Значи си ме излъгал! Излъгал си ме! Тогава ето какво ще направя...

— Ще правиш онова, което аз ти заповядам, ако искаш да спасиш кожата си! Не съм те излъгал, просто съм допуснал грешка. Дай ми време и ще я поправа.

— Колко време ти трябва?

И двамата погледнаха „фурията“, олицетворение на абсолютното равнодушие.

— Та аз не знам още колко ми остава да живея — отговори си сам Данър. — И ти казваш, че не знаеш. Пък и май никой не знае кога ще настъпи моят час, кога този робот ще ме убие. Прочетох всичко за тях, което успях да намеря в популярните издания. Вярно ли е, че начинът на убийството всеки път се променя? За да могат такива като мен да седят на тръни и да се измъчват от неизвестността. И времето ли, отпуснато на всекиго, е различно?

— Да, истина е. Но все пак има някакъв минимум време — почти съм убеден. Едва ли си го изчерпал. Повярвай ми, Данър, аз действително мога да отклоня „фурията“ от тебе. Та ти самият видя как става. Помниш ли, когато ти показах? Сега ми остава да открия какво не се получи този път. И колкото повече ми досаждаш, толкова по-малко време ще ми остане за тази работа. Хайде да се договорим: аз сам ще те намеря. Не се опитвай да се срещаш с мен.

Данър стана. Направи няколко бързи крачки към Харц. Сякаш гневът и отчаянието пробиха безстрастната маска, в която рухването на надеждите му беше вцепенило лицето му. Но равномерните стъпки на „фурията“ отново прозвучаха зад гърба му и той спря.

Мъжете се погледнаха в упор.

— Дай ми време — повтори Харц. — Вярвай ми, Данър.

До известна степен да се живее с надежда беше още по-лошо. Напоследък отчаянието бе парализирало всичките му чувства и той се бе успокоил, като вече не се надяваше на нищо. Но сега се появи шанс, слаба надежда, че в края на краищата ще успее да се измъкне и отново

ще получи новия и светъл живот, заради който постави всичко на карта — ако все пак Харц го спаси.

А докато още има време, реши Данър, ще си поживее наволя. Изцяло обнови гардероба си. Много пътуваше, макар че както и преди, нито за миг не оставаше сам. Дори се опита — и то успешно — да завърже известни контакти. Ала онези, които се съгласяваха да поддържат връзки с него — с човека, осъден на смърт, — не бяха много привлекателни. Той например откри, че жените понякога изпитваха влечение към него не от симпатия и дори не от жаждата за пари, а заради неговия придружител. Сякаш ги възбуждаше тази постоянна близост, макар и безопасна за тях, с оръдието на съдбата. Понякога забелязваше, че и в най-прекрасните минути гледат през рамото му към „фурията“. В порив на странна ревност той веднага скъсваше с всекиго, щом уловеше явно заинтересуванятия му поглед към мержелеещия се зад гърба му робот.

Пътуваше надалеч. Отлетя с ракета в Африка, а оттам в тропическите джунгли на Южна Америка. Но нито нощните клубове, нито екзотиката на далечните краища не можеха да го увлекат истински. Светлината на Слънцето се отразяваше навсякъде еднакво от стоманеното тяло на спътника му, независимо дали то грееше над саваната с цвят на лъвска грива или проникваше през зелената дантела на джунглите. Всяко ново усещане изчезваше при вида на познатия до отвращение силует, който неизменно се мяркаше наоколо. Нищо не радваше Данър.

За него стана непоносимо мъчение да чува от сутрин до вечер равномерните стъпки зад гърба си. Опита да запушва ушите си, но звукът от тежките крачки постоянно ехтеше в главата му, сякаш при пристъп на тежка мигрена. Дори когато роботът беше неподвижен, на Данър му се причуваше безшумният ритъм на стъпките му.

Пробва да се отърве от мъчителя си с помощта на оръжие. Разбира се, пак не излезе нищо. Освен това знаеше, че дори и да успее да унищожи „фурията“, веднага ще се появи друга. Нито алкохолът, нито наркотиците го спасяваха. Все по-често му се мяркаше мисълта за самоубийство, но той я отпъждаше, спомняйки си обещанието на Харц — то му даваше все пак някаква слаба надежда.

В края на краищата Данър реши да се върне в града, за да е по-близо до Харц. И до надеждата. Отново прекарваше по цели дни в

библиотеката, старайки се да се движи колкото се може по-малко — за да не чува ехтежа на стъпките. И ето че една сутрин в библиотеката той намери отговора...

Беше изчел всичката литература за „фуриите“, всички посочени в каталога източници, учудващо многобройни и неизгубили и досега актуалността си, подобно на Милтъновата двуръка машина. „Тези силни нозе, които те следват... — четеше той, — спокойно крачейки в равномерно темпо, с постоянна скорост и величествена походка...“ Обърна страницата и се натъкна на редове, които характеризираха мъчителя му, пък и самия него по-добре от всяка алегория:

*Разтресох аз на времето основите
и чрез позор осакатих живота си.
В праха от руините на далечната ми младост
съзирах аз миража на щастливите години.*

Очите му се напълниха със сълзи от жал към самия себе си. Една капка капна върху страницата със стиховете, толкова образно предаващи собствените му чувства.

От раздела за художествена литература премина към хранилището за микрофилми, снети по пиеси на интересуващата го тема. Пред очите му се появи двуметров робот „фурия“, дошъл вместо полагащите се според легендата три еринии с коси от змии. Тази нова богиня на възмездието преследваше облечения в съвременни дрехи Орест от Арго до Атина. Щом се появиха „фуриите“, на тази тема бяха написани множество пиеси. Данър потъна в дрямката на детските спомени, когато все още имаше ескапистки машини, и забрави всичко на света.

До такава степен се беше увлякъл, че когато пред очите му се мярна познатата сцена, почти не ѝ обърна внимание. Всичко видяно толкова добре асоциираше със собственото му детство, че отначало дори не се учуди защо една сцена му е много по-позната от другите. След малко обаче паметта му се съживи. Той се изправи рязко, удари с юмрук по бутона „стоп“, върна лентата обратно и отново изгледа цялата сцена.

Видя човек, преследван от „фурия“. Те се движеха сред своеобразен вакуум, подобни на Робинзон и Петкан на необитаемия си остров... Човекът зави по друга улица, хвърли тревожен поглед направо в обектива на камерата, пое дълбоко въздух и хукна да бяга. Кинокамерата беше запечатала момента, когато „фурията“ се обърка за миг, правеше някакви нерешителни движения, сетне се обърна и тихо се помъкна в съвсем друга посока. Стъпките ѝ ехтяха по паважа...

Данър отново върна лентата и изгледа сцената още веднъж — просто за да се увери за сетен път. Ръцете му трепереха, едва можеше да си служи с видеомагнетофона.

— Харесва ли ти? — тихо попита той „фурията“, извисяваща се зад гърба му в мрака на кабината. У него се бе появил странният навик да разговаря със спътника си — шепнешком, без сам да забелязва. — Какво ще кажеш, а? Ти си го виждал и по-рано, така ли? Позната сцена, нали? Отговаряй де, глупако? — И той удари робота в гърдите с юмрук, сякаш пред него бе самият Харц. Прозвуча глухо кънтене — единствената реакция, на която бе способен роботът. Данър се обърна и за трети път видя добре познатата сцена, този път отразена в металната гръд и в лишеното от черти гладко лице, като че ли и роботът я бе запомнил.

Най-после разбра всичко. Харц никога не е бил способен на това, за което му говореше. А дори и да бе способен, нямаше ни най-малкото желание да го направи, за да му помогне. Пък и защо ли му бе нужно? Та нали той нищо не рискуваше! Сега Данър разбираше защо Харц толкова нервничеше, когато показваше този фрагмент от филма на големия екран в кабинета си. Той беше напрегнат не защото това, с което се занимаваше, беше опасно — просто синхронизирането на действията му със сцената на екрана изискваше от него невероятно усилие. Изглежда много пъти се е наложило да репетира — за да съвпадне всяко негово движение с действието върху платното, е трябвало да пресметне всеки свой жест! И колко се е смял после...

— Кажи колко време ми остава! — Данър яростно удряше с юмрук гърдите на робота. Металът кънтеше на кухо. — Колко? Отговори! Ще ми стигне ли времето?

Крахът на последната му надежда го вбеси. Защо трябваше да чака? Защо трябваше да търси нещо си? Всичко, от което се нуждаеше сега, бе да се срещне с Харц, и то колкото се може по-скоро, докато

времето му не е свършило. Данър с отчаяние си спомни за изгубените дни, когато пътешестваше по света или просто си убиваше времето, защото разбра, че последната му минута може би изтича и планът на Харц ще се осъществи.

— Да вървим — обърна се той към „фурията“, без да е необходимо. — Побързай.

Роботът тръгна след него. Загадъчният механизъм в него отброяваше минутите, оставащи до мига, когато двуръката машина ще нанесе съдбовния си удар — втори няма да е необходим.

Харц седеше зад ново бюро. Чувстваше се на върха на пирамидата от множество компютри, които управляват обществото, подкарвайки го като с камшик напред. Той дълбоко въздъхна и се замисли.

Улавяше се, че непрекъснато си спомня за Данър. Дори го сънуваше. Не го гризеше чувството за вина — нали то предполагаше наличието на съвест. Освен това човешкото съзнание още не се бе освободило от остатъците върл индивидуализъм, насаждан толкова дълго време. И все пак душата му не бе спокойна.

Дръпна се назад и измъкна малко чекмедже, което беше пренесъл от старото си бюро. Ръката му се плъзна вътре и пръстите му небрежно докоснаха пулта за управление. Много небрежно.

Само с няколко движения той би могъл да спаси живота на Данър. Разбира се, още от самото начало го мамеше. Защото умееше да се справя с „фуриите“. Той и сега имаше възможност да спаси Данър, но нямаше намерение да го стори. Не е необходимо, пък и е опасно. Дори само веднъж да се намеси в сложния механизъм, контролиращ живота на обществото, никой не ще успее да предвиди какво ще стане. Може да възникне верижна реакция, която ще дезорганизира цялата система. Не, не си струва...

Възможно е на него самия някога да му се наложи да се възползва от уреда в чекмеджето. Наистина Харц се надяваше, че нещата няма да стигнат дотам. Бързо затвори чекмеджето, ключалката леко изщрака.

И така, той стана контролър. В известен смисъл пазител на машините, които са много по-предани от хората, помисли си Харц.

Въпросът беше стар и единственият отговор бе: никой, днес никой. Над него нямаше никого, властта му беше абсолютна. Благодарение на това никой не контролира малкия механизъм в чекмеджето на бюрото му. Нито нечия съвест или съзнание, дори собствената му. Нищо не го заплашва...

Дочу някой да се качва по стълбата. Стори му се, че за миг е задрямал. Няколко пъти беше сънувал, че той е Данър и чува зад гърба си тежките равномерни стъпки. Сега обаче това не бе сън.

Странно, че отначало долови далечната и едва чута походка на метални нозе, а след това забързаните крачки на Данър, който тичаше по стълбите откъм служебния вход. Всичко стана толкова бързо: отначало долови тежкия, едва чут ритъм, сетне внезапен шум и тряскане на врата там долу, а после тичането на Данър по стълбите.

Вратата се отвори и виковете и тропането отдолу нахлуха в тишината на кабинета, сякаш грохотът на ураган най-сетне бе стигнал до слуха на наблюдателя. Но този ураган му се привиждаше в кошмарен сън, защото по-нататък не можеше да отиде — времето спря.

Времето спря ведно с Данър, застинал на прага. Лицето му конвулсивно потрепваше, в ръцете си стискаше пистолет. Толкова силно трепереше, че се налагаше да държи оръжието с две ръце.

Харц действаше почти автоматично, като робот. Твърде често си бе представял подобна сцена. Ако можеше да повлияе на „фурията“ да ускори смъртта на Данър, отдавна щеше да е приключил с него. Но той не знаеше как да го стори. Оставаше само едно: да чака. Със същото безпокойство, както и Данър, и все пак Харц се надяваше, че възмездието ще се извърши и неговият изпълнител ще нанесе удара, преди Данър да узнае истината. Или пък когато окончателно е изгубил надежда.

Харц отдавна беше готов за тази среща. Не разбра как в ръката му се оказа пистолет, не помнеше как е отворил чекмеджето на бюрото. Времето наистина спря. Беше убеден, че „фурията“ няма да допусне Данър да посегне на някого. Но той стоеше пред него в отвора на вратата, стискайки в треперещите си ръце пистолет, и Харц, който прекрасно владееше техниката, някъде дълбоко в съзнанието си усети неувереност — разбираше, че „фуриите“ са управляеми и затова могат да навлекат неприятности. Не разчиташе на тях, особено когато

ставаше въпрос за собствения му живот, защото най-добре от всички знаеше колко лесно е да извършиш предателство. Не помнеше как пистолетът се оказа в ръката му. Сякаш спусъкът сам натисна пръста му, дланта му усети отката, изстрелът разцепи въздуха.

Харц чу, че куршумът изплющя по метал.

Времето отново тръгна — двойно по-бързо, за да навакса изпуснатото. „Фурията“ беше само една крачка зад Данър, стоманената ѝ ръка го прегърна и отклони пистолета му встрани. Той успя да стреля, но се забави за секунда и роботът успя да му попречи. Куршумът на Харц пръв достигна целта.

Прониза гърдите на Данър и издрънча по стоманената гръд на „фурията“ зад гърба му. Лицето на човека изгуби изражението си, превърна се в маска, безлична като маската на робота над главата му. Данър се олюля, но не падна, подкрепен от машината. Сетне бавно се свлече на пода. Пистолетът глухо се удари в покрития с килим под. От двете рани бликна кръв.

Роботът застина неподвижно над него, кървава лента пресичаше гърдите му.

„Фурията“ и нейният управител стояха, сякаш се гледаха. И макар тя да бе безмълвна както винаги, на Харц му се стори, че казва: „Самоотбраната не е оправдание за убийството. Ние не наказваме намерението, а преследваме деянието. Всяко престъпление. Всяко убийство.“

Харц тъкмо хвърли пистолета в чекмеджето на бюрото, когато в кабинета нахълтаха хората, вдигнали шум долу. Чудно колко навреме успя да скрие пистолета си. Та той изобщо не очакваше нещата да се обърнат така.

От пръв поглед станалото изглеждаше като класическо самоубийство. Сякаш отстрани чуваше думите си, обяснявайки станалото с потрепващ глас. Всички бяха видели как този безумец, следван неотстъпно от робота, изтича в кабинета му. Това не бе единственият случай, когато убиецът, придружаван от „фурията“, се опитваше да проникне при управителя, молейки го да премахне надвисналото над него наказание.

— Стана така — обясняваше Харц на подчинените си с вече укрепнал глас, — че изпълнявайки дълга си, „фурията“ попречи на този човек да стреля в мен. Тогава той се застреля.

Следите от барут по дрехите на Данър потвърждаваха без всякакво съмнение думите на Харц.

И тъй, самоубийство. Това обяснение може да задоволи всекиго, но не и компютъра.

Изнесоха трупа. Харц и „фурията“ останаха сами в кабинета един срещу друг, сякаш наблюдавайки се взаимно през бюрото. Дори и на някого от служителите това да се бе сторило странно, той не каза нищо.

И самият Харц не знаеше какво да мисли за положението. Преди не се беше случвало нищо подобно. Нито един глупак не би извършил убийство пред очите на „фурия“. Дори той, управителят, сега не е наясно как компютрите проучват уликите и установяват степента на вината. Не знаеше дали в този случай ще отзоват „фурията“. Ами ако смъртта на Данър наистина беше самоубийство? Може би тогава ще го оставят на мира?

Знаеше, че машините вече са започнали да анализират обстоятелствата. Наистина все още не е ясно дали „фурията“ е получила заповед да го следва, където и да отиде, от този момент до смъртния му час, или ще остане тук, просто ще си стои, докато я отзоват...

Впрочем сега това вече нямаше значение. Разбира се, или тази, или някоя друга машина вече е получила инструкции. Оставаше му единственото средство. Слава богу, все още имаше възможност да предприеме нещо.

Харц отключи чекмеджето, измъкна го и докосна клавишите — преди си мислеше, че никога няма да му се наложи да го направи. Много внимателно, цифра след цифра, вложи в компютрите кодирана информация и погледна през стъклената стена. Стори му се, че вижда как на невидимите ленти едни данни се изтриват, на мястото им се появяват други, фалшиви.

Погледна робота и едва забележимо се усмихна.

— Сега ще забравиш всичко. И ти, и тези компютри. Вече можеш да си вървиш, повече не ми трябваш.

Дали защото компютрите работеха много бързо (както си и беше), или просто поради съвпадение, но „фурията“ се раздвижи, сякаш се подчиняваше на заповедта на Харц. От момента, когато Данър се плъзна от ръцете ѝ, тя стоеше неподвижно. А сега нова

заповед съживи робота и докато едната програма се сменяше с друга, движенията му бяха импулсивни. Сгъна се в неловък поклон, главата му се оказа на едно равнище с главата на Харц.

Той видя собственото си отражение върху гладката повърхност на „фурията“. Имаше нещо подобно на насмешка в този неловък поклон на робота, чиято гръд бе украсена от кървавочервената орденска лента — правеше го да прилича на дипломат, награден за заслуги. Но заслугите му бяха твърде съмнителни — този точен механизъм стана съучастник на престъпление. Отдалечавайки се, роботът продължаваше да гледа Харц, сякаш отнасяше със себе си отражението на лицето му.

Човекът наблюдаваше „фурията“, докато тя гордо шестваше към вратата. Сетне чу равномерните ѝ стъпки да трополят надолу по стълбите. Харц усещаше с цялото си тяло тежката походка, от която подът трепереше. Внезапно почувства световъртеж и гадене — представи си, че сега самата структура на обществото се тресе под краката му.

Машините също могат да бъдат корумпирани.

Животът на човечеството все още зависеше от компютрите, но повече не можеше да им се доверява. Харц забеляза, че ръцете му треперят. Затвори чекмеджето и чу мекото щракване на ключалката. Треперенето на ръцете му се предаде на цялото му тяло и той с ужас си помисли, че този свят е толкова крехък!

Внезапно го обхвана чувство на самота, сякаш повя леден вятър. Никога досега не бе изпитвал толкова остра нужда от общуване със себеподобните си. Не с някакъв определен човек, а изобщо с хората. Просто с хора. Такова естествено и примитивно желание да бъде сред хора.

Грабна шапката и палтото си и бързо заслиза по стълбите. По средата спря, пъхнал дълбоко ръце в джобовете си, но никакво палто не можеше да го спаси от вътрешната му треска.

Зад гърба си чу стъпки.

Отначало не посмя да се огледа. Твърде добре познаваше тази походка. В него се бореха два вида страх и той не знаеше кой е по-силен — страхът да се убеди, че към него е прикрепена „фурия“, или страхът да открие, че я няма. Ако тя действително е зад гърба му, той по-скоро би изпитал усещане на странно спокойствие, защото това ще

означава, че може да разчита на машините. А що се отнася до ужасното чувство на самота, то ще премине.

Без да поглежда назад, Харц слезе още едно стъпало. Зад гърба си чу зловещо ехо, като че ли повтарящо движението му. С мъка си пое въздух и се огледа.

На стълбите нямаше никого.

Изчака известно време, което му се стори безкрайно, сетне заслиза, оглеждайки се непрекъснато. И отново чуваше грохота на стъпките зад гърба си. Но „фурия“ не се виждаше. Никаква „фурия“.

Ериниите отново нанесоха тайния си удар — невидимата „фурия“ на съвестта му го следваше по петите.

Изглежда понятието грях пак се бе възродило и се бе върнало в света, където той беше първият човек, изпитал отново усещането за вътрешна вина. Очевидно компютрите все пак не са го измамили.

Харц бавно слизаше по стълбите. Излезе на улицата, като продължаваше да чува зад гърба си характерните стъпки. Сега вече не звънтяха металически, но не можеше нито да се отърве, нито да се откупи от тях. Отсега нататък ще го придружават винаги и навсякъде.

[1] В римската митология — богини на възмездието, в гръцката се наричат еринии. Те преследвали Орест за убийството на майка му. Бел.пр. ↑

[2] От англ. escape — бягам, спасявам се. Ескапизъм — стремеж на личността да избяга от действителността в света на илюзиите. Бел.пр. ↑

Издание:

Двуръката машина (роботи и фантастика)

Изд. Неохрон, Пловдив, 1994

SF Трилър №24

Превод, съставител: Весела Петрова, Красномир Крачунов

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.